

1917:1

A

Gunnar Jönsson
Kashgar 1929.

كتاب تگوپن

يعنى

موسى نينك اولقى كتابى

كاشغر شهريده سوتيان فوينك تانك نينك

باسمه خانه سيده باسيلدى

۱۹۱۷

Eastern (Kashgar) Turki. Genesis

کتاب تکوین

یعنی

موسیٰ نینک اولقی کتابی

اولقی باب ﴿﴾

- ۱ دسلا بدا خدا آسمان و یرنی یراتی . و یر بیکار و خالی ایردی
- ۲ و چوقور نینک اوستیده قرانکغولوق ایردی و خدا نینک روحی
- ۳ سولار نینک یوزیده حرکت قیاور ایردی . و خدا ایتی : یاروغلوق
- ۴ بولسون . پس یاورغلوق بولدی . و خدا یاروغلوق نینک یخشی
- ۵ بولغانی نی کوروب یاروغلوق نی قرانکغولوق دین آیریدی . و خدا یاروغلوق نی کوندوز اتادی و قرانکغولوق نی کیچه اتادی . و اولقی کون نینک اخشام و ایرته کانی بولدی .
- ۶ و خدا ایتی : سولار نینک اوتراسیدا سولار نی سولاردین
- ۷ آیریدورغان بر رقیع بولسون . و خدا رقیع نی قیلیب رقیع نینک استیدا کی سولار نی رقیع نینک اوستیدا کی سولاردین آیریدی .
- ۸ پس شونداغ بولدی . و خدا رقیع نی آسمان اتادی . و ایکنجی کون نینک اخشام و ایرته کانی بولدی .

- ۹ و خدا ايتى: آسمان نينك استيداكى سولار بىر كىر كا يغمىلسون و
- ۱۰ قوروق كورونسون. پس شونداغ بولدى. * و خدا قوروقنى بىر
و يغمىغان سولارنى تىنكىزلا تادى. و خدا نينك يىخشى بولغانىنى
- ۱۱ كوردى. * و خدا ايتى: بىر اوروغلوق اوت و اوتياشلار و اوروغى
اوزيده بولوب اوز جنسلار يده ميوه برادورغان درختلار بىر
- ۱۲ اوستيده اوندورسون. پس شونداغ بولدى. * و بىر اوروغى اوز
جنسلار يده بولغان اوت و اوتياشلار و اوروغى اوزيده بولوب
- اوز جنسلار يده ميوه برادورغان درختلار اوندوردى. و خدا
۱۳ نينك يىخشى بولغانىنى كوردى. * و اوچونجى كون نينك اخشام و
ايرته كانى بولدى.
- ۱۴ و خدا ايتى: كوندوزنى كىچە دىن آرىب نشانه لار وقتلار
- ۱۵ كونلار و يىللار اوچون آسمان نينك رقىعيدا نورلار بولسون. * و
اولار آسمان نينك رقىعيدا بىر يوزىكا ياروغلوق برادورغان نورلار
- ۱۶ بولسون. پس شونداغ بولدى. * و خدا ايكى چونك نورنى چونكر ارقى
كوندوز كا سلطنت قىلماق اوچون و كچىكراكى كىچە كا سلطنت
- ۱۷ قىلماق اوچون و هم يولدوزلارنى قىلدى. * و خدا اولارنى آسمان
- ۱۸ نينك رقىعيدا بىرنى ياروتماق اوچون * و كوندوز بىلان كىچە كا
سلطنت قىلماق هم ياروغلوقنى قرانكغولوق دىن آرىماق اوچون
- ۱۹ قويدى. و خدا نينك يىخشى بولغانىنى كوردى. * و تور تونجى كون

نېنك اخشام و ايرته كانى بولدى.

- ۲۰ و خدا ايتى : سولار مديرلايدورغان تيريك جانورلارنى نورغون چيقارسون و ير نېنك اوستيده آسمان نېنك رقيعيدا اوچارلىق
- ۲۱ لار اوچسون. * پس خدا چونك نهنك لارنى و سولار نورغون چيقارغان همه مديرلايدورغان جانورلارنى اوز جنسلاريدە و همه قناتلىق اوچارلىق لارنى اوز جنسلاريدە ير ايتى. و خدا انېنك ينجشى بولغانىنى كوردى. * و خدا اولارنى بركتلاب ايتى : اوروغاوق بولوب آووب تينكىزلار نېنك سولارنى تولدورونكلار و يرده اوچارلىق لار آووسون. * و بشنجى كون نېنك اخشام و ايرته كانى بولدى.
- ۲۴ و خدا ايتى : ير تيريك جانورلارنى اوز جنسلاريدە (يعنى) چھارپاي مال و اورمالايدورغان جانور و ياوا جانورنى اوز جنس لاريدە چيقارسون. پس شونداغ بولدى. * پس خدا بر نېنك ياوا جانورنى اوز جنسئيدە و چھارپاي مالنى اوز جنسلاريدە و يرده اورمالايدورغان همه جانورنى اوز جنسئيدە قىلدى. و خدا انېنك ينجشى بولغانىنى كوردى. * و خدا ايتى : اوز صور تيميزده اوز يميز كا اوخشد آدم يراتقايمز. و اولار درياداكى بلىق لارغه هواداكى اوچار لىق لارغه چھارپاي مال لارغه تمام ير كا و ير يوزيدە اورمالايدور
- ۲۶ غان جميع جانور لارغه ايكادارلىق قىلسونلار. * پس خدا آدمنى اوز
- ۲۷

- ۲۸ صورتیدہ یراتی. انی خدانینک صورتیدہ یراتی. اولارنی ایرکیک
وتیشی یراتی. و خدا اولارنی برکتلادی. و خدا اولارغہ ایتی:
- اوروغلوق و تولا بولوب یرنی تولدوروب انی تصرف قیلینکار
و تینکیزدا کی بلیق لارغہ و هوادا کی اوچارلیق لارغہ و یرده
- ۲۹ مدیرلایدورغان جمیع جانورلارغہ ایکادارلیق قیلینکار. و خدا
ایتی: مناتمام یر یوزیدا کی جمیع اوروغلوق اوتیاشلار و اوروغی
بار جمیع میوه لیک درخت لارنی برورمن سیزلارکا طعام بولور.
- ۳۰ و یرنیک جمیع جانورلاریغہ و هوانینک جمیع اوچارلیق لاریغہ و
یرده اورمالایدورغان جمیع تیریک جانورلارغہ طعام بولماق اوچون
- ۳۱ هر کوك کياه لارنی برورمن. پس شونداغ بولدی. و خدا همه
قیلغانی نی کوردی و منا تولا یخشی ایردی. و التنجی کون نینک
اخشام و اترته کانی بولدی.

— ﴿ایکنجی باب﴾ —

- ۱ پس آسمان و یر بارچه لشکری بیلان تمام بولدی. و خدا
- ۲ یتنجی کونده قیلغان ایشی نی تمام قیلدی. و یتنجی کونده بارچه
- ۳ قیلغان ایشیدین راحت قیلدی. و خدا یتنجی کون نی مبارک قیلیب
انی تقدیس قیلدی چونکه اول کونی یراتقان و قیلغان بارچه
ایشیدین راحت قیلغان ایردی.

- ۴ ربّ خدا یر بیلان آسمان نی قیلغان کونده اولار یر اتیلغاندا آسمان
- ۵ بیلان یر نینک یر اتیلیشلاری بولاردور. * و زمین داتخی یر نینک هیچ
- درختی یوق ایردی و یر نینک هیچ گیاهی تخی اونماکان ایردی چونکه
- ربّ خدا یر کا یاغین یاغدور ماغان ایردی و یر کا ایشلا کالی آدم یوق
- ۶ ایردی. * اما یر دین بر بوس چیقیب تمام یر یوزینی سوغاردی. * و ربّ
- ۷ خدا آدم نی یر نینک تفر اقدین یاساب حیات نفسی نی اینک بور نیغه
- ۸ هوردی. * پس آدم تیریک جان بولدی. * و ربّ خدا مشرق طرفیده
- ۹ عدندا بر باغ قیلیب یاساغان آدم نی اندا قویدی. * و ربّ خدا یر دین
- کورونوشی چیر ایلیق و یکالی یخشی هر قسم درخت لارنی و باغ
- نینک اوترا سیدا حیات درختی نی و یخشیلیق بیلان یمانلیق نی بیل
- ۱۰ دور ادورغان علم درختی نی اوندوردی. * و عدندین باغ نی سوغارماق
- ۱۱ اوچون بر دریا چیقیب اندین بولونوب تورت آیریش بولدی. * اولقی
- نینک اسمی پیشون دور. اول تمام حویلا یورتیدا اقادور و اندا
- ۱۲ التون باردور. * و اول یورت نینک التونی یخشی دور و اندا بدولاخ
- ۱۳ هم عقیق بار دور. * ایکنجی دریانینک اسمی کیحون دور. اول
- ۱۴ تمام گوش یورتیدا اقادور. * اوچونجی دریانینک اسمی حدّقیل
- ۱۵ دور. اول اشور نینک الیدیدا اقادور. تورتونجی دریا فرات دور. * و
- ربّ خدا آدم نی الیب عدن باغیدا انکا ایشلاماک و پروریش قیلماق
- ۱۶ اوچون قویدی. * و ربّ خدا آدم غه امر قیلیب ایتی: باغدا کی جمیع

- ۱۷ درخت لاردین خواھلاغانینک نی یکایسن * اما ینخشیلیق و یمانلیق نی بیلدورادورغان علم درختیدین یماکیل چونکہ اینکدین یکان کونونکہہ جزماً اولورسن .
- ۱۸ و ربّ خدا ایتی : آدم نینک یالغوز بولماقی ینخشی ایماس . انکا
- ۱۹ اوزیکا موافق بر یاردم بر کوچی قیلای . و ربّ خدا صحرائینک هر جانورینی و هواینک هر اوچارلیقی نی تفرقدین یاسب اولارغہ نە آت قویادور کورای دیب اولارنی آدم نینک الدیغہ کلتوردی .
- ۲۰ آدم هر تیریک جانورغہ نە آت قویغان بولسہ اینک اتی شول بولدی . پس آدم جمیع چهارپای مانغہ و هواینک اوچارلیقغہ و هر صحرا جانور یغہ آت قویدی . اما آدم نینک اوزیکا موافق هیچ
- ۲۱ بر یاردم بر کوچی یوق ایردی . و ربّ خدا آدم غہ بر اغیر اویقو سالدوردی . و اول اوخلادی . و اول اینک قابرغہ لاریدین برنی
- ۲۲ الیب اورنی نی آت بیلان تولدوردی . و ربّ خدا آدم دین الغان قابرغہ دین بر خاتون قیلیب انی آدم نینک الدیغہ کلتوردی . و آدم
- ایتی : بو ایمدی سونکاک لاریمدین سونکاک و آتیم دین آت دور .
- ۲۴ اول نسا اتانسون چونکہ انساندین الینغان دور . مونینک اوچون انسان اتلسی نی و اناسی نی قویوب خاتونی بیلان توتاش بولادور و اولار بر جسم بولادور . و آدم بیلان خاتونی ایکیلاسی یلانکغاچ
- ایردی و اویاتماس ایردی .

—*— اوچونجی باب *—

- ۱ و یلان یرداکی ربّ خدا قیلغان جمیع جانور لاردین حیلہ کرراک ایردی . و اول خاتونغه ایتی : آیا خدا باغداکی جمیع درخت لار نینک
- ۲ میوه سیدین یمانکار دیدی مو . و خاتون یلانغه ایتی : باغداکی
- ۳ درخت لار نینک میوه سیدین یرمیز . اما باغ نینک اوترا سیداکی
- درخت نینک میوه سی توغراسیدین خدا ایتیب دور اینکدین یمانکار
- ۴ هم تکمانکار تاکه اولما کایسین . و یلان خاتونغه ایتی : هر کیز
- ۵ اولما یسین . بلکه خدا بیلور که قایسی کون اینکدین یسانکیز کوزلار
- ینکیز آچیلور و سیز خدادیک بولوب یخشیلیق و یمانلیق نی بیلور
- ۶ سیز . پس خاتون درخت نینک یکالی یخشی و کوزکا چیرایلیق
- کورونادورغانی نی و عقل برادورغان جهتیدین مرغوب درخت
- ایکانی نی کوروب بیلیم یمشیدین الیب یب اینکدین ایریکاهم بردی
- ۷ و اول یدی . و ایکیلاسی نینک کوزلاری اچیلدی . و یلانکغاج
- ایکانی نی بیلیم انجیر یفراق لاریدین اوزلاریکا فوطه قیلدیلار .
- ۸ و کون سالتین بولوب تورغاندا اولار باغدار ربّ خدا نینک مانکغان
- آوازینی انکلادیلار و آدم خاتونی بیلان ربّ خدا نینک حضوریدین
- ۹ باغداکی درخت لار نینک اراسیدا یاشوروندی . و ربّ خدا آدمغه
- ۱۰ ندا قیلیب انکا ایتی : نه یرده سن ؟ و اول ایتی : من باغدا سنینک

- آوازينىك نى انكلاب قورقتوم چونكه يلانكغاچ دور من . پس ياشو
- ۱۱ روندوم . و اول ايتى : يلانكغاچ ايكانينىك نى سنكا كيم ايتى ؟ من سنكا
- ۱۲ يما كىل ديب امر قىلغان درخت نينىك ميوه سىدىن يدينىك مو ؟ و آدم
- ايتى : سن منكا همراه بولغالى بر كان خاتون درخت دىن منكا بردى و
- ۱۳ من يديم . و رب خدا خاتونغه ايتى : بو قىلغانينىك نى دور ؟ خاتون ايتى :
- ۱۴ يلان منى ازدوردى و من يديم . و رب خدا يلانغه ايتى : سن موى
- قىلغانينىك اوچون جميع چهارپايى مال لار و صحرانينىك جانور لارى
- اراسيدا ملعون بولوب قورساقينىك بىلان يوروب عمر و نىك نينىك
- ۱۵ تمام كونلار يده تفرق يرسن . و من سنينىك بىلان خاتون اراسيغه
- و سنينىك نسلينىك بىلان خاتون نينىك نسلى اراسيغه دوشمن چىلىك
- سالور من اول سنينىك باشينىك نى دىساب ينجيدور و سن اينىك
- ۱۶ تپانى نى چاقارسن . و خاتونغه ايتى : حامله ليكىنىك نينىك مشقتى نى
- نهایت زياده قىلور من درد بىلان بلالار توغارسن و ايرينىك اشتياقينىك
- ۱۷ بولور و اول سنكا حكيم قىلور . و آدم غه ايتى : سن خاتونونىك نينىك
- سوزيكا قولاق ساليب من سنكا اينىكدين يما كىل ديب امر قىلغان
- درخت دىن يكاندين كين ير سنينىك اوچون ملعون بولور عمر و نىك
- ۱۸ نينىك تمام كونلار يده مشقت بىلان اينىكدين يرسن . سنكا تىكان و
- ۱۹ يانداق اوندورور و سن ير نينىك كياه لار نى يرسن . سن ير كا يانغو نچه
- يوزونىك نينىك ترى بىلان نان يرسن چونكه (ير) دىن اينىغان سن چونكه

- ۲۰ تفرار دورسن و تفرارقه يانارسن. * آدم خاتونىغە بارچە تيريك نينك
- ۲۱ اناسى بولغان اوچون حوا ديب آت قويدى. * و ربّ خدا آدم غە و انينك خاتونىغە تيره دين ايکين لار قىليب اولارغە كيدوردى.
- ۲۲ و ربّ خدا ايتى: منا آدم يخشيليق و يمانلىق نى بيلمىشده بيز نينك بر يميز ديك بولوب دور. و ايمدى قولى نى سونوب حيات درختيدىن
- ۲۳ هم اليب يب ابدغجه تيريك قالماغاي. * انينك اوچون ربّ خدا اول اوزى الينغان ير كا ايشلا كالى انى عدن نينك باغيدىن چيقاردى. *
- ۲۴ پس آدم نى چيقاريب حيات درختى نينك يولى نى ساقلاماق اوچون عدن باغى نينك مشرق طرفيده كروب لار و هر طرفيكا يانادورغان يالقين ليق بر قليچ قويدى.

— ﴿ تورتونجى باب ﴾ —

- ۱ و آدم خاتونى حوانى بيلدى و اول حامله بولوب قاين نى توغوب
- ۲ ايتى: خداوند نينك (ياردى) بيلان بر آدم تاپتيم. * و اول اندىن انينك اينى سى هابل نى توغدى. و هابل قوى باققوچى ايردى اما
- ۳ قاين دهقان ايردى. * و بر نچه وقتدين كين واقع بولدى كه قاين ير نينك
- ۴ حصو ليدىن خداوند كا هديه كاتوردى. * و هابل هم قوى لارى نينك اولقى توغولغانلار يدين و اولار نينك ياغيدىن هديه كاتوردى. و
- ۵ خداوند هابل نى و انينك هديه سى نى قبول قىلدى. * اما قاين نى و

- اينىك ھەدىھەسىنى قىبول قىلمادى. و قاين تولا اچىغلاندى و چىرايى
 ۶ بوزولدى. * و خداوند قاينغە ايتى: نەمە اوچون اچىغلا نور سن؟ و نەمە
 ۷ اوچون چىراينىك بوزولور؟ * اكر يىخشىلىق قىلماسانك قىبول قىلماس
 مو سن؟ اكر يىخشىلىق قىلماسانك كىناھ ايشىك نىنىك الەيدا تورادور
 ۸ سىنكا اشتىياقى بار اما سن انكا حكىم قىلغايىسن. * و قاين اينىسى غە ايتى.
 و واقع بولدى كە اولار صحرا دا ايكانده قاين ھابلغە ضد قوپوب انى
 ۹ اولتوردى. * و خداوند قاينغە ايتى: اينىك ھابل نە یرده؟ و اول
 ۱۰ ايتى: بىلماسىمن من اينىم نىنىك باقغوچىسى مو؟ * و اول ايتى: سن نەمە
 قىلدىنىك؟ اينىك نىنىك قانى نىنىك آوازى یردىن مىنكا فرىاد قىلادور. *
 ۱۱ و اعدى سن قولونكىدىن اينىك نىنىك قانىنى الغالى اغزىنى اچقان
 ۱۲ یردىن لعنت قىلىنغان بولور سن. * سن یركا ايشلاسانك اول موندىن
 ۱۳ كىن قوتىنى سىنكا برمايدور. یرده در بدر و آواره بولور سن. * و قاين
 ۱۴ خداوند كا ايتى: عقوبتىم طاقتىم دىن زىاده چونك دور. * مىنسا سن مىنى
 بوگون یر يوزىدىن قوغلا دىنىك و مىن سىنىك يوزونكىدىن ياشورونغان
 بولور مىن. و یرده در بدر و آواره بولور مىن. و واقع بولور كە ھىر
 ۱۵ كىم مىنى تاپسىھ مىنى اولتورور. * و خداوند انكا ايتى: اينىك اوچون
 ھىر كىم قايننى اولتورسىھ اينىكىدىن یتە مرتبه انتقام الينور. و خداوند
 قايننى تاپغان كشى نىنىك ھىچ قايسىسى انى اولتورماسون دىب
 انكا نشانه قىلىب قويدى.

- ۱۶ و قاین خدانینک الدیدین چیقیب عدن نینک مشرق طرفیدا کی
- ۱۷ نود دیکان یورتدا اولتوردی. و قاین خاتونی نی بیلدی و اول
حامله بولوب حنوک نی توغدی. و اول بر شهر بنا قیلیب شهر نینک
- ۱۸ اسمی نی اوغلی نینک اسمیده حنوک قویدی. و حنوکا عیراد
توغولدی و عیرادین محویائیل تورالدی. و محویائیلدین متوشائیل
- ۱۹ تورالدی. و متوشائیلدین لامک تورالدی. و لامک اوزیکا ایکی
خاتون الدی: بری نینک اسمی عاداه ینه بری نینک اسمی صلاه
- ۲۰ ایردی. و عاداه یابال نی توغدی. اول چادردا اولتورغوچی و مال
- ۲۱ (باققوچیلار) نینک پیری بولدی. انینک اینی سی نینک اسمی یوبال
ایردی. اول جمیع چنک و بلامان چالغوچیلار نینک پیری بولدی.
- ۲۲ و صلاه هم توبال قاین دیکان بر اوغول توغدی. هر بر کسادورغان
میس و تمور اسباب لارنی سوققوچی اول ایردی. توبال قاین نینک
- ۲۳ همشیره سی نعامه ایردی. و لامک خاتونلاریغہ ایتی: ای عاداه و
صلاه آوازیمنی انکلانکلار ای لامک نینک خاتونلاری سوزوم کا
قولاق سالینکلار. منی یاره قیلغانی اوچون بر آدمنی و منی زده
- ۲۴ اوچون بر یکتنی اولتوردوم. اگر قاین نینک قصاصی یتہ مرتبه
قیلغانی بولسه البتہ لامک نینک کی یتہ بیلان یتیش مرتبه بولور.
- ۲۵ و آدم خاتونی نی ینہ بیلدی و اول بر اوغول توغوب انکا
شیث ات قویدی چونکہ (ای): قاین اولنورکان هابل نینک اور نیغہ

۲۶ خدا باشقه بر اوروغ بریب دور. * و شیت کاهم بر اوغول توغولدی
و انکا انوش دیب ات قویدی. اول وقت خداوند نینک اسمیکا
دعا قیلغالی تور دیلار.

— ﴿بشنجی باب﴾ —

- ۱ بو آدم نینک اولاد لاری نینک کتابی دور. خدا آدم نی یر اتقان
- ۲ کونده انی خدا نینک صورتیده قیلدی. * اولار نی ایر کک و تیشی
یرانی و اولار نی بر کتلاب یر اتیلغان کونی اولار غه آدم دیب
- ۳ ات قویدی. * و آدم یوز اوتوز یاشقه کیر کاندە اینکدین اوز
- ۴ صورتیکا اوخشه بر اوغول تورالدی. و انی شیت اتادی. * و شیت
تورالکاندین کین آدم سکز یوز یل عمر کوردی و اینکدین اوغول
- ۵ لار و قیزلار تورال دیلار. * پس آدم نینک تمام عمری نینک کونلاری
توقوز یوز اوتوز یل ایردی و اول وفات بولدی.
- ۶ و شیت بر یوز بش یاشقه کیر کاندە اینکدین انوش تورالدی. *
- ۷ و انوش تورالکاندین کین شیت سکز یوز یتە یل عمر کوردی و
- ۸ اینکدین اوغول لار و قیزلار تورال دیلار. * پس شیت نینک تمام
کونلاری توقوز یوز اون ایکی یل ایردی و اول وفات بولدی.
- ۹ و انوش توقسان یاشقه کیر کاندە اینکدین قینان تورالدی. *
- ۱۰ قینان تورالکاندین کین انوش سکز یوز اون بش یل عمر کوردی

- ۱۱ و اینکدین اوغول لار و قیزلار تورال دیلار . پس انوش نینک تمام کونلاری توقوز یوز بش یل ایردی و اول وفات بولدی .
- ۱۲ و قینان یتیمش یاشقه کیرکانده اینکدین مهلمئیل تورالدی .
- ۱۳ و مهلمئیل تورالکاندین کین قینان سکز یوز قرق یل عمر کوردی
- ۱۴ و اینکدین اوغول لار و قیزلار تورال دیلار . پس قینان نینک تمام کونلاری توقوز یوز اون یل ایردی و اول وفات بولدی .
- ۱۵ و مهلمئیل اتمیش بش یاشقه کیرکانده اینکدین یارد تورالدی .
- ۱۶ و یارد تورالکاندین کین مهلمئیل سکز یوز او توز یل عمر کوردی و
- ۱۷ اینکدین اوغول لار و قیزلار تورال دیلار . پس مهلمئیل نینک تمام کونلاری سکز یوز توقسان بش یل ایردی و اول وفات بولدی .
- ۱۸ و یارد بر یوز اتمیش ایکی یاشقه کیرکانده اینکدین اخنوخ تورالدی . و اخنوخ تورالکاندین کین یارد سکز یوز یل عمر کوردی
- ۱۹ و اینکدین اغول لار و قیزلار تورال دیلار . پس یارد نینک تمام کونلاری توقوز یوز اتمیش ایکی یل ایردی و اول وفات بولدی .
- ۲۱ و اخنوخ اتمیش بش یاشقه کیرکانده اینکدین متوشالخ تورالدی . و متوشالخ تورالکاندین کین اخنوخ اوچ یوز یل خدا
- ۲۲ بیلان یوردی و اینکدین اوغول لار و قیزلار تورال دیلار . پس
- ۲۳ اخنوخ نینک تمام کونلاری اوچ یوز اتمیش بش یل ایردی . و اخنوخ خدا بیلان یوردی و غایب بولدی چونکه خدا انی (اوزیکا) الدی .

- ۲۵ و متوشالغ بر یوز سکسن یته یاشقه کیرکانده اینکدین لامک
- ۲۶ تورالدی . و لامک تورالکاندین کین متوشالغ یته یوز سکسن ایکی
- ۲۷ یل عمر کوردی و اینکدین اوغول لار و قیزلار تورالدیلار . پس
- متوشالغ نینک تمام کونلاری توقوز یوز اتمیش توقوز یل ایردی
- و اول وفات بولدی .
- ۲۸ و لامک بر یوز سکسن ایکی یاشقه کیرکانده اینکدین بر اوغول
- ۲۹ تورالدی . و انکا نوح ات قویوب ایتی : بیز خداوند لعنت قیلغان یرکا
- ایشلاکانده بو بیزکا ایشیمیزدا و قول لاریمیز نینک مشقتیدا تسلی
- ۳۰ برور . و نوح تورالکاندین کین لامک بش یوز توقسان بش یل عمر
- ۳۱ کوردی و اینکدین اوغول لار و قیزلار تورالدیلار . پس لامک
- نینک تمام کونلاری یته یوز اتمیش یته یل ایردی و اول وفات بولدی .
- ۳۲ و نوح بش یوز یاشقه کیردی و نوح دین سام حام و یافت
- تورالدیلار .

﴿ التمجی باب ﴾

- ۱ و یر یوزیده آدم لار غولداغالی تورغاندا و اولارغه قیزلار
- ۲ توغولغاندا واقع بولدی که . خدا نینک اوغول لاری آدم لار نینک
- قیزلاری نینک چیرایلیق ایکانی نی کوروب اولاردین اوز
- ۳ خواهیشلاریچه خاتونلار الدیلار . و خداوند ایتی : روحوم آدم

- بیلان دائم تالاش قیلماس چونکه بشر دور. پس اینک کونلاری
 ۴ نخی بر یوز یکر مه یل بولور. * اول کونلارده و هم کین خدانینک
 اوغول لاری آدم نینک قیزلاریغه کیرکان وقتدا و اولار اولارغه
 بلالار توغقاندا یرده ظالم لار بار ایردی. اولار قدیم دین مشهور
 ۵ بولغان ظالم لار دور لار. * و خداوند یرده آدم نینک یمانلیقی زیاده و
 ۶ کونکلی نینک فکر خیال لاری همیشه یمان بولغانی نی کوردی. * و
 خداوند یرده آدم لار قیلغانیغه پشیمان بولوب کونکلیده افسوس
 ۷ یدی. * و خداوند ایتی: من یراتقان آدم بیلان قوشوب چهار پای
 مال لارنی اورمالایدورغان جانور لارنی و هواداکی اوچارلیق لارنی
 یر یوزیدین یوقاتور من چونکه اولارنی یراتقانیمغه پشیمان بولدوم. *
 ۸ اما نوح خداوند نینک نظریدا التفات تاپتی.
 ۹ نوح نینک اولاد لاری بولار دور: نوح اوز زمانیدا عادل و
 ۱۰ توغرا بر کشی ایردی و نوح خدا بیلان یورور ایردی. * و نوح دین
 ۱۱ اوچ اوغول تورالدی سام حام و یافث. * و یر خدانینک الیدا
 ۱۲ بوزولغان ایردی و یر ظلم بیلان تولغان ایردی. * و خدا یرکا
 قایلادی و منا بوزولغان ایردی چونکه هر بشر یرده اوز یولی نی
 بوزغان ایردی.
- ۱۳ و خدا نوحغه ایتی: نزدیمده هر بشر نینک آخری کلیب دور
 چونکه یر اولار نینک ظلمیدین تولدی و منا من اولارنی یر بیلان

- ۱۴ قوشوب ھلاک قیلور من . * اوزونککا جفر یغاچیدین بر کیمه یاساغیل
- ۱۵ کیمه نینک ایچیده حجره لار قیلیب ایچ تاشیغه موم سور کا کیل . * و
انی شونداغ قیلغیل : اوزونلوقی اوچ یوز ذراع * کنک لیکی الیک
- ۱۶ ذراع و ایکیزلیکی اوتوز ذراع . * و کیمه کا یاروغلوق اوچون بر یر
یاساب بر ذراع مقداری یوقاریدا پوتکاز کیل . و کیمه نینک یانیدین
ایشیک نی قویغیل . انی توبن ایکنجی و اوچونجی قبتلیک قیلغیل . *
- ۱۷ و منا من آسمان نینک استیداکی حیاتلیق نفسی بار هر جسدنی ھلاک
قیلادورغان سو طوفانی یر یوزیکا کلتورور من . و یرداکی نینک
- ۱۸ همایسی اولار . * اما سن بیلان عهدیم نی توختاتور من . و سن اوغول
لارینک و خاتونونک و اوغول لارینک نینک خاتونلاری بیلان
- ۱۹ کیمه کا کیرور سن . * و کیمه کا سن بیلان تیریک قالماق اوچون هر
جسدلیک، جانور نینک همایسیدین هر جنسدین بر جفت ایرکک
- ۲۰ تیشی کیرکوز کیل . * اوز جنسی بیلان اوچارلیقدین و اوز جنسی
بیلان چهارپای مالدین و اوز جنسی بیلان یرده اورمالایدورغان
هر جانور لاردین هر جنسدین بر جفت تیریک قالماق اوچون
- ۲۱ قاشینکغه کیرسون . * و سنکا و اولارغه یکولوک بولماق اوچون
- ۲۲ ییدورغان هر قسم اوزوقدین الیب یانینکغه یغیب قویغیل . * پس
نوح شونداغ قیلدی . خدا انکا بیورغان نینک همایسیکا موافق قیلدی .

* جینا کدین اوترا قول نینک اوچی غچه دور

﴿ یتنجی باب ﴾

- ۱ و خداوند نوحغه ایتی: سن جمیع اهل بیتینک بیلان کیمه کا
- ۲ کیر کیل چونکه سنی بو زماندا الیمدا عادل کوردوم. * جمیع حلال حیوانلاردین ایر کک تیشی یته جفتدین و حرام حیوانلاردین ایر کک تیشی بر جفتدین. * شونداغ هم هواداکی اوچارلیق لاردین ایر کک تیشی یته جفتدین تمام یر یوزیده اوروغ تیریک ساقلماق اوچون اوزونک بیلان الغیل. * چونکه یته کوندین کین قرق کیچه کوندوز یر یوزیکا یامغور یاغدوروب یر یوزیدین اوزوم قیلغان جمیع ذی جاننی یوقاتور من. * و نوح خداوند انکا بیورغان نینک همه سیکا موافق قیلدی.
- ۶ یرده سو طوفانی بولغاندا نوح الله یوز یاشدا ایردی. * و نوح
- ۷ اوغول لاری و خاتونی و اوغول لاری نینک خاتونلاری بیلان
- ۸ طوفان سوی اوچون کیمه کا کیردی. * حلال حیوانلاردین و حرام حیوانلاردین و اوچارلیق لاردین و یرده اورمالایدورغان جمیع جانور لاردین. * خدا نوحغه بیورغاندیک ایکی ایکیدین ایر کک تیشی کیمه کا نوح نینک قاشیغه کیردی. * و اول یته کون تمام بولغاندا واقع بولدی که یر یوزیده طوفان سوی بولدی. * نوح نینک عمری نینک الله یوزونجی یلی ایکنجی آی آی نینک یتنجی کونی اول کونی چونک

- چوقور نینک بارچه بولاقلاری یاریلدی و آسمان نینک پنجره لاری
 اچیلدی. * و یرده قرق کون قرق کیچه یامغور یاغدی. * اول کون ۱۲
- نینک اوزیده نوح و نوح نینک اوغول لاری سام حام ویافت و نوح ۱۳
- نینک خاتونی و اولار بیلان اینک اوغول لاری نینک اوچ خاتونی
 کیمه کاکیر دیلار. * اولار و اوز جنسی بیلان جمیع یاوا جانور و اوز ۱۴
- جنسی بیلان جمیع چهارپای مال و اوز جنسی بیلان یرده اورمالای
 دورغان جمیع جانور و اوز جنسی بیلان جمیع مرغ و هر قسم دین ۱۵
- جمیع اوچارلیق. * اولار اوزیده حیاتلیق نفسی بار هر جسد دین
 ایکی ایکیدین کیمه کانوح نینک قاشیغه کیردی. * و کیرکانلار خدا ۱۶
- انکا بیورغاندیک هر قسم جسد دین ایرکک و تیشی ایردیلار. و
 خداوند (ایشیکنی) برکتی. * و یرده قرق کون طوفان بولدی. و ۱۷
- سولار آووب کیمه نی کوتاردی. و یردین کوتاریلدی. * و سولار ۱۸
- غالب بولوب یرده نهایت آوودی و کیمه سو یوزیده یورور ایردی. *
 و یرده سولار نهایت غالب بولدیلار. و تمام آسمان نینک استیداکی ۱۹
- همه ایکیز تاغلار یاپیلدی. * سولار (اولاردین) اون بش ذراع ۲۰
- ایکیز بولدی. و تاغلار یاپیلدی. * و یرده مدیرلایدورغان جمیع ۲۱
- جسد (یعنی) اوچارلیق و چهارپای مال و یاوا جانور و یرده اورما
 لایدورغان همه قوروت قونکغازلار و جمیع آدم هلاک بولدیلار. *
 همه قوروقداکی و بورنیدا حیاتلیق نفسی بولغانلار نینک همه سی ۲۲

- ۲۳ اولدی . * ویر یوزیداکی جمیع ذی جان آدم چهارپای مال و اورما
لایدوغان جانور هواداکی اوچارلیق هلاک بولدی . اولار یردین
یوق بولدی و فقط نوح و کیمده اینک بیلان بولغانلار قلدی . *
- ۲۴ و سولار یرده یوز الیک کونغچه غالب بولور ایردی .

— سکزنجی باب —

- ۱ و خدا نوح نی و اینک بیلان کیمده بولغان جمیع جانورنی و
جمیع چهارپای مال نی یادیغه کلتوردی . و خدا یر یوزیکا بر شمال
۲ چیقاردی و سولار تارتیلدی . * هم چوقورنیک بولاقلاری و
۳ آسمان نیک پنجره لاری ایتیلدی و آسمان دین یامغور توختادی . * و
بارغانچه یردین سولار یاندی . و یوز الیک کوندین کین سولار کیمکالی
توردی . * و یتنجی آیی آیینک اون یتنجی کونیده کیمه ارارات
۵ تاغیدا توختادی . * و سولار اونونجی آیی غچه کیم توردی . اونونجی
آیی آیینک اولقی کونی تاغلار نیک چوقچه لاری کوروندی . *
- ۶ و قرق کوندین کین واقع بولدی که نوح کیمه کا قویغان پنجره نی
۷ اچیب * بر قارغانی چیقاردی . اول سولار یردین تارتیلغونچه
۸ اوچوب یورور ایردی . * و یر یوزیدین سولار تارتیلدی مو کورای
۹ دیب بر کبوترنی چیقاردی . * اما کبوتر اوز پوتیغه آرام الغالی یر
تاپالمای اینک قاشیغه کیمه کا یانب کلدی چونکه سولار همه یر

- یوزیده بار ایردی. و اول قولی نی سو نوب انی تو توب کیمه کا الدیغه
- ۱۰ کلتوردی. * و تخی یته کون تو ختاب کبوترنی کیمه دین ینه چیقاردی. *
- ۱۱ و کبوتر اخشامدا انکا کلدی. و منا اینک تومشو قیدا اوزوب الغان بر
- زیتون یفراغی بار ایردی. پس نوح سولار نینک یردین تارتیلغانی نی
- ۱۲ بیلدی. * و تخی باشقه یته کون تو ختاب کبوترنی چیقاردی. و اول
- ۱۳ انکاینه یانیب کلمادی. * و الله یوز برنجی یلی برنجی آبی آی نینک اولقی
- کونی واقع بولدی که سولار یردین تارتیلغان ایردی. و نوح کیمه
- نینک توپه سی نی اچیب قایلادی. و منا یر یوزی قوروق ایردی. *
- ۱۴ و ایکنجی آبی آی نینک یکر مه یتنجی کونی یر قوروق ایردی.
- ۱۵ و خدا نوحغه خطاب قیلیب ایتی: * کیمه دین سن خاتونونک
- ۱۶ اوغول لارینک و اوغول لارینک نینک خاتونلاری بیلان چیققیل. *
- ۱۷ و سن بیلان بولغان هر جسد لیک جانور نینک همه سی نی (یعنی)
- اوچارلیق نی و چهار پای مال نی و یرده اورمالایدورغان قوروت
- قونکغازنی الغاچ چیققیل تا که اولار یرده یوروب اوروغلوق
- ۱۸ بولوب یرده اووغایلار. * و نوح اوغول لاری خاتونی و اوغول
- ۱۹ لاری نینک خاتونلاری بیلان چیققی. * هر جانور اورمالایدورغان
- نینک همه سی هر اوچارلیق و یرده مدیر لایدورغان نینک هر
- ۲۰ قایسی سی اوز جنسی بیلان کیمه دین چیققی. * و نوح خداوند کا
- بر قربانگاه سالیب هر حلال جانوردین هر حلال اوچارلیقدین

- ۲۱ الیب قربانگاهدا کویدورادورغان قربان قربانلیق قیلدی. و خداوند خوشبوی نی بورادی. و خداوند کونکلیده ایتی: آدم نینک کونکلی نینک نیستی کچیکلیمکیدین یمان بولسه هم موندین کین یرنی آدم اوچون ینه لعنت قیلماسمن. و تخی قیلغانیم دیک ینه جمیع ذی جان نی هلاک قیلماسمن. یر بار وقتدا تریماق و اورماق سوغاق و ایسیق یاز و قیش و کوندوز و کیچه اوزولماس.

— ﴿توقوزونجی باب﴾ —

- ۱ و خدا نوح نی و اینک اوغول لارینی برکتلاب ایتی: اوروغ
 ۲ لوق و تولا بولوب یرنی تولدورونکلار. و یرداکی هر جانورغه و هواداکی هر اوچارلیققه سیز نینک خوف و قورقونجینکیز توشسون. بولار بیلان یرده مدیر لایدورغان همه سی و سودا کی جمیع بلیق
 ۳ قول لارینکیزغه تاپشورولغان دور. هر بر مدیر لایدورغان ذی جان سیز کا طعام بولسون کوکارکان ککیاه نی برکاندیک همه سی نی
 ۴ سیز کا بردیم. اما جانی بیلان (یعنی) قانی بیلان بولغان گوشت نی
 ۵ یمانکلار. و بتتحقیق جانلارینکیز نینک قانی نی طلب قیلور من انی هر جانور نینک قولیدین و آدم نینک قولیدین طلب قیلور من هر آدم نینک برادری نینک قولیدین آدم نینک جانی نی طلب قیلور من.
 ۶ آدم قانی نی تو ککوچر نینک قانی آدم دین تو کولور چونکه آدم نی

- ۷ خدا صورتیده قیلیب دور. و سیز اوروغلوق و تولا بولونکلار
یرده زیاده تولا بولونکلار.
- ۸ و خدا نوح بیلان اینک اوغول لاریغه خطاب قیلیب ایتی.*
- ۹ و من منا من سیز بیلان و سیزدین کین اولادینکیز بیلان.* و سیز
- ۱۰ بیلان بولغان هر تیریک جانور (یعنی) سیز بیلان بولغان اوچارلیق
چهارپای مال و هر جانور کیمه دین چیقان همه سی یرنیک هر
- ۱۱ جانوری بیلان عهدیمنی توختاتور من.* و من سیز بیلان عهدیمنی
توختاتور من: ینه طوفان سولاری بیلان هیچ جسد یوقا تیلما س یا
- ۱۲ که یرنی خراب قیلماق اوچون ینه طوفان بولماس.* و خدا ایتی: بو
من بیلان سیزنیک و سیز بیلان بولغان هر جانورنیک اراسیدا
- ۱۳ ابدغجه من قیلادورغان عهدنیک علامتی بولسون.* قوسیمنی بولوت دا
قویار من و اول من بیلان یرنیک اراسیدا کی عهدنیک علامتی
- ۱۴ بولور.* و واقع بولور که چقان که من یرنیک اوستیکا بولوت
- ۱۵ کلتور سام بولوت دا قوسیم کورونور.* و من بیلان سیزنیک و
هر جسددا کی جمیع جانورنیک ارامیزدا بولغان عهدیمنی یادیمغه
- کلتورور من. و سولار جمیع جسدنی هلاک قیلادورغان طوفان
- ۱۶ ینه بولماس.* و قوس بولوت دا بولور و من انکا قایلار من تا که
خدا بیلان یر یوزیدا کی هر جنسدین بولغان جمیع ذی جاننیک
- ۱۷ اراسیدا کی ابدی عهدنی یادیمغه کلتور کایمن.* و خدا نوحغه ایتی:

من بیلان یرداکی جمیع جسد نینک اراسیدا من توختاتقان عهد
نینک علامتی بو دور.

- ۱۸ و نوح نینک کیمه دین چیقان اوغول لاری سام حام و یافت
- ۱۹ ایردی و حام کنعان نینک اتاسی دور. بولار نوح نینک اوچ اوغلی
دور. و تمام یر بولاردین آباد بولدی.
- ۲۰ و نوح دهقان بولغانی توروب بر تال لیق باغ قیلدی. و
- ۲۱ شراب دین ایچیب مست بولدی و چادری نینک ایچیده یلانکغاج
- ۲۲ یاتی. و کنعان نینک اتاسی حام اتاسی نینک عورتی نی کوروب
- ۲۳ تاشقاریدا کی ایکی برادریکا ایتی. و سام بیلان یافت بر یاپنجی نی
اوشنه لاریکا سالی شیب بیله آرقه لاریچه کیریپ اتاسی نینک عورتی
نی یاپتی و یوزلارینی بولک طرفکا توتیلار و اتاسی نینک عورتی نی
- ۲۴ کورمادیلار. و نوح شرابیدین او یغانیب کچیک اوغلی نینک
- ۲۵ قیلغانی نی انکلادی. و ایتی کنعان ملعون و برادرلاریکا قدلار
- ۲۶ نینک قلی بولسون. و ایتی سام نینک تنکریسی خداوند مبارک دور
- ۲۷ و کنعان اینک قلی بولسون. خدا یافت کا کنکر ولوک بریب سام نینک
چادریدا اولتورسون و کنعان اینک قلی بولسون.
- ۲۸ و نوح طوفاندین کین اوچ یوز الیک یل عمر کوردی.
- ۲۹ و نوح نینک تمام کونلاری توقوز یوز الیک یل بولدی اندین
وفات بولدی.

—*— اونونجی باب *—

- ۱ نوح نینک اوغول لاری سام حام و یافت نینک اولاد لاری بولار دور. و اولارغه طوفان دین کین اوغول لار توغولدیلار.
- ۲ یافت نینک اوغول لاری کومر و ما کوک و مادی و یوان و
- ۳ توبال و مشک و تیراس (دور). * و کومر نینک اوغول لاری اشکناز
- ۴ و ریفات و تو کرماه (دور). * یوان نینک اوغول لاری الیشاه و
- ۵ ترشیش و گنیم و دودانیم (دور). * بولار دین طائفه لار نینک جزیره لاری اوز یورت لاریدا هر قایسی اوز تیلی و قبیله سیچه و اوز قوم لاریغه بولوندی.
- ۶ و حام نینک اوغول لاری کوش و مصریم و فوط و کنعان
- ۷ (دور). * کوش نینک اوغول لاری سباه و حویلاه و سبتاه و رعماه و
- ۸ سبتکاه (دور). * و رعماه نینک اوغول لاری شباه و ددان (دور). * و
- ۹ کوش دین نمرود تورالدی. یرده اول قوتلیک بولغالی توردی. * اول خداوند نینک الیدا قوتلیک بر اوچی ایردی. مونیکنک اوچون خدا
- ۱۰ و نینک الیدا نمرود دیک قوتلیک بر اوچی دور دیرلار. * و انینک مملکتی نینک ابتداسی شنعار و لایتیدا کی بابل و عرک و اکاد و کلنه
- ۱۱ ایردیلار. * اول ولایت دین اشوره کا چیقیب نینویه و رحوبت
- ۱۲ و غیر و کالحنی. * و نینویه بیلان کالح نینک اراسیدا رسننی بنا

- ۱۳ قیلدی. اول چونک بر شهر دور. و مَصْرِم دین لودیلاار و عنامیلار
- ۱۴ و لِهَابیلار و نفتوحیلار. و پتروسیلار و کسلو حیلار (اولاردین
- ۱۵ فلسطیلار حیقان) و کفتوریلاار تورالدیلار.
- ۱۶ و کنعاندین تونجی اوغلی صیدون و حیث. و یوسیلار و
- ۱۷ اموریلار و کرکاشیلار و حویلاار و عرقیلار و سینیلار. و اروادیلار
- ۱۸ و صماریلار و حمایشیلار تورالدیلار. و اندین کین کنعانیلار نینک قبیله.
- ۱۹ لاری تارالدیلار. و کنعانیلار نینک سرحدی صیدوندین کرارغه
- یورکانینکده عزاه غجه و سدوم و عموراه و ادماه و صبویم غه
- ۲۰ یورکانینکده لاشع غجه دور. بولار اوز قبیله لاری و تیل لاریجه
- اوز یورت لاری و قوم لاریدا کی حام نینک اوغول لاری دور.
- ۲۱ عیبر نینک همه اوغول لاری نینک اتاسی و یافت نینک اکاسی
- ۲۲ بولغان سام غه هم اوغول لار توغولدیلاار. سام نینک اوغول لاری
- ۲۳ عیلام و اشور و ارفکشد و لود و ارم (دور). و ارم نینک
- ۲۴ اوغول لاری عوص و حول و کشر و ماش (دور). و ارفکشد دین
- ۲۵ شلح تورالدى و شلح دین عیبر تورالدى. و عیبر کا ایکی اوغول
- توغولدی. بری نینک اسمی پلک (ایردی) چونکه اینک و قتیدایر
- ۲۶ بولوندى و برادری نینک اسمی یقطان (ایردی). یقطاندین الموداد
- ۲۷ و شلف و حضر ماوث و یرح. و هدورام و اوزال و دقلااه.
- ۲۸ و عوبال و ابیائیل و شبا و اوفر و حویلاه و یوباب تورالدیلار.

- ۲۹ بولار همه سی یقطان نینک اوغول لاری دور . و اولار نینک
- ۳۰ اولتوروقلاری میشادین سفارغه یورکانینک ده مشرق تاغی (غجه)
- ۳۱ دور . بولار اوز قبیله لاری و تیل لاریچه اوز یورت لاری و قوم لاریداکی سام نینک اوغول لاری دور .
- ۳۲ بولار اوز اولاد لاریچه اوز قوم لاریداکی نوح نینک اوغول لاری نینک قبیله لاری دور . و طوفان دین کین اولاردین یرکا قوم لار آیریلدیلار .

••• (اون برنجی باب) •••

- ۱ و تمام یرنینک تیلی بر و سوزلاری بر ایردی . و مشرق
- ۲ طرفیکا کوچکانده واقع بولدی که شنعار و لایتیده بر میدان نی تاپیب
- ۳ اندا اولتوردیلار . و اولار بر بریکا ایتیلار که کلینکار خشت قویوب اوتدا پشورالی و اولار تاش اورنیغه خشت و لای اورنیغه
- ۴ قرا موم ایشلاتیلار . و ایتیلار که کلینکار اوزومیز کا بر شهر بیلان اوچی آسمانغه یتادورغان بر برج بنا قیلیب نامیمیزنی چیقارالی
- ۵ تمام یر یوزیکا تارالیب کتما کایمز . و خداوند آدم بلالاری بنا قیلیب تورغان شهر بیلان برج نی کورکالی توشتی . و خداوند ایتی :
- ۶ منا بولار بر خلق دور و همه سی نینک تیلی بر دور و مونی قیلغالی توردیلار و ایلدی هر نمنه نی قیلغالی نیت قیلسه لار اولارغه هیچ

- ۷ نرسه مانع بولماس . کلینکالار توبن توشوب اندا اولار نینک تیلی نی
- ۸ ایشتورالی تا که اولار بربری نینک تیلی نی اوقماغیلار . پس خدا
- وند اولارنی اول یردین تمام یر یوزیکا تاراتی و اولار شهرنی بنا
- ۹ قیلماغدین توختادیلار . اول سمبدین اسمی بابل قویولدی چونکه
- خداوند بارچه یر نینک تیلی نی اندا ایشتوردی . و اول یردین خدا
- وند اولارنی تمام یر یوزیکا تاراتی .
- ۱۰ سام نینک اولادلاری بولار دور : طوفاندین ایکی یل کین
- ۱۱ سام یوز یاشقه کیرکانده اینکدین ارفکشد تورالدی . و ارفکشد
- تورالکاندین کین سام بش یوز یل عمر کوردی و اینکدین
- اوغول لار و قیزلار تورالدیلار .
- ۱۲ و ارفکشد او توز بش یاشقه کیرکانده اینکدین شلح تورالدی .
- ۱۳ و شلح تورالکاندین کین ارفکشد تورت یوز اوچ یل عمر کوردی
- و اینکدین اوغول لار و قیزلار تورالدیلار .
- ۱۴ و شلح او توز یاشقه کیرکانده اینکدین عیبر تورالدی . و عیبر
- ۱۵ تورالکاندین کین شلح تورت یوز اوچ یل عمر کوردی و اینکدین
- اوغول لار و قیزلار تورالدیلار .
- ۱۶ و عیبر او توز تورت یاشقه کیرکانده اینکدین پلک تورالدی .
- ۱۷ و پلک تورالکاندین کین عیبر تورت یوز او توز یل عمر کوردی و
- اینکدین اوغول لار و قیزلار تورالدیلار .

- ۱۸ و پلک اوتوز یاشقه کیرکانده ایننکدین رعو تورالدى.*
- ۱۹ و رعو تورالکاندین کین پلک ایکی یوز توقوز ییل عمر کوردی و ایننکدین اوغول لار و قیزلار تورالدىلار.
- ۲۰ و رعو اوتوز ایکی یاشقه کیرکانده ایننکدین سروک تورالدى.*
- ۲۱ و سروک تورالکاندین کین رعو ایکی یوز یتته ییل عمر کوردی و ایننکدین اوغول لار و قیزلار تورالدىلار.
- ۲۲ و سروک اوتوز یاشقه کیرکانده ایننکدین ناحور تورالدى.*
- ۲۳ و ناحور تورالکاندین کین سروک ایکی یوز ییل عمر کوردی و ایننکدین اوغول لار و قیزلار تورالدىلار.
- ۲۴ ناحور یکرمه توقوز یاشقه کیرکانده ایننکدین ترخ تورالدى.*
- ۲۵ و ترخ تورالکاندین کین ناحور بر یوز اون توقوز ییل عمر کوردی و ایننکدین اوغول لار و قیزلار تورالدىلار.
- ۲۶ و ترخ یتیش یاشقه کیرکانده ایننکدین آبرام و ناحور و هاران تورالدىلار.
- ۲۷ ایدى ترخ نینک اولادلاری بولار دور: ترحدین آبرام و
- ۲۸ ناحور و هاران تورالدىلار. و هاران دین لوط تورالدى.* و هاران اوز
- ۲۹ وطنی کلداندا کی اورده اتاسی ترخ نینک قاشیدا اولدی.* و آبرام و ناحور اوزلاری کا خاتونلارالدىلار. آبرام نینک خاتونی نینک اسمی ساری و ناحور نینک خاتونی نینک اسمی ماکاه ایردی. اول ملکه

- ۳۰ بيلان يسكاه نينك اتاسى هاران نينك قىزى ايردى . و سارى
 ۳۱ توغماس ايردى . هيچ بلاسى يوق ايردى . و ترخ اوغلى ابرام و
 نيرهسى (يعنى) هاران نينك اوغلى لوط و اوغلى ابرام نينك خاتونى
 بولغان كايىنى سارى نى كنعانغه اليب بارماق اوچون كلداندا كى
 ۳۲ اوردين چىقتى . و هارانغه كايىب اندا اولتور ديلار . و ترخ نينك
 كونلارى ايكى يوز بش يل ايردى . و ترخ هاراندا وفات بولدى .

—*— اون ايكنجى باب *—

- ۱ ايمدى خداوند ابرامغه ايتى : پورتونكدين و جماعه نكدين و
 اتانك نينك اويدين چىقىب من سنكا كورساتادورغان ير كا بارغىل .
 ۲ و من سنى چونك بر قوم قياور من و من سنكا بركت بريب اسمينك نى
 ۳ اولوغ قياور من و سن مبارك بولور سن . و من سنكا دعائى خير
 قىلغانلارنى بركتلار من و سنكا دعائى بد قىلغانغه لعنت قياور من و
 ۴ سندن دنيادا كى بارچه قىيله لار مباركلىك تاپارلار . پس ابرام
 خدا انكا ديكانديك چىقتى و لوط انينك بيلان باردى . و ابرام
 ۵ هاراندين چىقاندا تيمش بش ياشدا ايردى . و ابرام خاتونى سارى نى
 و بر توققانى نينك اوغلى لوط نى و بارچه يقان مال ملكتى نى و
 هاراندين الغان جانلارنى اليب كنعان يورتيغه بارماق اوچون يولغه
 ۶ چىقتى و كنعان يورتيغه كلديلار . و ابرام اول يورتدين اوتوب

- شکم یریکچه مورہ نینک بلوطلیقیغہ باردی. و اول وقتدا یورتدا
 ۷ کنعانیلار بار ایردی. و خداوند آبرامغہ کورونوب ایتی: سنینک
 اولادینکغہ بو یورتنی برور من. و اول اندا اوزیکا کورونکان
 ۸ خداوند کا بر قربانگاه سالدی. و اول یردین بیت ایل نینک مشرق
 طرفیدا کی بر تاغقه کوچوب چادرینی تیکتی (انداغ که) بیت ایل
 مغرب و عی مشرق طرفیده ایردی و اندا خداوند اوچون بر
 ۹ قربانگاه سالیب خداوند نینک اسمیکا دعا قیلدی. و آبرام کوچوب
 جنوب طرفکا یورور ایردی.
- ۱۰ و اول یورتدا اچاچیلیق ایردی و یورتدا اچاچیلیق قاتیق
 ۱۱ بولغان اوچون آبرام بر وقتغچه اولتورغالی مصرغہ باردی. و مصرغہ
 کیرکالی یقین بولغاندا واقع بولدی که اول خاتونی ساریغہ ایتی: منا
 ایمدی بیلمور من که سن کورونوشکا چرایلیق بر خاتون دور سن.*
 ۱۲ و مصرلیق لار سنی کورسه واقع بولور که اولار بو اینک خاتونی
 ۱۳ دور دیب منی اولتورورلار اما سنی تیریک قویارلار. التماس قیلور
 من من اینک همشیره سی دور من دیب ایتغیل تا که سنینک اوچون
 منکا یخشی بولغای و منینک جانیم سنینک اوچون تیریک قالغای.*
 ۱۴ و آبرام مصرغہ کیرکابده واقع بولدی که مصرلیق لار خاتون نینک
 ۱۵ تولا چرایلیق ایکنانی نی کوردیلار. فرعون نینک امیرلاری انی
 کوروب انی فرعونغه تعریف قیلدیلار. و خاتون فرعون نینک اوییکا

- ۱۶ الیندی. * و اول اینک سببیدین آبرامغه تولا احسان قیلدی و قوی لاری و اوئی لاری و ایرکک ایشاک لاری قدلاری و کنیزک لاری و تیشی ایشاک لاری و تیوه لاری بولدی. * و خداوند فرعوننی و اینک اوینی آبرام نینک خاتوننی ساری نینک سببیدین چونک بلا لارغه مبتلا قیلدی. * و فرعون آبرامنی چقیریب ایتی: منکا بو نمه قیلغانینک دور؟ نمه اوچون اوز خاتونونک ایکانلیکی نی منکا ایتمه دینک؟ نمه اوچون اول منینک همشیره م دور دیب منکانی خاتون لوققه الغالی سبب بولدونک؟ منا ایمدی خاتونونک! انی الیب کتکیل. * و فرعون اینک جهتیدین آدم لاریغه امر قیلدی. و اولار انی و خاتوننی نی بارچه باری بیلان یولغه سالدی.

—*— اون اوچونجی باب *—

- ۱ و آبرام خاتوننی و پارچه مال مُلکتی و هم لوط بیلان مصر دین چیقیمب جنوبغه کوچتی. * و آبرام (تیریک) مال کوش و التونغه تولا بای ایردی. * و اول کوچوب یوروب جنوب دین بیت ایل غجه اول چادرینی تیککان بیت ایل بیلان عی نینک اراسیداکی یرکا ایلکاری قربانگاه سالغان یرکا باردی. و اندا آبرام خداوند نینک اسمیکا دعا قیلدی. * و آبرام بیلان بارغان لوط نینک هم قوی لاری و کال لاری و چادر لاری بار ایردی. * و اولار بیله اولتورغالی یورت تارلیق قیلدی چونکه مال کتاب تکوین ۳

- ۷ لاری نهایت تولا بولغان اوچون بریرده اولتورالماس ایردیلار. و
آبرام نینک مال لاری نینک پاده چیلاری بیلان لوط نینک مال لاری
نینک پاده چیلاری نینک اراسیدا جدل چیتی. اول وقتدا یورتدا
- ۸ کنعانیلار و پرزیلار اولتوروغلوق ایردی. و آبرام لوطغه ایتی:
التماس قیلورمن من بیلان سنینک ارامیزدا و منینک پاده چیلاریم
بیلان سنینک پاده چیلارینک نینک اراسیدا هیچ جدل بولماسون
- ۹ چونکه خویش دور میز. تمام یورت سنینک الدینکدا ایماس مو?
التماس قیلورمن مندین آیریلغیل اگر سن سولنی خواهلانک من
اونکغه بارورمن یا که سن اونکنی خواهلانک من سولغه بارور
من. و لوط کوزلارینی کوتارسه منا بارچه اردن صحراسی نینک
- ۱۰ همه یری سولوق (یعنی) خداوند سدوم بیلان عموراهنی خراب
قیلماسدین ایلکاری خداوند نینک باغیغه صوعرغچه یورکانینکده
مصر نینک یورتیغه اوخشه ایردی. پس لوط تمام اردن صحراسی نی
- ۱۱ اختیار قیلیب الدی. و لوط مشرق طرفیکا کوچوب باردی و بر
بریدین آیریلدیلار. آبرام کنعان یورتیدا اولتوردی و لوط صحرادا
- ۱۲ کی شهرلارده اولتوروب چادرینی سدومغچه کوچوردی. ایمدی
سدوم نینک خلقی خداوند نینک الدیدا نهایتی بوزوق و کناه کار
- ۱۳ ایردی. و لوط آبرام دین آیریلغاندین کین خداوند آبرامغه ایتی:
ایمدی کوزلارینکنی کوتاریب سن حاضر تورغان جایدین شمالغه

- ۱۵ و جنوبغه مشرققه و مغربغه قایلانغیل . چونکه سن کورکان
- ۱۶ تمام یورتنی سنکا و اولادینکغه ابدیغه برورمن . و من سنینک
- اولادینکنی یرداکی تفراقدیك قیپاور من شونداغ که اگر بر
- کشی یرداکی تفراقنی سانایالسه سنینک اولادینک هم سانالور .
- ۱۷ قوپوب یورتنی اوزونیغه و توغراسیغه کزکیل چونکه انی سنکا
- ۱۸ برورمن . و آبرام چادرینی کوچوروب حبرونداکی ممره نینک بلوط
- لیقیغه باریب اولتوروب اندا خداوندکا بر قربانگاه سالدی .

— اون تورتونجی باب —

- ۱ و شنعار پادشاهی آمرافیل و الآسار پادشاهی اریوک و عیلام
- ۲ پادشاهی کدرلا عومر و کویم پادشاهی تدعال نینک کونلاریده . سدوم
- پادشاهی برع و عموراه پادشاهی برشع و ادماه پادشاهی شتاب صبویم
- پادشاهی شمیئبر و بلع یعنی صوعر پادشاهی بیلان اولار نینک اراسیدا
- ۳ جنک واقع بولدی . بولار نینک هم سی توز کولی * بولغان سدیم
- ۴ دره سیکا جمع بولدیلار . اولار اون ایکی یل کدرلا عومرغه خدمت
- ۵ قیلدیلار و اون اوچونجی یلی اینسکدین باش تاریلار . و اون
- تورتونجی یلی کدرلا عومر و انینک برله بیله بولغان پادشاهلار کایب
- رفائییلار کا عشتروث قرنیما و زوریلارغه هامدا و ایمیلار کا شاوه
- ۶ قریایامدا * و حوریلارغه اوز تاغی سیعیردا جنکال نینک یانیداکی

* مونی حاضر بحر لوط دیرلار

- ۷ ایل پارانغچه شکست بردیلار. * و یانیب عین مشیاط یعنی قادیشغه کلیب عمالیق لار نینک تمام یورتیغه هم حصصون تاماردا اولتوروغ
- ۸ لوق امور ییلارغه شکست بردیلار. * و سدوم پادشاهی و عموراه پادشاهی و آدماه پادشاهی و صبویم پادشاهی و بدع یعنی صوعر پادشاهی چیقیب سدیم دره سیده اولار بیلان جنک قیلغالی صف توز دیلار. * عیلام پادشاهی کدر لاعومر و کویم پادشاهی تدعال و شنعار پادشاهی آسرافیل و الآسار پادشاهی اریوک تورت پادشاه (مذکور)
- ۱۰ بش بیلان (جنک قیلدی). * ایمدی سدیم دره سیده قراموم نینک آزکال لاری تولا ایردی. و سدوم و عموراه نینک پادشاه لاری قاجیب اولارغه توشتیلار و قالغانلاری تاغقه قاجتیلار. * و اولار سدوم بیلان عموراه نینک تمام مال و اوزوق لارینی الیب کتیلار. *
- ۱۲ و سدومدا اولتوروغلوق آبرام نینک بر توغقانی نینک اوغلی لوطنی و انینک مال اموالی نی الیب کتیلار. * و قاجیب قوتولغان بر کشی
- ۱۳ کلیب عبرانی آبرامغه خبر بردی چونکه اول اشکول بیلان عانیر نینک برادری اموری ممره نینک بلوط لیقیدا اولتوروغلوق ایردی.
- ۱۴ و اولار آبرام بیلان عهد قیلیشقان ایردیلار. * و آبرام خویشی نینک اسیر بولغانی نی انکلاغاندا اوز او سیده توغولغان همه دین ایشانجیلیک قل لاری دین اوچ یوز اون سکر آدم نی الیب چیقیب (دوشمن لاری) نی دانغچه قوغلادی. * و اول خلقی نی بولوب قل لاری بیلان کیچده
- ۱۵

- اولارغه هجوم قىلىپ شكست بريب اندين اولارنى دمشق نىنك
 ۱۶ سول طرفيداكى حوباه غچه قوغلادى . و همه مالنى هم خویشى
 لوطنى و اينك مالىنى و خاتونلارنى و خالقنى ياندوروب الدى .
 ۱۷ و كدر لا عومر و اينك برله بيله بولغان پادشاه لارغه شكست بريب
 يانيب كتيپ بارغاندا سدوم نىنك پادشاهى شاوه درهسى يعنى پادشاه
 ۱۸ درهسى دىكان ير كا اينك الديغه چىقتى . و شاليم نىنك پادشاهى
 ملكيصدق نان بيلان شراب چىقاردى . و اول خداى متعال نىنك
 ۱۹ كاهنى ايردى . و اول انكا دعای خیر قىلىپ ايتى : ابرام آسمانلارنى
 ۲۰ و یرنى یراتقوچى خداى متعالدين مبارك قىلینسون . دوشمن لار
 نىنك نى قولونكغه برکان خداى متعال مبارك بولسون . و اول انكا
 ۲۱ همه نرسه نىنك عشرينى بردى . و سدوم نىنك پادشاهى ابرامغه
 ۲۲ ايتى : خلقنى منكا بركىل مالنى اوزونك الغايسن . و ابرام سدوم
 نىنك پادشاهيغه ايتى : من خداوند آسمانلارنى و یرنى یراتقوچى
 ۲۳ خداى متعالغه قولومنى کوتاردیم . كه بر پیدین بر چاروق باغى غچه
 الماسمن و سنينك كى دین هيچ نرسه نى الماسمن تا كه من ابرامنى باى
 ۲۴ قىلديم ديب ايتماغايسن . يكت لار نىنك يكانى و من بيلان بارغان
 عانير اشكول و ممره نىنك تكيشليكى بيلان يتادور . اولار اوز
 تكيشليكى نى السون .

○ اون بشنجی باب ○

- ۱ بو واقعه لاردین کین بررؤیادا خداوندینک سوزی آبرامغه
- ۲ کلدی و ایتی: ای آبرام قورقماغیل من سپرینک و نهایی چونک
- ۳ اجرینک دورمن. و آبرام ایتی: ای ربّ خدا منکانه برورسن؟
- ۴ منا من بی فرزند یورورمن و او یوم کا ایکا بولادورغان کشی بو
- ۵ دمیشق لیق الیعاذر دور. و آبرام ایتی: منا منکا اوروغ برمادینک
- ۶ و منا او یومدا کی بر توغما منینک وارثیم دور. و منا خداوندینک
- ۷ سوزی انکا کلدی و ایتی: بو کشی سنینک وارثینک بولماس بلکه
- ۸ اوز پوشتونکدین کلادورغان وارثینک بولور. و اول انی چیقاریب
- ۹ ایتی: ایمدی آسمانغه قایللاب یولدوزلارنی سانایالسانک اولارنی
- ۱۰ ساناغیل. و انکا ایتی اولادینک شونداغ بولور. و اول خداوندکا
- ۱۱ ایشاندی. و اول مونی انکا عدالت کا سانادی. و اول انکا ایتی:
- ۱۲ بو یورتنی میراث بولماق اوچون سنکا برکالی سنی کلداندا کی
- ۱۳ اوردین چیقارغان خداوند من دور من. و اول ایتی: ای ربّ خدا
- ۱۴ انی میراث الماقیمنی نمدین بیلورمن؟ و اول انکا ایتی: منکا اوچ
- ۱۵ یاشار بر غونبیجین و اوچ یاشار بر اچکو و اوچ یاشار بر قوچقار
- ۱۶ و بر پاختک و بر باچکانی الیب کلکیل. و اول انکا بولارنینک
- ۱۷ همهسی نی الیب اوترادین ایکی پارچه قیلیب هر بر پارچه نی ینه بر

- ۱۱ پارچه نىنك او توريدا قويدى اما او چارلىق لارنى پارچه لامادى . و
 قوشلار اول جسد لار كا توشكانده ابرام اولارنى اوچوروب اتى .
- ۱۲ و كون پانا دورغان وقتدا ابرام غه اغير بر اويقوكلدى . و منا
 انكا چونك قرانكفولوق نىنك قورقونجى توشتى . و اول ابرام غه
 ايتى : تحقيق بىلكايسن كه اولادىنك اوزى نىنك كى بولماغان يورتدا
 مسافر بولور و اولار غه خدمت قىلور . و اولار اولارنى تورت
 يوز يل ظلم قىلورلار . و اولار خدمت قىلادورغان طائفه كا هم
 ۱۴ حكم قىلور من . اندىن اولار تولا مال بىلان چىقارلار . اما سن
 ۱۵ سلامتلىك بىلان اتالارىنك غه باريب قريليق نىنك كماليدا دفن
 قىلىنور سن . اما تورتونجى عصرده اولار بو ير كا يانيب كلور
 ۱۶ چونكه امور بىلار نىنك كناهى تىخى تمام بولمادى . و واقع بولدى كه
 ۱۷ كون پاتقاندىن كىن تمام قرانكفو بولغاندا توتون چىقىب تورغان تنور
 بىلان يالقىنلىق اوت بو پارچه لار نىنك اراسىدىن اوتىلار . اول
 ۱۸ كونده خداوند ابرام بىلان عهد قىلىب ايتى : سنىنك اولادىنك غه بو
 يورتنى مصر نىنك درياسىدىن تارتىب چونك دريا فرات دريا
 ۱۹ سى غجه بريب دور من . (يعنى) قىنىلار و قىنىزىلار و قدمونىلار .
 ۲۰ و حىيلار و پرىزىلار و رفايمىلار . و امورىلار و كنعانىلار و كر
 ۲۱ كاشىلار و يوسىلار .

○ اون التنجی باب ○

- ۱ ایمدی آبرام نینک خاتونی ساری انکا هیچ بلا تو غمادی. و هاجر
- ۲ دیکان مصر لبق بر کنیزکی بار ایردی. و ساری آبرام غه ایتی: منا
- ایمدی خداوند منی تو غماس قیلیب دور. التماس قیلور من کنیزکیم کا
- کیرکیل شاید که اینک بیلان اولادیم بولور. و آبرام ساری نینک
- ۳ سوزیکا قولاق سالدی. و آبرام کنعان یورتیدا اونی یل اولتورغان
- دین کین آبرام نینک خاتونی ساری مصر لیک کنیزکی هاجر نی الیب
- ۴ انی ایری آبرام غه خاتونلوققه بردی. و اول هاجر کا کیردی و اول
- حامله بولدی. و اول اوزی نینک حامله بولغانی نی کور کاندە خانیمی
- ۵ اوز نظریده خوار بولدی. و ساری آبرام غه ایتی: منکا بولغان ظلم
- سینکا بولسون. من کنیزکیم نی قوچاقینکغه بردیم و اول اوزی نینک
- حامله بولغانی نی کور کاندە من اینک نظریده خوار بولدوم. خداوند
- ۶ من بیلان سنینک ارامیزدا حکم قیلسون. اما آبرام ساریغه ایتی: منا
- کنیزکینک قولونکدادور انی اختیارینکچه قیلغیل. و ساری انکا جفا
- ۷ قیلغاندا اول اینک قاشیدین قاچتی. و خداوند نینک فرشته سی انی
- جنکال داکی بولاق (یعنی) شور یولی نینک اوستیداکی بولاق نینک
- ۸ یانیدا تاپتی. و اول ایتی: ای ساری نینک کنیزکی هاجر نه بردین
- کلدینک؟ و نه یرکا بارور سن؟ و اول ایتی: من خانیم ساری نینک

- ۹ قاشيدىن قاچتىم . * و خداوند نىنك فرشتهسى انكا ايتى : خايمىنك نىنك
- ۱۰ قاشيغىغا يانيت قولى نىنك استيدا بويون سونغىل . * و خداوند نىنك فرشتهسى انكا ايتى : سنىنك اولادىنك نى شونداغ تولا قىلور من كه
- ۱۱ تولا لىقىدىن انى سانالماس . * و خداوند نىنك فرشتهسى انكا ايتى : منا سن حامله بولدونك و بر اوغول توغوب انكا اسماعيل ات قويارسن
- ۱۲ چونكه خداوند سنىنك جفاينك نى انكلا ب دور . * و اول ياوا بر آدم بولور . اينك قولى هر كشى نىنك ضددا و هر كشى نىنك قولى اينك ضددا بولور . و اول همه برادر لارى نىنك اوتوريدا ساكن بولور . * و اول اوزىكا خطاب قىلغان خداوند كات قويوب ايتى : سن كورادورغان خدا دور سن چونكه مونداهم منى كورادورغانىغىغا قايلادىم مو؟ دىدى . * مونيىنك اوچون اول قدوق برلحنى روى اتاندى .
- ۱۴ منا اول قاديش بيلان بارد نىنك اراسيدا دور . * و هاجر ابرام غه بر اوغول توغدى . و ابرام هاجر توغقان اوغولغىغا اسماعيل ات قويدى . * و هاجر اسماعيل نى ابرام غه توغقاندا اول سكسن الته ياشدا ايردى .

— * اون يتنجى باب * —

- ۱ و ابرام توقسان توقوز ياشدا ايكانده خداوند انكا كورونوب
- ۲ ابرام غه ايتى : من قادر خدا دور من . الدىمدا يوروب كامل بولغىل . * و من بيلان سنىنك اراميزدا عهدىم نى قىلىپ سنى نهايت غولدا تور من . *

- ۳ و آبرام يوز توبن يقيلدى . و خدا انكا خطاب قيليب ايتى : * من بولسام
- ۴ منا منينك عهديم سن بيلان دور و سن تولا قوم لارينك اتاسى
- ۵ بولورسن . * موندن كين اسمينك آبرام بولمايدور اما اسمينك ابراهيم
- ۶ بولور چونكه من سنى تولا قوم لارينك اتاسى قيلديم . * و من سنى
- نهایت اوروغلوق قيليب سندن قوم لار پيدا قيلورمن و سندن پاد
- ۷ شاه لار چيقار . * و من بيلان سنينك و سندن كين كى اولادينك نينك
- اراسيدا نسلدين نسلكا ابدى بر عهد بولماق اوچون عهديمنى توختا
- تورمن كه من سنينك خداينك و سندن كين كى اولادينك نينك
- ۸ (خدایى) بولورمن . * و من سنكا و سندن كين كى اولادينكغه سن حاضر
- مسافر بولغان يورتنى تمام كنعان يورتىنى ابدى تصرف اوچون
- ۹ برورمن . و من اولارينك خدای بولورمن . * و خدا ابراهيم غه ايتى :
- و سن بولسانك منينك عهديمنى ساقلاغيل . سن بيلان سندن كين
- ۱۰ كى اولادينك نسلدين نسلكا ساقلانكلار . * من بيلان سنينك و
- سندن كين كى اولادينك نينك اراسيدا كى سيز توتادورغان عهديم
- ۱۱ بو دور : ارانكيزدا كى هر بر ايركك ختنه قيلينسون . * و غلغه ات
- لارينكيزنى ختنه قيلورسيز . و اول من بيلان سيز نينك اراميزدا كى
- ۱۲ عهد نينك نشانهسى بولور . * و ارانكيزدا هر قايسى سكرز كونلوك
- بولغان اوغول اولاد لارينكيز نينك هر بر ايرككى ختنه قيلينسون
- اويده توغولغان يا كه سنينك اولادينكدين بولماي يات لاردين پلغه

- ۱۳ ساتيب الغان * سنينك اويونكده توغولغان و پلونكغه ساتيب الغان
البتة ختنه قيلينماقي لازم. و عهديم سيز نينك بد نينكيزده ابدى عهد
- ۱۴ اوچون بولور. * و غلغه آتى ختنه قيلينماغان ختنه سز هر بر ايركك
اول منينك قوميم دين اوز ولسون. اول عهديم نى سندوروب دور.
- ۱۵ و خدا ابراهيم غه ايتى: خاتونونك سارى بولسه اينك اسمى نى
- ۱۶ سارى دىما كىل بلكه اينك اسمى ساراه بولور. * و من انكا بركت
برىب اينكدين هم سنكا بر اوغول برور من. آرى من انكا بركت
برور من. اول قوم لار نينك اناسى بولور. خلق لار نينك پادشاه
- ۱۷ لارى اينكدين چيقار. * اول وقت ابراهيم يوز توبن يقىليب كولوب
اوز كونكلىده ايتى: آيا يوز ياشقه كيركان كشيكا بلا توغولور مو؟ و
- ۱۸ توقسان ياشقه كيركان ساراه بلا توغار مو؟ * و ابراهيم خداغه ايتى:
- ۱۹ كاشكى اسماعيل سنينك الدينكدا تيريك قالسه ايردى. * و خدا ايتى:
تحقيق خاتونونك ساراه سنكا بر اوغول توغار و سن انكا اسحق
ات قويا رسن. و من اينك بيلان و اينكدين كين كى اولادى بيلان
- ۲۰ عهديم نى ابدى بر عهد اوچون توختاتور من. * و اسماعيل بولسه
دعاينك نى انكلا ديم. منا من انى بركتلا ديم و انى اوروغلوق يقىليب
نهایتى تولا قىلور من. اينكدين اون ايكى امير تورالور. و من انى
- ۲۱ چونك بر قوم قىلور من. * اما ساراه كلا دورغان يل بو وقتدا سنكا
توغادورغان اسحق بيلان عهديم نى توختاتور من. * و خدا ابراهيم غه
- ۲۲

- ۲۳ خطاب قیلیب بولوب ایننک یانیدین یوقاری چیققی . و ابراهیم اوغلی اسماعیل نی و او ییده توغولغانلار نینک همه سی نی و پُلْمِغَه ساتیب الغانلار نینک همه سی نی ابراهیم نینک او ییدا کی جمیع ایر کشیلار نی الیب خدا انکا امر قیلغاندیک همان اول کونی اولار نینک غلغه
- ۲۴ آت لارینی ختنه قیلدی . و ابراهیم غلغه آتی ختنه قیلینغاندا توقسمان
- ۲۵ توقوز یاشدا ایردی . و اوغلی اسماعیل نینک غلغه آتی ختنه قیلینغاندا
- ۲۶ اون اوچ یاشدا ایردی . و شول کون نینک اوزیده ابراهیم بیلان اوغلی
- ۲۷ اسماعیل ختنه قیلیندی . و او ییدا کی جمیع ایر کشیلار او ییده توغولغان لار ویات دین پُلْمِغَه ساتیب الغانلار ایننک بیلان ختنه قیلیندی لار .

—*— اون سگزنجی باب *—

- ۱ و (ابراهیم) کون نینک ایسیق وقتیدا ممره نینک بلوط لیقیدا چادری
- ۲ نینک ایشیکیده اولتورغاندا خداوند انکا کوروندی . و کوز لارینی کوتاریب قایلادی و منالیدیدا اوچ کشی توروب دور . و اولارنی کور کاندە چادری نینک ایشیکیدین الیغە یو کوروب اولارغە یرکا
- ۳ تگودیک تعظیم قیلیب ایتی : ای خواجم اگر نظرنینکده التفات تاپقان
- ۴ بولسام التماس قیلور من قاونکدین او توب کما کیل . ازغنه سو الیب
- کلسون پوتلارینکیزنی یوب درخت نینک تکیده راحت الینکالار . *
- ۵ و من بر لقمه نان الیب کلای و کونکل لارینکیز آرام الغای اندین

- ۱ اوتوب کتکای سیز چونکه اینک او چون قلو نکیزغه کلدینکیز . و
- ۶ اولار ایتیلار: پس ایتقانینکدیک قیلغیل . و ابراهیم چادر یغه ساراه نینک قاشیغه الدیراب کیریپ انکا ایتی: یلدام اوچ چا تاسقاغان اوند
- ۷ الیب انی یوغوروب نان ایتکیل . و ابراهیم پادهغه یو کوروب باریب یخشی و سمیز بر موزای نی الیب قلغه بردی و اول انی یلدام
- ۸ طیار قیلدی . و اول مسکه و سوت و طیار قیلغان موزای نی اولار نینک الدیغه قویدی . و اول درخت نینک تکیده اولار نینک قاشیدا
- ۹ توردی . و اولار یدیلار . و اولار انکا ایتیلار: خاتونونک ساراه نه یرده دور؟ و اول ایتی: منا چادر دا دور . و اول ایتی: بتحقیق
- ۱۰ کلا دورغان یل بو وقتدا من سنکا یانیب کلور من و منا خاتونونک ساراه نینک بر اوغلی بولور . و ساراه مونی اینک آرقه سیدا چادر نینک
- ۱۱ ایشیکیده توروب انکلادی . ایمدی ابراهیم بیلان ساراه یاشانغان قری ایردیبار . و ساراه دین خاتونلار نینک عادتی اوزولکان ایردی .
- ۱۲ و ساراه اوز ایچیده کولوب ایتی: آیا من قریغاندین کین لذت ایستار
- ۱۳ من مو؟ و خواجم هم قریب دور . و خداوند ابراهیم غه ایتی: ساراه
- ۱۴ نه او چون من قریغاندا راست بلا توغار من مودیپ کولدی؟ آیا خدا
- ۱۵ وندکا بر نرسه زیاده ترس مو؟ کلا دورغان یل تعین وقتدا یانیب کلور من و ساراه نینک بر اوغلی بولور . اول وقت ساراه انکار قیلیب ایتی:
- من کولمادیم . چونکه قورقتی . و اول ایتی: بتحقیق سن کولدونک .

- ۱۶ و اول کشیلار اول یردین قوپوب سدوم طرفیکا یوزلانیدیلا.ر.
- ۱۷ و ابراهیم اولارنی اوزاتقالی اولار بیلان باردی. * و خداوند ایتی:
- ۱۸ قیلادور غایم نی ابراهیم دین پنهان قیلور من مو؟ * چونکه تحقیق
- ابراهیم چونک و قوتلیک بر قوم بولور و اینکدین یر یوزیداکی
- ۱۹ بارچه قبیله لار مبارکلیک تاپارلار. * چونکه من انی بیلیم که اول
- بلالاریغه و اوزیدین کین کی اوی خلقیغه خداوند نینک یولی نی
- ساقلاغالی و عدالت و حقیقت قیلغالی بیورور تا که خداوند ابراهیم
- ۲۰ نینک توغراسیدا ایتقانی نی انکا یتکوز کای. * و خداوند ایتی: سدوم
- و عموراه نینک فریادی تولا بولغان اوچون و اولار نینک کناهی
- ۲۱ تولا اغیر بولغان اوچون. * من ایمدی توشوب قیلغانلاری منکا یتکان
- ۲۲ فریادیغه موافق مو کورای. بولماسه من بیلای. * و اول کشیلار
- اول یردین کتیب سدوم طرفیکا مانکدیلا.ر. اما ابراهیم تخی
- ۲۳ خداوند نینک الیدیا توردی. * و ابراهیم یقین باریب ایتی: آیا عادل نی
- ۲۴ فاسق بیلان قوشوب هلاک قیلور سن مو؟ * احتمال که شهرده الیک
- عادل بار دور. انداکی الیک عادل جهتیدین اول یرنی ساقلامای
- ۲۵ خراب قیلور سن مو؟ * حاشا که سن مونداغ قیلیب عادل نی فاسق
- بیلان قوشوب هلاک قیلور سن و عادل فاسق بیلان برابر بولور. حاشا
- ۲۶ سنکا آیا تمام عالم نینک حاکمی عدالت قیلماس مو؟ * و خداوند ایتی:
- اگر سدوم دا شهر نینک ایچیده الیک عادل نی تاپسام اول وقت

- ۲۷ تمام اول یرنی اولار نینک جهتیدین ساقلار من . و ابراهیم جواب
بریبایتی : منامن تفریق و کول بولسام هم خداوند بیلان کبلاشکالی
- ۲۸ جرئت قیلدیم . احتمال که الیک عادلین بش کم بولور . آیا بش کم
بولغان نینک جهتیدین تمام شهرنی خراب قیلور سن مو ؟ و اول ایتی :
- ۲۹ اکر من اندا قرق بشنی تاپسام انی خراب قیلماس من . و اول
انکاینه خطاب قیلیب ایتی : احتمال که اندا قرق تاپیلور . و اول
- ۳۰ ایتی : اول قرق نینک جهتیدین انی قیلماس من . و اول ایتی : خدا
وند غضب قیلماغای و من کب قیلور من . احتمال که اندا اوتوز
تاپیلور . و اول ایتی : اکر من اندا اوتوزنی تاپسام انی قیلماس
- ۳۱ من . و اول ایتی : منا ایدی من خداوند کب قیلغالی جرئت
قیلدیم . احتمال که اندا یکر مه تاپیلور . و اول ایتی : من اول
- ۳۲ یکر مه نینک جهتیدین انی خراب قیلماس من . و اول ایتی :
ینه نهایت بر مرتبه کب قیلسام خداوند غضب قیلماغای . احتمال
که اندا اون تاپیلور . و اول ایتی : من اول اون نینک جهتیدین
- ۳۳ انی خراب قیلماس من . و خداوند ابراهیم بیلان سوزنی تمام
قیلغاندین کین اینکدین کتی و ابراهیم جایغنه یاندی .

﴿ اون توقوزونجی باب ﴾

۱ و ایکی فرشته اخشامدا سدومغه کلدی . و لوط سدوم نینک

- دروازه سیدا اولتوردی. و لوط اولارنى كوروب قوپوب الیغنه
- ۲ باریب یوزی یرکا تگودیک تعظیم قیلیب. ایتی: منا ای خواجه لاریم
التماس قیاورمن قلو نکیز نینک اویمکا توشوب قونوب پوت لارینکیز
نی یونکالر. اندین سحر قوپوب اوز یول لارینکیزغه چیقاسیز. و
- ۳ اولار ایتیلار: یوق اما بیز کوچه ده قونارمیز. و اول اولارنى
تولا زورلادی. و اولار انینک بیلان باریب اویمکا کیردیبار. و
- ۴ اول اولارغه طعام قیلیب فطر نان یاقتی و اولار یدیبار. اما اولار
یاغاسدا شهر نینک کشیلاری سدوم نینک آدم لاری یاش و قری
- ۵ هر بر محله نینک خلقی اوی نی قورشادیبار. و اولار لوط نی چقیریب
انکا ایتیلار: بو کیچه ده سنکا کیرکان کشیلار نه یرده دور؟ اولارنى
- ۶ بیز کا چیقاریب بر کیل که بیز اولارنى بیلکایمیز. و لوط ایشیک کا
اولار نینک قاشیغنه چیقیب ایشیک نی بر کتیب. ایتی: ای برادر لاریم
- ۸ التماس قیاورمن مونداع یمانلیق قیلما انکالر. منا اعدی تخی ایر
بیلما کان ایکی قیزیم بار. التماس قیاورمن اولارنى سیز کا چیقارور
من و اولار بیلان خواهلاغانینکیزنى قیلینکالر. اما بو آدم لارغه
هیچ نرسه قیلما انکالر چونکه انینک اوچون توروسوم نینک سایه
- ۹ سیغنه کیریب دورلار. و اولار ایتیلار: نری تور! و ایتیلار: مونداع
تورغالی کلکان بو مسافر حاکم بولغالی خواهلایدور. اعدی سنکا
اولاردین یمانراق ایش قیلالی دیب لوط نی نهایتی قیستاب ایشیک نی

- ۱۰ سندورغالى يقين كلديلار. * اما اول كشيلا ر قول لاريني اوزا تيب
- ۱۱ لوطنى اويكا قاشيغە اليب ايشيكنى بر كتيب * اوى ايشيكى نينك
الديداكى آدم لارنى كچيكيدىن چونكى غچە كور لوق بيلان مبتلا
- ۱۲ قىلدىلار كه اولار ايشيكنى ايستاب هار ديلار. * و اول كشيلا ر لوطغە
ايتيلار موندابر كمر سه نك بار مو؟ كيو اوغول اوغول لارينك و
قىزلارينك و شهر داي باشقە كمر سه لارينك بولسه اولارنى بو
يردين اليب چىققىل. * چونكه بيز بو يرنى خراب قىلور ميز. چونكه
- ۱۳ اولار نينك فريادى خداوند نينك اليدا چونك بولوب دور. و
خداوند بيزنى انى خراب قىلغالى اباريب دور. * و لوط قىزلار ينى
الادورغان كيو اوغول لار يغه باريب سوز قىلىب ايتى: قوپوب بو
يردين چىقىنكلار چونكه خداوند بو شهرنى خراب قىلماچقى
بولدى اما اول كيو اوغول لار يغه هزل قىلادورغان ديك كور وندى. *
- ۱۴ و تانكاتقاندا فرشته لار لوطنى الدير اتيب ايتى: قوپوب خاتونونكنى
و حاضر بار ايكي قىز نينكنى الغييل كه شهر نينك فسادى بيلان
هلاك بولماغايسن. * اما اول حىمال قىلدى. و اول كشيلا ر لوط نينك
- ۱۵ قولنى و خانونى نينك قولنى و ايكي قىزى نينك قول لار ينى توتى
(چونكه) خداوند انكار هم قىلدى. و اولار انى چىقار يپ شهر
نينك تاشيدا قويديلار. * و اولارنى چىقارغان دىن كين واتع بولدى كه
- ۱۶ اول ايتى: جانينك اوچون قاچقىل. و هلاك بولماسلىق نينك اوچون

- ۱۸ كينينك كا قايلاماي و هيىچ يرده توختاماي تاغقه قاچقىل . و لوط
- ۱۹ اولارغە ايتى : يوق اى خواجەم انداغ بولماسون . منا ايمدى قلونك
- كوزلار ينىكده التفات تاپتى و جانىمنى قوتقازماق بىلان قىلغان
- مرهتتىنىكى چونكى قىلدىنىك . و من تاغقه قاچالمائىن مبادا منكا بر
- ۲۰ يمانلىق يتسە من هلاك بولورمن . منا ايمدى بو شەھر انكا قاچقالى
- يقىن دور و اول كچىك ايكان . منى انكا قاچقالى قويغىل (اول كچىك
- ۲۱ ايماس مو؟) و جانىم حيات قالور . و اول انكا ايتى : منا مونىنىكدا هم
- سنىنىك اراده نكچە قىلاى . سن ايتقان شەھرنى خراب قىلماغايمىن .
- ۲۲ اول ير كا يلام قاچقىل چونكه سن اول ير كا يتما كونچە من هيىچ نرسە
- ۲۳ قىلماس من . اينىك اوچون شەھرنىنىك اسمى صوعى بولدى . كون
- ۲۴ چىقاندا لوط صوعىغە كىردى . اول وقت خداوند آسماندىن
- خداونددىن سدوم و عموراه نىنىك اوستىكا كو كورد بىلان اوت
- ۲۵ ياغدوروب . اول شەھر بىلان تمام صحراسىنى و شەھرلارداكى
- ۲۶ جمىع خلقنى و يرداكى جمىع كياهنى خراب قىلدى . اما خاتونى اينىك
- ۲۷ ارقة سىدا كىنىكا قايلادى و اول توزستونى بولوب قالدى . و ابراهيم
- ۲۸ ايرتەسى سحر خداوندىنىك اليدا تورغان جاىغە چىقتى . و اول
- سدوم بىلان عموراه و صحرانىنىك تمام يورتىغە قايلاسە منا يردىن
- تنورنىنىك توتونىدىك بر توتون چىقار ايردى .
- ۲۹ و خدا اول يورت نىنىك شەھرلارنى خراب قىلغاندا واقع بولدى

که خدا ابراهيم نى يادىغنه يتکوزوب لوط اولتورغان شهرلارنى خراب قىلغاندا لوطنى اول ويرانه نىنک اوتراسىدىن چىقاردى.

۳۰ و لوط صوعردىن تاغىغنه چىقىپ اندا ايکى قىزى بىلان اولتوردى چونکه صوعردا تورغالى قورقتى. و اول ايکى قىزى

۳۱ بىلان بر غاردا اولتوردى. و چونكى چىكىكىكا ايتى: اتامىز قىزى دور. و تمام دنيا نىنک عادتىدىك بىز كا كىر كالى يرده هيچ اير كىشى

۳۲ يوق. * كل كىل اتامىزغنه شراب اىچوروب انىنک بىلان ياتالى تاكه

۳۳ اوزىمىز كا اتامىزدىن اوروغ الغايمىز. و اول كىچىده اتاسىغنه شراب اىچوردىلار. و چونكى كىرىب اتاسى بىلان ياتى. و اول انىنک

۳۴ ياتقانى نى هم قوپقانى نى بىلمادى. و ايرته سى واقع بولدى كه چونكى چىكىكىكا ايتى: منامن اوتكان كىچىده اتام بىلان ياتىم. بو كىچىده

هم انكا شراب اىچورالى و سن كىرىب انىنک بىلان ياتغىل تاكه

۳۵ اتامىزدىن اوروغ الغايمىز. و اولار اول كىچىده هم اتاسىغنه شراب اىچوردىلار. و چىكى قوپوب انىنک بىلان ياتى. و اول ياتقانى نى

۳۶ هم قوپقانى نى بىلمادى. * پس لوط نىنک ايکى قىزى اتاسىدىن حامله

۳۷ بولدى. * و چونكى بر اوغول توغوب انكا موآب ات قويدى.

۳۸ اول بو كو نغچه بولغان موآبىلار نىنک اتاسى دور. * و چىكى هم بر اوغول توغوب انكا بن عمى ات قويدى. اول بو كو نغچه بولغان

بنى عمون نىنک اتاسى دور.

﴿ يکر منجی باب ﴾

- ۱ و ابراهيم اول یردين جنوب یورتي طرفيکا کوچوب قاديش
بیلان شور نینک اراسیدا اولتوردی. و کراردا بر وقتغچه توردی.*
- ۲ و ابراهيم خاتونی ساراه نینک توغراسیدین اول همشیره دور دیدی.
- ۳ و کرار نینک پادشاهی ابی ملک ایباریب ساراهنی الدی.* اما خدا
کیچه ده ابی ملککا بر توشیده کلیب انکا ایتی: مناسن الغان خاتون نینک
- ۴ سببیدین اولور سن چو نکه اول ایرلیک خاتون دور.* اما ابی ملک انکا
یقین کلا کان ایردی. و اول ایتی: ای خداوند عادل خلق نی هم هلاک
۵ قیلور موسن؟ اول اوزی منکا همشیره دور دیما دی مو؟ و خاتون
اوزی هم اول بر توقانیم دور دیدی. کونکوم نینک صافلیقی و قولوم
۶ نینک پاکیزه لیکی بیلان مونی قیلدیم.* و خدا توشیده انکا ایتی: آری
سن مونی کونکونک نینک صافلیقی بیلان قیلغان نینک نی بیلور من
چو نکه من هم سنی منکا کناه قیلغالی منع قیلدیم. اینک او چون سنی
۷ انکا یقین کلا کالی قویما دیم.* اینک او چون ایمدی اول آدم غه خاتونی
نی یاندوروب بر کیل چو نکه اول بر پیغمبر دور و اول سنینک
حتمینکده حیات قالماقینک او چون دعا قیلور. اگر انی یاندوروب
بر ماسانک بیلیکیل که سن انیق اولور سن و سنینک کی نینک همه سی.*
۸ و ابی ملک ایرته کان سحر قوپوب همه قل لارینی چقیریب مونینک

- همه سی نی اولار نینک قولاق لاریغه سالدی. و اول آدم لار نہایت
 ۹ قورقتی. * و اول وقت ابی ملک ابراهیم نی چقیریب انکا ایتی: بیزکا
 بو نمه قیلغانینک؟ من سنکا نمه کناه قیلدیم که سن منکا و منینک
 مملکتیم کا شونداغ چونک کناه نی کلتوردونک؟ سن منکا قیلماغو
 ۱۰ لوق ایش نی قیلدینک. * و ابی ملک ابراهیم غه ایتی: نمه خیال بیلان
 ۱۱ بو ایش نی قیلیب دور سن؟ * و ابراهیم ایتی: چونکه البتہ موندنا
 خدا دین قورقونج یوق. خاتونوم اوچون منی اولتورور دیب خیال
 ۱۲ قیلدیم. * و اول راست منینک همشیرہم دور. اول اتام نینک قیزی
 ۱۳ دور اما اتام نینک قیزی ایماس دور. و اول خاتونوم بولدی. * و خدا
 منکا اتام نینک اویدین چیقالی بیورغاندا واقع بولدی که من انکا
 ایتیم: منکا کورساتادورغان یخشیلیقینک بو دور که هر یرکا بارساق
 ۱۴ منینک توغرامدا اول منینک برادریم دور دیکیل. * و ابی ملک قوی
 و کلا و قدلار و کنیزک لار ایب ابراهیم غه بردی. و خاتونی ساراه
 ۱۵ نی انکا یاندوروب بردی. * و ابی ملک ایتی: منا یورتوم الدینکدا
 ۱۶ دور. سنکا خوش کلکان یرده اولتورغیل. * و اول ساراه غه ایتی:
 منا من برادرینککا مینک پارچه کوش بردیم. منا اول سنکا و سن
 بیلان بولغانلار نینک همه سیکا کوز یوپوقی بولسون. و همه سی نینک
 ۱۷ الدیدا حقیقینک بیلیندی. * و ابراهیم خداغہ دعا قیلدی و خدا
 ابی ملککا و اینک خاتونی و کنیزک لاریکا شفا بردی. و اولار

۱۸ بلالار توغدیلار. چونکه خداوند ابراهیم نینک خاتونی ساراه نینک
سببیدین ابی ملک نینک او پیدا کی هر بر رحم نی باغلاغان ایردی.

—*یکرمه برنجی باب*—

- ۱ و خداوند ایتقانیدیک ساراه نی یوقلادی. و خداوند ساراه غه
- ۲ دیکانیدیک قیلدی. * و ساراه حامله بولوب ابراهیم غه قریلیقددا خدا
- ۳ انکا ایتقان تعین وقتدا بر اوغول توغدی. * و ابراهیم انکا توغولغان
- ۴ و ساراه انکا توغقان اوغول نینک اتی نی اسحق قویدی. * و ابراهیم
- خدا انکا بیورغاندیک اوغلی اسحق نی سکز کونلوك بولغاندا ختنه
- ۵ قیلدی. * و ابراهیم اوغلی اسحق انکا توغولغاندا یوز یاشدا ایردی. *
- ۶ و ساراه ایتی: خدا کولکوم نی کلتوروب دور. هر کیم انکلاسه من
- ۷ بیلان کولادور. * و اول ایتی: ابراهیم غه ساراه بلالار ایمیتادور
- دیب کیم ایتور ایردی. چونکه انکا قریلیقددا بر اوغول توغدوم.
- ۸ و اول بلا اوسوب امچکدین آیریلدی. و اسحق امچکدین
- ۹ آیریلغان کونده ابراهیم چونک ضیافت قیلدی. * و ساراه مصر لیق
- خاتون هاجر ابراهیم غه توغقان اوغول نینک مسخره قیلغانی نی
- ۱۰ کوردی. * انینک او چون اول ابراهیم غه ایتی: بو کنیزک بیلان
- اوغلی نی چیقارغیل چونکه بو کنیزک نینک اوغلی اوغوم اسحق
- ۱۱ بیلان وارث بولماس. * و بو نرسه ابراهیم غه اوغلی نینک سببیدین

- ۱۲ تولا اغیر کلدی . و خدا ابراهیم غه ایتی : اوغول و کنیز کینک
 اوچون بو سنکا اغیر کلاسون . ساراه سنکا ایتقان نینک همه سیمکا
- ۱۳ قولاق سالغیل چونکه سنینک اولادینک اسحق بیلان اتانور . و
 کنیزک نینک اوغلی نی هم سنینک اولادینک بولغان اوچون بر قوم
 قیلور من . و ابراهیم ایرتهسی سحر قوپوب نان بیلان بر تولوم سو
- ۱۴ الیب بریب هاجر کا یوتدوروب انی بلا بیلان یولغه سالدی . و اول
 کتیب بئر شمع چولیده چور کولوب یورور ایردی . و تولومداکی
 سو توکا کان ایردی . و اول بلانی بر درخت نینک تکیده تاشلاب *
- ۱۶ بلانینک اولوحی نی کورمای دیب بر اوق اتمی یر کا باریب اوتوریدا
 اولتوردی . و اوتوریدا اولتوروب فریاد قیلیب یغلا دی . و خدا
- ۱۷ اوغول نینک آوازینی انکلادی . و خدا نینک فرشتهسی آسمان دین
 هاجر کا ققیریب انکا ایتی : ای هاجر سنکا نمه بولدی ؟ قور قماغیل
 چونکه خدا اوغول نینک آوازینی یاتقان یریدین انکلاب دور . *
- ۱۸ قوپوب اوغول نی الیب قولونک بیلان انی توتغیل چونکه من انی
 چونک بر قوم قیلور من . و خدا نینک کوزلارینی آچتی و اول بر
 بولاق نی کوردی و اول باریب تولوم غه سو تولدوروب اوغول غه
- ۲۰ ایچوردی . و خدا اول اوغول بیلان ایردی . و اول اوسوب
 چولده اولتوروب مرکن بولدی . و اول پاران چولیده اولتوردی .
- ۲۱ و اناسی مصر یورتیدین انکا بر خاتون الب بردی .

- ۲۲ و واقع بولدی که اول وقتدا ابی ملک نینک لشکر باشی
 فیکل ابراهیم غه کب قیلیب ایتی: سن هر نمه قیلسانک خدا سنینک
- ۲۳ بیلان دور. پس ایمدی موندنا منکا و بلام غه یا که نبیره م کا خیانت
 قیلما سلیقینک او چون خدا بیلان قسم قیلغیل من سنکا قیلغاندیک
- ۲۴ سن (هم) منکا و سن حاضر اولتورغان یر کا یخشیلیق قیلغایسن. و
 ابراهیم ایتی: قسم قیلای. و ابراهیم ابی ملک نینک قل لاری تارتیب
- ۲۶ الغان بر قدوق نینک توغراسیدین ابی ملک نی ملامت قیلدی. و
 ابی ملک ایتی: بو ایش نی قیلغان کشی نی بیلمایسن سن هم منکا خبر
- ۲۷ برمادینک و من بو کونجه انی انکلامادیم. و ابراهیم قوی و کلا
 لاریب ابی ملککا بردی. و ایکیلاسی عهد قیلیشتی. و ابراهیم
- ۲۹ پاده دین یته تیشی قوزینی آریب قویدی. و ابی ملک ابراهیم غه
 ایتی: سن آریب قویغان بو یته تیشی قوزی نمه دور؟ و اول ایتی:
- سن بو یته تیشی قوزینی قولوم دین الغایسن تاکه اول منکا بو قدوق
 نی کور لاغانیم غه کواهلیق بولسون. اینک او چون بو یر بشر شبع
- ۳۲ اتاندی چونکه ایکیلاسی اول یرده قسم قیلدیلار. پس بشر شبع ده
 عهد قیلیشتیلار. و ابی ملک بیلان لشکر باشی فیکل قوپوب
- ۳۳ فلیسطیلار نینک یورتیغه یاندىلار. و (ابراهیم) بشر شبع ده بر (توب)
 یولغون قویوب اندا خداوند ابدی خدا نینک اسمی کا دعا قیلدی.
- ۳۴ و ابراهیم تولا کونلار فلیسطیلار نینک یورتیدا توردی.

﴿ يکر مه ايکنجی باب ﴾

- ۱ و بو واقعه لاردین کین خدا ابرهیم نی سیناب انکا ایتی: ای
- ۲ ابراهیم! و اول ایتی: منامن. و اول ایتی: اعدی دوست توتقان
یا لغوز او غلونک اسحق نی الیب مورییا یور تیغه باریب اندا من سنکا
ایتادورغان تاغلار نینک بری نینک اوستیده انی کوی دورادورغان
- ۳ قربان او چون قربانلیق قیلغیل. و ایرته سی ابراهیم سحر قوپوب
ایشاکی نی توقوب ایکی یکت بیلان اسحق نی الیب کوی دورادورغان
قربان او چون اوتون یاریب قوپوب خدا انکا ایتقان یرکا باردی.
- ۴ او چونجی کونی ابراهیم کوزینی کوتاریب یراقدین اول یرنی
- ۵ کوردی. و ابراهیم یکت لاریکا ایتی: سیز ایشاک بیلان موندا
تورونکلار. من و اوغول اول یرکا باریب سحبده قیلیب اندین
- ۶ سیز کا یانیب کلالی. و ابراهیم کوی دورا دورغان قربان نینک
اوتونی نی الیب اوغلی اسحققه کوتارتی. و اوت بیلان بر پچاق نی
قولیغه الدی. و ایکیلاسی بیله یوردی. و اسحق اتاسی ابراهیم غه
- ۷ کب قیلیب ایتی: ای اتام! و اول ایتی: منا من ای اوغلوم! و اول
ایتی: منا اوت بیلان اوتون بار اما کوی دورادورغان قربان او چون
قوزی قنی? و ابراهیم ایتی: ای اوغلوم خدا اوزیکا کوی دورادورغان
- ۸ قربان او چون قوزینی جایلایدور. پس ایکیلاسی بیله یوردی.

- ۹ و اولار خدا انکا ایتقان یرکا کلدیلار و ابراهیم اندا بر قربانگاه
سالیب اوستیده اوتوننی تیزیب قویوب اندین اوغلی اسحقنی
- ۱۰ باغلاب انی قربانگاهدا اوتون نینک اوستیکا قویدی . و ابراهیم
قولی نی اوزاتیب اوغلی نی بوغوزلاغالی پچاقنی الدی . و خداوند
نینک فرشته سی آسمان دین انکا چقیریب ایتی : ای ابراهیم ! ای ابراهیم !
- ۱۲ و اول ایتی : منا من . و اول ایتی : اوغولغه قول تنگوزما کیل و انکا
هیچ نمه قیلماغیل چونکه ایددی سن اوغلونک نی یالغوز اوغلونک نی
- ۱۳ مندین ایامان دین کین خدادین قورققانینک نی بیلور من . و ابراهیم
کوزلارینی کوتاریب قایللاسه منا ارقه سیدا مونکوزلاری تیکن
لیککا یلینغان بر قوچقار تورادور . و ابراهیم باریب قوچقارنی الیب
انی اوغلی نینک اورنیدا گویدورادورغان قربان اوچون قربانلیق
قیلدی . و ابراهیم اول یرکا یهواه یراه آت قویدی . اینک اوچون
- ۱۴ بو کونغچه خداوند نینک تاغیدا جایلانور دیب ایتورلار . و خدا
وند نینک فرشته سی ایکنجی مرتبه آسمان دین ابراهیم غه چقیریب .
- ۱۶ ایتی : خداوند ایتور : سن اوز اوغلونک نی یالغوز اوغلونک نی
ایامای مونی قیلغان دین کین اوز ذاتیم بیلان قسم قیلدیم . که من
سنکا تولا برکت بریب اولادینک نی آسماندا کی یولدوزلار و دریا
نینک چتیدا کی قوم دیک تولا قیلور من و اولادینک دوشمن لاری
نینک دروازه لارینی تصرف قیلور . و منینک آوازیم غه قولاق
- ۱۸

- سالغانینک اوچون سنینک اولادینکدین یرداکی بارچه قبیلله لار
 ۱۹ مبارکلیک تاپارلار . * پس ابراهیم یکت لاریکا یاندی . و اولار
 قوپوب بیله بشر شبع کا باردیلار . و ابراهیم بشر شبع ده اولتوردی .
 ۲۰ و موندین ازغنه وقت کین واقع بولدی که ابراهیم غه خبر
 بولدی که منا ملکاه هم برادرینک ناحورغنه بلالار توغوب دور . *
 ۲۱ (یعنی) تونجیمی عوص و اینیمی بوز و ارم نینک اتاسی قوئیل *
 ۲۲ و کسید و حزو و پلداش و یدلف و بتوئیل * و بتوئلدین ربقاہ
 ۲۳ تورالدی . بو سکرنی ملکاه ابراهیم نینک برادری ناحورغنه
 توغدی . * و رؤماه دیکان توپه کا الغان خاتونی هم طبع و حکم و
 تحش و معکاه نی توغدی .

❖ یکرمة اوچونجی باب ❖

- ۱ و ساراه بر یوز یکرمة یتہ یاشدا ایردی . اول ساراه نینک
 ۲ عمری نینک یل لاری ایردی لار . * ساراه کنعان یوریتداکی قریت
 اربع ده یعنی جبروندا وفات بولدی . و ابراهیم ساراه غه ماتم توتماق
 ۳ و انکا یغلاماق اوچون کلدی . * و ابراهیم اولوکی نینک یانیدین
 ۴ قوپوب بنی حیث غه کب قیلیب ایتی : * من ارانکیز دامسافر و مهمان
 دور من . منکا ارانکیزدا بر کورستانلیق یر برینکالار . اولو کومنی
 ۵ نظرم دین الیب باریب دفن قیلای . * و بنی حیث ابراهیم غه جواب

- ۶ برب انکایتی: ای خواجه بیزدین انکلاغیل سن بیز نینک ارامیزدا خدانینک برامیری دورسن. اولو کونک نی قبرلاریمیز نینک هم دین اوبدانیدا دفن قیلغیل. اولو کونک نی دفن قیلماق اوچون هیچ قایسیمیز
- ۷ اوز قبرینی سندن ایاماس. و ابراهیم قوپوب یورت خلقیغه (یعنی) بنی حیث غه تعظیم قیلیب. اولار بیلان کبلا شیب ایتی: اکر اولو کومنی نظرم دین الیب باریب دفن قیلغالی خاطرلارینکیز غه خوش کلسه
- ۸ مندین انکلاب منینک اوچون صوعرنینک اوغلی عفرون نینک الیدای التماس قیلینکلار. تا که اول اتیزلیقی نینک چتیدا کی انکاتعلق مکپیلای غارینی منکا برسون و انی کورستان اوچون ارانکیزدا تمام
- ۱۰ نرخ روز بها غه منکا برسون. و عفرون اندا بنی حیث نینک اراسیدا اولتورغان ایردی. و حتی عفرون بنی حیث و شهری نینک دروازه سیدین کیرکانلار نینک همه سی نینک الیدای ابراهیم غه جواب برب ایتی: یوق ای خواجه مندین انکلاغیل. من اتیزلیق نی و هم
- ۱۱ اندا کی غارنی سنکا برور من. انی خلقیم نینک اوغول لاری نینک الیدای سنکا برور من. اولو کونک نی دفن قیلغیل. و ابراهیم یورت
- ۱۲ نینک خلقیغه تعظیم قیلدی. و اول عفرون غه یورت خلقی نینک الیدای کب قیلیب ایتی: اکر راضی بولسانک التماس قیلور من مندین انکلاغیل. من یرنینک بهاسی نی سنکا برای انی مندین الغیل. و
- ۱۴ اولو کومنی اندا دفن قیلور من. و عفرون ابراهیم غه جواب برب

- ١٥ انکا ايتى: * اى خواجهم منکا قولاق سالغىل یر نینک بهاسى تورت یوز شاقل * کوش دور. سن بیلان منینک ارامیزدا بو نغه دور؟
- ١٦ پس اولو کونک نی دفن قیلغیل. * ابراهیم عفر و نغه قولاق سالدی. و ابراهیم عفر و نغه بنی حیث نینک الید ایتیلغان کوش نی یعنی سودادا
- ١٧ اوتادورغان تورت یوز شاقل کوش نی تارتیب بردی. * و مکپیلادا ممره نینک اوتوریدا کی عفر و نینک ایتزلیقی ایتزلیق اوزی و اندا کی
- ١٨ غار و ایتزلیقدا کی هم اطرافیدا کی جمیع درخت لار * بنی حیث نینک و شهری نینک دروازە سیدین کیرکانلار نینک همه سی نینک الیدا
- ١٩ ابراهیم نینک ملکی بولدی. * و موندین کین ابراهیم خاتونی ساراهانی کنعان یورتیدا ممره یعنی جرون نینک اوتوریدا کی مکپیلانینک
- ٢٠ ایتزلیقیدا کی غاردا دفن قیلدی. * و ایتزلیق و اندا کی غار بنی حیث دین ابراهیم غه کورستان بولماق اوچون تعین بولدی.

﴿ یکرمه تور تونجى باب ﴾

- ١ و ابراهیم قریب یاشانغان ایردی. و خداوند ابراهیم غه هر توغرادا برکت بریب ایردی. * و ابراهیم همه مال و ملکی نینک
- ٢ اوستیده تورغان او پیدا کی همه دین یاشانغان قلیغه ایتی: التماس قیلور من قولونک نی یوتام نینک استیدا قویغیل. * و من سنکا آسمان نینک خدای
- ٣ و یر نینک خدای خداوند بیلان قسم برور من که سن من اراسیدا

* بر شاقل ٤ مثقال چه بولا دور.

- ٤ تورغان كنعانيلار نينك قيزلار دىن اوغلو مغه خاتون الماى * بلكه
- ٥ يورتومغه و جماعمغه باريب اوغلو م اسحققه خاتون الغايسن . و قل انكا ايتى : احتمال كه اول خاتون من بيلان بو يورتغه كالكالى اونا مايدور منكا اوغلو نك نى سن چىقىب كالكان يورتغه ياندورغالى
- ٦ لازم مو؟ و ابراهيم انكا ايتى : زنهار اوغلو م نى اول ير كا ياندور
- ٧ ماغايسن . منى اتام نينك اوييدىن و وطنيم دىن چيقاريب منكا كب قىليپ سنينك اولادىنگه بو يورت نى برور من دىب منكا قسم قىلغان
- آسمان نينك خدائى خداوند اول فرشته سى نى سنينك الدينكد ايدارور
- ٨ و سن اوغلو مغه اول ير دىن خاتون الغايسن . و اكر خاتون سن بيلان بو ير كا كالكالى اونا ماسه اول وقت منينك بو قسميم دىن قوتولور سن
- ٩ اما اوغلو م نى اول ير كا اليب بار ماغايسن . و قل قولى نى خواجه سى ابراهيم نينك يوتاسى نينك تكيده قويوب بو توغرا دا انكا قسم قىليپ
- ١٠ بردى . و قل خواجه سى نينك تيوله لار دىن اون تيوله نى اليب يولغه چىقتى چونكه خواجه سى نينك همه مالى اينك قوليدا ايردى . و اول
- ١١ چىقىب آرام نهر يم كا ناحور نينك شهر يكا باردى . و شام وقتيدا قيزلار سو تارتقالى كلادورغان وقتدا شهر نينك تاشيدا كى بر قدوق
- ١٢ نينك يانيدا تيوله لار نى چو كالاندوردى . و اول ايتى : اى خواجم
- ابراهيم نينك تنكريسى خداوند يا البارور من بو كون ايشيم نى توغرا
- ١٣ كلتوروب خواجم ابراهيم غه التفات قىلغىل . منا من موند ا بولاق

- ۱۴ نينك باشيدا تورامن . و شهر خلق نينك قيزلارى بويركا سو
تارتقالى كلورلار . شونداغ بولسون كه من انكا التماس قياور من كه
كوزه نى توشور كيل من اچاي ديكانده اچكيل تيوله لارينك نى
هم سوغاراي ديكان قيز سن بنده نك اسحققه نصيب قياغان اول
بولسون . و ايننكدين خواجمله التماس قياغانينك نى بيلاي .
۱۵ و واقع بولدى كه اول بوسوزلارنى تمام قيلماسدا منا ابراهيم نينك
بر توقانى ناحور نينك خاتونى ملكاه نينك اوغلى بتوئيل نينك قيزى
۱۶ ربقاه چيقيب مور سیده قوزه سى نى کوتاریب كلدى . و اول
قیز كورونوشكا تولا چرايلىق و هيچ اير كشى بيلمكان باكره
ايردى . و اول بولاق (بوي) غه توشوب كوزه سى نى تولدوروب
چيقتى . و قُل الديغه يوكوروب ايتى : التماس قياور من كوزه نكدين
۱۷ آرخنه سو اچكالى بر كيل . و اول : اى خواجمله اچكيل ديب درحال
۱۸ كوزه نى قولیغه توشوروب انكا اچكالى بردى . و انكا اچكالى
۱۹ بر كاندين كين تيوله لارينك كا هم همه سى اچيب تويفونجه سو تارتاي
۱ دیدى . اول درحال كوزه سى نى يالاققه بيكار قيلمى ينه بولاققه
۲۰ سو تارتقالى يوكوروب همه تيوله لاريكا تارتى . و اول آدم شوك
توروب خداوند سفریم نى اق يول لوق قیلدى مو قيلمادی مو ديب
۲۱ انكا قايلا ر ايردى . و تيوله لار اچيب بولغاندين كين واقع بولدى كه
۲۲ اول كشى وزنى يريم شاقل بر التون زيره و وزنى اون شاقل ايكي

- ۲۳ التون بلازوک چیقاریب . ایتی : سن کیم نینک قیزی دور سن ؟ التماس
قیاور من منکا ایتغیل . اتانک نینک او پیده بیز کا قونغالی جای بار مو ؟
- ۲۴ و اول انکا ایتی : من ملکاه نینک ناحورغه توققان اوغلی بتوئیل
- ۲۵ نینک قیزی دور من . اول انکاینه ایتی : بیزده سمان هم بوغازیتکو
- ۲۶ دیک بار و قونغالی جای بار . و اول آدم اینکیشیب خداوند کا سجده
- ۲۷ قیلدی . و ایتی : خواجم دین مرحتی نی و حقیقت نی ایاماغان خداوند
- خواجم ابراهیم نینک خدای مبارک دور . من بولسام یولدا خداوند
- ۲۸ منی خواجم نینک برادرلاری نینک اویسی کا باشلاب دور . و قیز
- ۲۹ یو کوروب مونینک همه سی نی اناسی نینک او پیده خبر بردی . و
- ربقاه نینک لابان دیکان بر بر توقانی بار ایردی . و لابان اول آدم غه
- ۳۰ بولاق نینک قاشیغه یو کوروب چیتی . و واقع بولدی که اول زیره
- بیلان همشیره سی نینک قول لاریدا کی بلازوک نی کوروب اول آدم
- منکا شونداغ دیدی دیب ایتقان سوزینی انکلاغاندا اول آدم غه
- باردی . و منا اول بولاق نینک یانیدا تیوه لاری نینک قاشیدا تورور
- ۳۱ ایردی . و اول ایتی : ای خداوند نینک مبارکی کیر کیل نمه ایشقه
- موندا تاشقاری توراسن ؟ چونکه من اوی نی (طیار قیلیب) تیوه لار
- ۳۲ کا جای راستلادیم . و اول آدم اویکا کیری . و (لابان) تیوه لاردین
- یوک نی توشوروب تیوه لار کا سمان و بوغاز بریب انینک برله
- ۳۳ بیله کلکانلار نینک پوت لارینی یوغالی سو الیب کلدی . و انینک

- الديغنه طعام قويديلار اما اول ايتى: من ايشيم نى ايتاغونچه طعام
 ٣٤ يماس من. و اول ايتى: ايتغيل. و اول ايتى: من ابراهيم نينك قلى
 ٣٥ دور من. و خداوند خواجهم غه تولا برکت بريب دور و اول چونك
 بولوب دور. و اول انكا قولى لار و كاللار و كوش و التون و قل لار
 ٣٦ و كنيزك لار هم تيوه لار و ايشاك لار بريب دور. و خواجهم نينك
 خاتونى ساراه قريليقدا خواجهم غه بر اوغول توغوب دور و انكا همه
 ٣٧ تعلقونى بريب دور. و خواجهم منكا قسم بريب ايتى: اوغوم غه من
 ٣٨ يورتيدا اولتورغان كنعانييلار نينك قيزلار يدين خاتون الماى. بلكه
 ٣٩ اتام نينك اوييكا و جامعهم كا باريب اوغوم غه خاتون الغايسن. و من
 خواجهم غه ايتيم: احتمال كه اول خاتون من بيلان كالكالى اونوماس.
 ٤٠ و اول منكا ايتى: من اليدا يوركان خداوند فرشته سى نى سنينك
 بيلان ايباريب يولونك نى آق قىلادور. و سن جامعهم دين و اتام نينك
 اوييدين اوغوم غه خاتون الغايسن. سن جامعهم كا بارغاندا قسميم دين
 ٤٢ قوتولورسن. و اولارانى سنكا برماسه قسميم دين قوتولورسن. و من
 بو كون بولاققه كليب ايتيم: اى خواجهم ابراهيم نينك تنكريسى
 خداوند اكر سن بو سفر يم نى آق يول لوق قىلسانك. منا من سو
 ٤٣ بولاقي نينك يانيدا تورور من و شونداغ بولسون كه سو تارتقالى
 كالادورغان بر قيزغه التماس قياور من كوزانكدين ايچكالى منكا ازغنه
 سو بر كيل ديكانيم ده. اول هم ايچكيل تيوه لار ينيك كا هم سو
 ٤٤ كتاب تكوين ٥

- تارتای دیر. اول خداوند خواجهم نینک او غلیغه نصیب قیلغان خاتون
٤٥ بولسون. و من کونکاو مدده (مونی) تمام ایتیب بولماسدا منار بقاه
موره سیده کوزه سی نی کوتاریب بولاق (بوی) غه سو تارتقالی
٤٦ توشتی. و من انکا: التماس قیلور من منکا ایچور کیل، دیدیم. و اول
در حال کوزه سی نی موره سیدین توشوروب ایتی: ایچکیل، تیوه لار
ینک نی هم سو غارای. پس من ایچتیم و تیوه لاریم نی هم سو غاردی.
٤٧ و من اینکدین سوراب ایتیم: سن کیم نینک قیزی دور سن؟ و اول
ایتی: من ملکاه ناحور غه توغقان بتوئیل نینک قیزی دور من. و من
٤٨ زیره نی بور نیغه و بلازوک لار نی قول لاریغه سالیم. و من ایکیلیب
خداوندکا سجده قیلدیم و خواجهم نینک توفانی نینک قیزی نی اوغلی
او چون الغالی منی راست یولغه باشلاغان خداوند خواجهم نینک خدای
٤٩ غه حمد و ثنا ایتیم. و ایدی خواجهم غه التفات و راستلیق قیلغالی
خواهلاسانکیز ایتینکلار. و بولماسه منکا هم ایتینکلار که من
٥٠ اونکغه یا سولغه یا نغایمن. اول وقت لابان بیلان بتوئیل جواب بریب
ایتیلار: بو ایش خداوندین صادر بولغان دور. بیز سنکا خواه یخشی
٥١ خواه ایمان نی ایتالماس میز. منار بقاه الدینکد دور. انی الیب بارغیل.
خداوند ایتقاندیک خواجهم نینک اوغلی نینک خاتونی بولسون.
٥٢ و واقع بولدی که ابراهیم نینک قلی سوزلاری نی انکلاغاندا یرکا
٥٣ اینکیشیب خداوندکا سجده قیلدی. و قل التون جابدوق لار و

- كوش جابدوق لار و ايگين لار چيقاريب ربقاهغه بردى . برادريكا
 ۵۴ و اناسيغه هم قيمت بها هديه لار بردى . * و اولار اول و اينيك
 برله بولغان همراه لارى يب ايچيب اندا قوندى . و ايرتهسى سحر
 ۵۵ قوپتيلار . و اول ايتى : منى خواجم طرفيكا يولغه ساليئىكلار . * و (قيز)
 نينيك برادري و اناسى ايتيلار : قيز بر آز وقت اقلى اون كوئچه بيز
 ۵۶ نينيك يانيميزدا تورسون اندين كتسون . * و اول اولارغه ايتى : خداوند
 سفرىمنى آق يول لوق قيلغاندين كين منى چيكتور مانىكلار . منى يولغه
 ۵۷ ساليئىكلار خواجمغه باراي . * و اولار ايتيلار : بيز قيزنى چقيريب
 ۵۸ اوزيدين سورايلى . * و ربقاهنى چقيريب انكا ايتيلار : بو آدم
 ۵۹ بيلان بارور سن مو؟ و اول باراي ديدى . * و اولار همشيردهسى ربقاه
 بيلان اينيك اينه كهسى نى و ابراهيم نينيك قلى بيلان اينيك آدم لارنى
 ۶۰ يولغه ساليديلار . * و اولار ربقاهغه دعاي خير قيليب انكا ايتيلار :
 سن اى همشيره ميز مينيك لار و اون مينيك لار نينيك اناسى بولغايسن .
 و اولادينك دوشمن لارى نينيك دروازه لارنى تصرف قيلغاى . *
 ۶۱ و ربقاه و اينيك كنيزك لارى قوپوب تيوه لار كا مينيب اول كشى
 ۶۲ بيلان يورديلار و قل ربقاهنى اليب يولغه كيردى . * و اسحق برلخى
 روئى يوليدين كلور ايردى چونكه جنوب يورتييدا اولتور و غلوق
 ۶۳ ايردى . * و اسحق اخشام وقتيدا ملاحظه قيلماق اوچون صحراغه
 چيقيب ايردى . و كوزلارنى كوتاريب قايلاسه منا تيوه لار كلور

- ۶۴ ایردی * و ربقاه کوزلارینی کوتاریب اسحق نی کورکانده درحال
- ۶۵ تیوه دین توشتی * و اول قلغه: اندا صحرا دا الیمیزغه کلادورغان کیم
- دور دیدی. و قل ایتی: خواجم دور. و اول پریجه نی الیب اوزینی
- ۶۶ یاپتی * و قل اسحققه همه قیلغان ایشی نی بیان قیلدی * و اسحق انی
- ۶۷ اناسی ساراه نینک چادر یغه باشلاب کیردی. و ربقاه نی الدی. و اول
- انینک خاتونی بولدی و انکا کونکلی توشتی. و اسحق اناسی نینک
- وفاتی توغراسیدا اوزیکا تسلی تاپتی.

— * یکرمه بشنجهی باب * —

- ۱ اول وقت ابراهیم قطوراه دیکان ینه بر خاتون الدی * و اول انکا
- ۲ زمران و یقشان و مدان و مدیان و یشباق و شوح نی توغدی * و یقشان دین
- ۳ شباه و ددان تورال دیلار. ددان نینک اوغول لاری اشوریلار و
- ۴ اطوشیلار و لئومیلار ایردیلار * و مدیان نینک اوغول لاری عیفاه
- و عیفر و حنوک و ابیداع والدعاه (ایردیلار) بو همه سی قطوراه نینک
- ۵ اوغول لاری (ایردی) * و ابراهیم تعلقو نی اسحققه بردی * اما
- ۶ توپه کا الغان خاتون لاری نینک اوغول لاریغه ابراهیم هدیه لار بریب
- اوزی تنخی حیات ایکانده اولارنی اوغلی اسحق دین آریب مشرق
- ۷ طرفیکا مشرق یور تیغه ایباردی * و ابراهیم یاشاغان عمری نینک
- ۸ کونلاری بودور: بر یوز یتیمش بش یل * و ابراهیم ینخشی یاشانیب

- قربليقدا کالیغه يتيب آخرقى نفسى نى تارتيب وفات بولوب اوز
 ٩ خلقیغه قوشولدى. * و اوغول لارى اسحق بيلان اسماعيل انى عمره
 نينك اوتوریداكى حَتَّى صوعرنينك اوغلى عفرون نينك اتيزليقيدا
 ١٠ مکپلاه نينك غاریدا دفن قیلدیلا. * (يعنى) ابراهيم بنى حيث دين الغان
 ١١ اتيزليقدا. اندا ابراهيم و خاتونى ساراه دفن قیليندىلار. * و واقع
 بولدى که خدا ابراهيم نينك وفاتیدين کين اوغلى اسحققه برکت
 بردى. و اسحق حَتَّى روئى نينك يانیدا اولتور و غلوق ایردى.
 ١٢ ايمدى ساراه نينك مصر ليق کنيزكى هاجردين ابراهيم غه
 ١٣ توغولغان ابراهيم نينك اوغلى اسماعيل نينك اولادى بو دور. * و
 بولار اسم لارى بيلان قبيله لاريکا موافق اسماعيل نينك اوغول
 لارى نينك اسم لارى دور: اسماعيل نينك تونجى سى نيا بوث و قیدار
 ١٤ و ادبئيل و مبسام * مشماع و دوماه و مَسَاء * و حدد و تيماء و بطور
 ١٥ و نافيش و قيدماه. * بولار اسماعيل نينك اوغول لارى دور. بولار
 ١٦ اولار نينك اسم لارى کنت لارى يورت لارى بيلان قبيله لاريکا
 موافق اون ايکى امير ایردىلار. * و اسماعيل نينك عمرى نينك ييل
 ١٧ لارى بو دور: بر يوز اوتوز يته ييل. و اول آخرقى نفسى نى تارتيب
 ١٨ وفات بولوب اوز خلقیغه قوشولدى. * و اولار اشور غه يورکانينکده
 حويلادين مصر نينك اوتوریداكى شور غچه اولتور و غلوق ایردىلار.
 اول همه برادر لارى نينك قاشیدا توشتى.

- ۱۹ و ابراهيم نينك اوغلى اسحق نينك اولادلارى بودور: ابراهيم
- ۲۰ دين اسحق تورالدى . و اسحق پدان آرام دين آرمى بتوئيل نينك
- قىزى آرمى لابان نينك همشيره سى ربقاه نى خاتونلوققه الغاندا قرق
- ۲۱ ياشدا ايردى . و اسحق خاتونى توغماس بولغانى اوچون خداوندكا
- دعا قىلدى . و خداوند دعاسى نى قبول قىلدى . و خاتونى ربقاه حامله
- ۲۲ بولدى . و بلالار انينك ايچيده قىستاشتىلار . و اول مونداغ بولسه
- ۲۳ نمه ايشقه شونداغ من ديب خداوند دين سورغالى باردى . و خداوند
- انكا ايتى : نينك بطنينكده ايكي طائفه باردور و ايچينكدين ايكي خالق
- آرياور و بر خالق ينه بر يدين قوتليك بولادور و چونكى كچيكيكا
- ۲۴ خدمت قىلور . و توغادورغان كونلارى تمام بولغاندا منا بطنيده
- ۲۵ ايگيرك ايردى . و اول توشكانى قزىل و تمام بدننى توكلوك ايگينديك
- ۲۶ ايردى . و اتى نى عيسو قويدىلا . و اندين اينيسى توشقى . و انينك قولى
- عيسو نينك تاپانى نى توتوغلوق ايردى . و انينك اتى يعقوب بولدى .
- ۲۷ و اول اولارنى توغقاندا اسحق اتميش ياشدا ايردى . و اوغوللار
- چونك بولدىلار . و عيسو بر اوستاد اوچى صحرا كشى سى بولدى . و
- ۲۸ يعقوب ساده بر آدم بولوب چادردا اولتورور ايردى . و ايمدى
- اسحق عيسونى يخشى كورور ايردى چونكه شكاريدين ير ايردى .
- ۲۹ و ربقاه يعقوب نى يخشى كورور ايردى . و يعقوب بر طعام اتكان
- ۳۰ ايردى و عيسو صحرا دين هاريب كلدى . و عيسو يعقوبغه ايتى : التماس

- ۳۱ قیلور من اول قزیلدین یکالی منکا بر کیل چونکه هاریب دور من .
 بو سمبیدین اینک اتی ادوم بولدی . و یعقوب ایتی : بو کون تونجیلیق
 ۳۲ حقیقینک نی منکا ساتغیل . و عیسو ایتی : منا من اولکالی تورامن . و بو
 ۳۳ تونجیلیق حقیقینک منکا نمه فائده سی بار ؟ و یعقوب ایتی : بو کون
 منکا قسم قیلغیل . و اول انکا قسم قیلیب تونجیلیق حقیق نی یعقوبغه
 ۳۴ ساتی . و یعقوب عیسوغه نان بیلان یاسموق طعمای بردی . و اول
 یب ایچیب قوپوب کتی . پس عیسو تونجیلیق حقیق نی خوار کوردی .

﴿ يكرمه التنجى باب ﴾

- ۱ و یورت دا ابراهیم نینک وقتیدا کی اولقی آچاچیلیقدین باشقه بر
 آچاچیلیق بولدی . و اسحق فلیسطیلار نینک پادشاهی ابی ملککا
 ۲ کرارغه باردی . و خداوند انکا کورونوب ایتی : مهرغه توشمای ، من
 ۳ سنکا ایتادورغان یورت دا تورغیل . بو یورت دا مسافر لیقدا تورغیل .
 و من سنینک بیلان بولوب سنکا برکت برور من چونکه سنکا و
 اولادینکغه بو یورت لار نینک همه سی نی بریب من اتانک ابراهیمغه
 ۴ قیلغان قسم نی ساقلار من . و من اولادینک نی آسماندا کی یولدوزلار
 دیک تولا قیلیب اولادینکغه بو یورت لار نینک همه سی نی برور من .
 و سنینک اولادینکدین یردا کی همه طائفه لار مبارکلیک تاپارلار .
 ۵ چونکه ابراهیم منینک آوازیمغه قولاق سالیب بیوروق لاریم نی و

- ۶ امر لاریم نی و قانون لاریم نی و شریعت لاریم نی ساقیلاب دور . و
- ۷ اسحق کراردا اولتودی . و اول یر نینک آدم لاری اینکدین خاتونی توغراسیدا سورا دیلار . و اول ایتی : اول همشیره م دور چونکه اول خاتونوم دور دیسام اول یر نینک آدم لاری ربقاه نینک سببیدین منی اولتورور مو ایکان دیب قورقتی . چونکه اول کورونوشکا چرایلیق ایردی . و واقع بولدی که اندا اوزون وقت تورغاندین کین فلیسطیلار نینک پادشاهی ابی ملک پنجره دین قایلادی و منا اسحق خاتونی ربقاه بیلان اوینار ایردی . و ابی ملک اسحق نی چقیریب ایتی : منا اول بتتحقیق سنینک خاتونونک دور . نمه اوچون اول همشیره م دور دیدینک؟ و اسحق انکا ایتی : چونکه اینک سببیدین اولما کایمن دیب ایردیم . و ابی ملک ایتی : بیز کا بو نمه قیلغانینک؟ احتمال خلق نینک بری خاتونونک نینک یانیدا یاتیب دور . و سن بیز کا کنه یتهکوزوب سن . و ابی ملک همه خلققه بیوروب ایتی : بو کشیکا یا که اینک خاتونیغه تککان کمرسه انیق اولتورورلور . و اسحق اول یورت دا زراعت قیلدی . و اول یلدا برکا یوز بولدی . و خداوند انکا برکت بردی . و اول آدم چونک بولدی بارا بارا تولا چونک بولدی . اینک قوی لاری و کالالاری و قل لاری شونداغ تولا بولدی که فلیسطیلار انکا حسد قیلدیلار . ایمدی اتاسی ابراهیم نینک وقتیدا اتاسی نینک قل لاری کورلاغان قیدوق لارنی فلیسطیلار

- ۱۶ تیندوروب تفریق بیلان تولدورغان ایریلار . و ابی ملک اسحققہ
ایتی : بیزدین کتکیل چونکہ سن بیزدین زیادہ قوتلیک دور سن .
- ۱۷ و اسحق اول یردین چیقیب چادرینی کرار دره سیکا تیکیب اندا
- ۱۸ اولتوردی . و اسحق اتاسی ابراهیم نینک وقتیدا کورلاغان سو
قدوق لارینی ینہ کورلائی چونکہ فلیسطیلار ابراهیم نینک وفاتیدین
کین تیندورب اتقان ایردیلار . و اولارغہ اتاسی قویغان ات لاردیک
ات قویدی . و اسحق نینک قل لاری دره ده کورلاب تورغاندا اقبین
- ۱۹ سو بولاقی تاپتیلار . و کرارداکی پادہ چیلار اسحق نینک پادہ چیلاری
- ۲۰ بیلان تالاشیب ایتیلار : سو بیز نینک کی دور . و اول قدوققہ اینک
بیلان تالاشقان اوچون عیسق ات قویدی . و اولار ینہ بر قدوق
- ۲۱ کورلادیلار و اینک توغراسیدا ہم تالاش قیلدیلار . و اول انکا
سطنہ ات قویدی . و اول یردین کوچوب ینہ بر قدوق کورلادی و
- ۲۲ اینک توغراسیدا تالاش قیلما دیلار . و اینک اتی نی رحوبوٹ
قویدی چونکہ ایمدی خداوند بیز کاجای بریب دور و بیز یورتدا
- ۲۳ اوروغلوق بولورمیز دیدی . و اول یردین بشرشبع کا باردی . و
- ۲۴ خداوند اول کیچہ ده انکا کورونوب ایتی : من اتانک ابراهیم نینک
تکریمی دور من . قور قماغیل چونکہ من سنینک بیلان بولوب سنکا
برکت بریب اولادینک نی بندهم ابراهیم اوچون تولا قیلور من . و
- ۲۵ اول اندا بر قربانکاه سالیب خداوند نینک اسمیکا دعا قیلدی و اندا

- چادرینی تیکتی . و اسحق نینک قُل لاری اندا بر قدوق کوردیلار . *
- ۲۶ اول وقت ابی ملک کرار دین اغانی سی احزث و لشکر باشی سی فیکول
- ۲۷ بیلان انکا باردی . * و اسحق اولارغه ایتی : منی یمان کوروب
- ۲۸ ارانکیز دین قوغلاغان دین کین نمه اوچون منکا کلور سیز ؟ * و اولار
- ایتیلار : بیز انیق کوردوک که خداوند سنینک بیلان ایردی و بیز
- ایتوق : بیز نینک آرامیزدا بیز بیلان سنینک آرامیزدا بر قسم بولسون و
- ۲۹ بیز سنینک بیلان بر عهد قیلالی * تا که بیز سنکا ضرر قیلماغان دیک
- سنکا یخشیلیقدین باشقه هیچ نرسه قیلماهی سلامتلیک بیلان کتکالی
- قویغانیز دیک سن هم بیز کا هیچ ضرر قیلماغایسن . سن ایمدی خداوند
- ۳۰ نینک مبارکی دور سن . * و اول اولارغه بر ضیافت قیلدی . و اولار
- ۳۱ یب ایچتیلار . * و اولار ایرته سی سحر قوپوب قسم قیلیمشتیلار . و
- اسحق اولارنی یولغه سالدی . و اولار انینک دین سلامتلیک بیلان
- ۳۲ کتیلار . * و واقع بولدی که شول کونی اسحق نینک قُل لاری کایب
- اولار کور لاغان قدوق نینک توغر اسیدا خبر بریب انکا ایتیلار : بیز
- ۳۳ سو تاپتوق . * و اول انکا شبع ات قویدی . انینک اوچون شهر نینک
- اسمی بو کونغچه بشر شبع دور .
- ۳۴ و عیسو حتی بئیری نینک قیزی یهودیث و حتی ایلون نینک قیزی
- ۳۵ باسمث نی خاتونلوققه الغاندا قرق یاشدا ایردی . * و اولار اسحق
- بیلان ربقاه نینک کونکلیکا خفه لیققه سبب بولدیلار .

-۵- يکرمه يتنجی باب -۵-

- ۱ و واقع بولدی که اسحق قریغان وقتدا کوزلاری کورما کدین عاجز بولغاندا اول تونجی اوغلی عیسونی چقیریب انکا ایتی : ای
- ۲ او غلوم ! و اول انکا ایتی : منا من . و اول ایتی : منا ایدمی من قریب
- ۳ دور من . اولادورغان کونومنی بیلماسمن . پس التماس قیلور من ایدمی او جابدوق لارینک نی (یعنی) ساغداق بیلان یاینک نی ایب صحراغه چیقیب منکا بر او اولاغیل . و منکا من یخشی کورکان
- ۴ مزه لیک بر طعام ایتب ایب کاکیل من یی تا که من اولماسده جانیم سنکا دعای خیر قیلغای . و ربقاه اسحق نینک اوغلی عیسوغه ایتقان سوزینی انکلادی . و عیسو او اولاب ایب کاکالی صحراغه
- ۵ چیقیب کتی . و ربقاه اوغلی یعقوبغه کب قیلیب ایتی : منا من اتانک
- ۶ نینک بر توفانینک عیسوغه . منکا او ایب کایب مزه لیک بر طعام ایتکیل تا که من یی و اولماسده خداوند نینک الیدیا سنکا دعای خیر
- ۷ قیلغایمن ، دیب ایتقانی نی انکلادیم . پس ای او غلوم ایدمی سوزوم
- ۸ کا قولاق سالیب بیورادورغانیمنی قیلغیل . ایدمی پادهغه باریب
- ۹ اچکولاردین ایکی یخشی اوغلاق منکا ایب کاکیل . و من اولار
- ۱۰ دین اتانک یخشی کورادورغان مزه لیک بر طعامنی انکا ایتای . و سن انی اتانک نینک الیدغه ایب کیرکیل تا که اول یسون و اولماسده

- ۱۱ سنکا دعای خیر قیلغای. * و یعقوب اناسی ربقاهغه ایتی: منا بر
- ۱۲ توقانیم عیسو توکلوک کشی دور و من توك سز دور من. * احتمال که
- اتام منی توتوب باقار و من اینک نظریده الداغان بولوب اوزوم کا
- ۱۳ برکت اور نیغه لعنت کلتورور من. * و اناسی انکا ایتی: ای او غلوم
- لعنتینک منکا بولسون اما سن سوزوم کا قولاق سالیب باریب اولارنی
- ۱۴ منکا الیب کلکیل. * و اول باریب اولارنی الیب کلیم اناسیغه
- ۱۵ بردی. و اناسی اناسی یخشی کورکان مزه لیک بر طعام ایتی. * و ربقاه
- اویده یانیداکی تونجی اوغلی عیسو نینک یخشی ایکینی نی الیب چیک
- ۱۶ اوغلی یعقوبغه کیدوردی. * و اچکو اوغلاق لاری نینک تره لارینی
- ۱۷ اینک قول لاریغه هم بوینی نینک توك سز یریکا یایب. * ایتکان
- ۱۸ مزه لیک طعام بیلان ناننی اوغلی یعقوب نینک قولیغه بردی. * و
- اول اناسی نینک الیغه کیریب ایتی: ای اتام! و اول ایتی: منا من.
- ۱۹ سن کیم دور سن ای او غلوم? * و یعقوب اناسیغه ایتی: من تونجونک
- عیسودور من. منکا ایتقانینک دیک قیلدیم. التماس قیلور من قوپوب
- اولتوروب اووم دین یکیل تا که جانینک منکا دعای خیر قیلغای. *
- ۲۰ و اسحق اوغلیغه ایتی: ای او غلوم قانداغ بولوب انی شونچه یلدام
- تاپتینک? و اول ایتی: چونکه تنکریزک خداوند انی منینک الیمغه
- ۲۱ (توغرا) کلتوردی. * و اسحق یعقوبغه ایتی: ای او غلوم التماس
- قیلور من یقینراق کلکیل که من سنی توتوب باقای راست او غلوم

- ۲۲ عيسو سن مو ايماس مو . و يعقوب اتاسی اسحق نينک الديغه باردی .
 و اول انی توتوب باقیب ایتی : آواز يعقوب نينک آوازی اما قول
- ۲۳ لار عيسو نينک قول لاری دور . و اول انی تونومادی چونیکه
 قول لاری بر توقانی عيسو نينک قول لاری دیک تو کلوک ایردی . پس
- ۲۴ انکا دعای خیر قیلدی . و اول ایتی : سن راست او غلوم عيسو مو
- ۲۵ سن ؟ و اول ایتی : من دور من . و اول ایتی : منکا ایب کاکیل و
 او غلوم نينک آویدین یی تا که جانیم سنکا دعای خیر قیلغای . و اول انی
- ۲۶ انکا کلتوردی و اول یدی . و انکا شراب کلتوردی و اول ایچتی . و
- ۲۷ اتاسی اسحق انکا ایتی : ای او غلوم ایعدی کلیب منی سویکیل . و
 اول الديغه باریب انی سویدی . و اول ایکینی نينک بوراقی نی بوراب
 انکا دعای خیر قیلیب ایتی : منا او غلوم نينک بوراقی خداوند برکت
- ۲۸ برکان صحرائينک بوراقیغه او خشاش دور . و خدا سنکا آسمان نينک
 شبنمیدین و یر نينک سمیزلیکیدین و اشلیق بیلان شراب تولا
- ۲۹ برکای . خلق لار سنکا خدمت قیلسون و طائفه لار سنکا ایکیاسون .
 برادر لار نینککا خواجه بولغیل انانک نينک او غول لاری سنکا
 ایکیاسون . سنکا لعنت قیلغانلار هر بری ملعون بولسون و سنکا
- ۳۰ دعای خیر قیلغان مبارک بولسون . و واقع بولدی که اسحق يعقوبغه
 دعای خیر قیلیب بولغاندا يعقوب اتاسی اسحق نينک قاشیدین چیقیشی
- ۳۱ بیلان بر توقانی عيسو آودین کلدی . و اول هم مزه لیک بر طعام

- ايتىب اتاسى نينىك الديغه اليب كيردى . و اتاسيغه ايتى : اتام قوپوب
 ۳۲ اوغلى نينىك آويدىن يسون تاكه جانينىك منكا دعاي خير قيلغاي . *
- اتاسى اسحق انكا ايتى : سن كيم دور سن ؟ و اول ايتى : من تونجى
 ۳۳ اوغلونىك عيسو دور من . و اسحق نهائى تتراب ايتى : آو اولاب
 اليب كلكان كيم ايردى ؟ سن كلباسده همه سيدىن يب انكا دعاي خير
 ۳۴ قيلديم . آرى اول مبارك بولور . * و عيسو اتاسى نينىك سوزىنى
 انكلاغاندا نهائى چونىك و آچىق فغان بيلان فرىاد قيليب اتاسيغه
 ۳۵ ايتى : اى اتام منكا هم دعاخىر قيلغىل . * و اول ايتى : بر توقانينىك
 ۳۶ حيله بيلان كليب دعاي خيرينىك نى اليب دور . * و اول ايتى : راست
 اينىك اتى يعقوب ايماس مو ؟ چونكه اول بو ايكى سفر پاچاقىم دىن
 تارتىب دور : اول تونجى ليق حقىم نى اليب دور و منا ايمدى دعاي
 خيرىم نى هم اليب دور . و اول ايتى : منينىك او چون دعاي خيرينىك
 ۳۷ قالمادى مو ؟ * و اسحق جواب بريب عيسو غه ايتى : منامن انى سنكا
 خواجه قيلديم و همه برادرلارنى انكا قل قيليب بردىم و اشلىق
 و شراب بيلان انى قوتلاندىم . و ايمدى اى اوغلوم سنكانه
 ۳۸ قيلدى ؟ * عيسو اتاسيغه ايتى : اى اتام يالغوز بر دعاي خيرينىك بار مو ؟
 اى اتام منكا ، منكاهم ، دعاي خير قيلغىل . و عيسو اونلوك آواز بيلان
 ۳۹ يغلادى . * اتاسى اسحق انكا جواب بريب ايتى : منا اولتوروقينىك
 ۴۰ يرينىك سميرلىكى و اوستيدىن آسمان نينىك شبنميدىن بولور . *

- قلچينك بيلان اوقات قیلیب بر توقانیکغه خدمت قیاورسن . و
 واقع بولور که سن کوچلانغاندا اینک بویونتوروقی نی بویونکدین
 سیندورورسن . * وعیسو اناسی انکا قیلغان دعای خیر اوچون یعقوبغه
 ۴۱ عداوت قیلدی . وعیسو کونکلیده ایتی : انام نینک ماتم کونلاری
 یقینلا شور . اول وقت بر توقانیم یعقوب نی اولتورورمن . * و ربقاهغه
 ۴۲ چونک اوغلی عیسونینک بو سوزلاری خبر بریلدی . و اول کچیک
 اوغلی یعقوب نی چقیرتیب انکا ایتی : منا بر توقانینک عیسو سنی
 اولتورماک نیتی بیلان اوزیکا تسلی برور . * پس ای اوغلوم ایمدی
 ۴۳ سوزوم کا قولاق سالغیل . قوپوب هارانغه بر توقانیم لابان نینک
 قاشیغه قاققیل . * و اینک قاشیدا بر توقانینک نینک غضبی باسیلغونچہ
 ۴۴ بر توقانینک اچغیدین یانیب سن انکا قیلغانینک نی اونوتقونچہ بر
 ۴۵ نچہ کون تورغیل . اول وقت من ایباریب سنی اول یردین کلتورور
 من . نمه اوچون ایکولاندین محروم قالور من ؟
 ۴۶ و ربقاه اسحققه ایتی : بنی حیث نینک قیزلاری نینک توغراسیدا
 جانیم دین بیزار بولدوم . اگر یعقوب بنی حیث قیزلاریدین (یعنی)
 یورت قیزلاریدین بولارغه اوخشه خاتون السه منینک عمر و م دین
 نمه فائده بولور ؟

❦ يکرمه سکنزنجی باب ❦

- ۱ و اسحق یعقوب نی چقیریب انکا دعای خیر قیلیب انکا بیوروب
- ۲ ایتی: کنعانیلار نینک قیزلاریدین خاتون الماعیل. * قوپوب پدان آرام کا
- انانک نینک اتاسی بتوئیل نینک اوییکا باریب اول یردین انانک نینک
- ۳ بر توقانی لابان نینک قیزلاریدین خاتون الغیل. * و قادر خدا سنکا
- برکت برب سنی اوروغلوق و تولا قیلسون تا که خلق لار جماعتی
- ۴ بولغایسن. * و سنکا و سنینک بیلان اولادینکغه ابراهیم نینک برکتی نی
- برکای تا که سن خدا ابراهیم غه برکان و سن مسافر بولغان یورت نی
- ۵ تصرف قیلغایسن. * و اسحق یعقوب نی یولغه سالدی. و اول پدان
- آرام کا یعقوب بیلان عیسو نینک اتاسی ربقاه نینک بر توقانی و ارمی
- ۶ بتوئیل نینک اوغلی لابانغه باردی. * ایددی عیسو اسحق نینک یعقوبغه
- دعای خیر قیلیب انی پدان آرام کا خاتون الملق اوچون ایبارکانی نی و
- انکا دعای خیر قیلغاندا انکا: سن کنعانیلار نینک قیزلاریدین خاتون
- ۷ الماعیل دیب بیورغانی نی * و یعقوب نینک اتا اناسیغه اطاعت قیلیب
- ۸ پدان آرام کا بارغانی نی کوردی. * و عیسو کنعانیلار نینک قیزلاری
- ۹ اتاسی نینک نظریده یمان ایکانی نی بیلدی. * و اسماعیلغه باریب بار
- خاتونلاری نینک اوستیکا ابراهیم نینک اوغلی اسماعیل نینک قیزی
- نیابوث نینک همشیره سی محلت نی خاتونی بولماق اوچون الدی.

- ۱۰ و یعقوب بشر شبع دین چیقیب هاران طرفیکا یوردی . و اول
- ۱۱ بریر کا کلیب کون پاتیب کتکان او چون اندا قوندی . و اول اندا کی
- ۱۲ تاشلاردین الیب باشیغنه قویوب اندا او خلاغالی یاتی . و اول توش
- کوردی . و منا یرده اوچی آسمانغه یتکان بر شاتو تیکلانکان ایردی .
- و منا خدا ینک فرشته لاری اینک بیلان چیقیب توشار ایردیلار . *
- ۱۳ و منا خداوند اینک توپه سیده توروب ایتی : من اتانک ابراهیم ینک
- تنکریسی و اسحق ینک تنکریسی خداوند دور من . سن یاتقان
- یرنی سنکا و اولادینکغه برور من . و اولادینک یرداکی تفریق دیک
- ۱۴ بولور . و سن مغربغه و مشرقغه و شمالغه و جنوبغه تارالورسن . و
- سندین و اولادینکدین یرداکی بارچه قبیله لار مبارکلیک تاپارلار . *
- ۱۵ و منا من سنینک بیلان بولوب نه یرکا بارسانک سنی ساقلاب بو
- یورتغه سنی یاندورور من چونکه سنکا ایتقانیمنی قیلماغونچه سنی
- ۱۶ تاشلاماس من . و یعقوب او یقودین او یغاندی و اول ایتی : بتحقیق
- ۱۷ خداوند بو یرده دور و من بیلمادیم . و اول قورقوب ایتی : بو
- قایداغ هیبتلیک یردور . بو خدا ینک بیتیدین باشقه ایماس دور و
- ۱۸ آسمان ینک دروازهی دور . و یعقوب ایرته کاندی سحر قویوب
- باشیغنه قویغان تاشنی الیب نشانه او چون تیک قویوب اوستیکا یاغ
- ۱۹ قویدی . و اول یرکا بیت ایل ات قویدی . اما ایلکاری اول شهر
- ۲۰ ینک اتی لوز ایردی . و یعقوب بر وعده قیلیب ایتی : اکر خدا

- منينک بيلان بولوب بو سفریمده منی ساقلاب یکالی نان و کیکالی
 ۲۱ ایکیین برسه * شونداغ که اتام نینک اوییکا سلامتلیک بیلان یانیب
 ۲۲ کاسام اول وقت خداوند منینک خدایم بولور * و من نشانه
 اوچون تیک قویغان بو تاش خدانینک بیتی بولور و بتحقیق سن
 منکا برادورغان نینک همه سیدین عشرینی برور من .

﴿ یکرمه توقوزونجی باب ﴾

- ۱ اندین یعقوب یولغه چیقیب مشرق خلقی نینک یور تیغه باردی *
 ۲ و اول قایلاسه منا سحرادا بر قدوق و منا انینک یانیدا اوچ توپ
 قوی تورادور چونکه اول قدوقدین پاده لارینی سوغارور ایردیلار .
 ۳ و قدوق نینک اغزیغه چونک بر تاش قویوغلوق ایردی * اول
 یرکا جمیع پاده لار یغیلغان ایردی و اولار قدوق نینک اغزیداکی
 تاش نی مولاتب قوی لارنی سوغاریب اندین تاش نی قدوق نینک
 ۴ اغزیغه اور نیغه ینه قویار ایردیلار * و یعقوب اولارغه ایی : ای
 برادرلاریم سیزلار نه یرلیک دور سیزلار ؟ و اولار ایییلار : بیز
 ۵ حارانلیق دور میز * و اول اولارغه ایی : سیز ناحور نینک اوغلی
 ۶ لابان نی تونور سیز مو ؟ و اولار ایییلار : تونور میز * و اول اولار
 ۷ غه ایی : اول سلامت مو ؟ و اولار ایییلار : سلامت و مناقیزی
 راحیل قوی لاری بیلان کلدی * و اول ایی : مناتخی کون ایکیز

- دور و مال يغىلادورغان وقت تىخى بولمادى . قوى لارنى سوغا ريب
۸. باريب باقىدىنككار . و اولار ايتىلار : بيز جبيع پاده لارنى يغيب
تاشنى قدوق نىنك اغزىدىن يمولاتماغونچە موني قىلاماسمىز . اول
۹. وقت قوى لارنى سوغارور مىز . و اول اولار بىلان كىلاشىپ
تورغاندا راحىل اناسى نىنك قوى لارى بىلان يتىب كىلدى چونكه
۱۰. اولارنى باقار ايردى . و واقع بولدى كه يعقوب اناسى نىنك بر
توقانى لابان نىنك قىزى راحىل بىلان اناسى نىنك بر توقانى لابان
نىنك قوى لارىنى كوركانده يعقوب باريب قدوق نىنك اغزىدىن
تاشنى يمولاتىپ اناسى نىنك بر توقانى لابان نىنك پاده لارىنى
سوغاردى . و يعقوب راحىل نى سويوب اونلوك آواز بىلان
۱۱. يغلادى . و يعقوب راحىلغە : من اتانك نىنك توقانى و ربقاه نىنك
اوغلى دور من دىب خبر بردى . و اول يو كوروب انى اناسىغە خبر
۱۲. بردى . و واقع بولدى كه لابان همشيره سى نىنك اوغلى يعقوب نىنك
خبرىنى انكلاغاندا اول انىنك الديغە يوكوروب باريب انى
قوجاغلاب سويوب انى اويىكا باشلاب كىلدى . و اول لابانغە
۱۳. همه بو واقعه نى بيان قىلدى . و لابان انكا ايتى : تحقيق سن سونكا كىم
و آتىم دور سن . و اول انىنك قاشيدا بر آىچە توردى . و لابان
۱۴. يعقوبغە ايتى : سن منىنك توقانىم بولغان اوچون منكا بىكارغە خدمت
قىلور سن مو ؟ اجرىنك نەمە بولور ؟ ايتغىل . و لابان نىنك ايكى قىزى
۱۵. ۱۶

- بار ايردى . چونكى نينك اتى لياہ و چيكي نينك اتى راحيل ايردى . *
- ۱۷ لياہ نينك كوزلارى تنوق ايردى اما راحيل چرايلىق و خوش
- ۱۸ صورت ايردى . * و يعقوب راحيل نى يخشى كورار ايردى و ايتى :
- ۱۹ كچيك قيزينك راحيل اوچون من سنكا يته يل خدمت قياورمن . * و
- لابان ايتى : انى باشقه كشيكا بر كانيم دين سنكا بر كانيم يخشى دور قاشيم دا
- ۲۰ تور غيل . * و يعقوب راحيل اوچون يته يل خدمت قيلدى . و انى
- شونداغ يخشى كورور ايردى كه اولار انكا بر نچيه كونديك
- ۲۱ كوروندى . * و يعقوب لابانغه ايتى : خاتونوم نى منكا بر كيل چونكه
- ۲۲ كونلاريم تمام بولوب دور تا كه انكا كيركايمن . * و لابان يورت داكى
- ۲۳ جميع آدم لارنى يغيب ضيافت قيلدى . * و واقع بولدى كه اخشام
- ۲۴ بولغاندا اول قيزى لياہ نى انكا اليب كيردى و اول انكا كيردى . * و
- ۲۵ لابان كنيزكى زليپاه نى قيزى لياہ غه كنيزك قيليپ بردى . * و واقع
- بولدى كه ايرته كانده منا لياہ ايردى . و اول لابانغه ايتى : بو منكانغه
- قيلغانينك ؟ راحيل اوچون سنكا خدمت قيلماديم مو ؟ پس نعه ايشقه
- ۲۶ منى شونداغ الدادينك ؟ * و لابان ايتى : بيز نينك يور تيميزدا كچيك نى
- ۲۷ چو نكيدن ايلكارى برادورغان رسم ايماس . * اينك هفته سى نى تمام
- قياغيل و ينه قيلادورغان يته يل خدمتينك اوچون انى سنكا برالى . *
- ۲۸ و يعقوب شونداغ قيلدى و هفته سى نى تمام قيلدى . و اول قيزى
- ۲۹ راحيل نى هم انكا خاتونلوققه بردى . * و لابان كنيزكى بلهپاه نى قيزى

- ۳۰ راحیلغه کنیزك قیلیب بردی. و اول راحیلغه هم کیردی. و هم راحیلغه لیاہ دین آمراق ایردی. و انکا ینہ یتہ یل خدمت قیلدی.
- ۳۱ و خداوند لیاہ نینک خوار کورونکانی نی کور کنده اول اینک
- ۳۲ رحمی نی آچتی اما راحیل توغماس ایردی. و لیاہ حاملہ بولوب بر اوغول توغوب انکا راوبن ات قویدی چونکہ خداوند زحمتیم نی کوروب دور پس ایمدی ایریم منی یحشی کورادور دیدی. و اول ینہ حاملہ بولوب بر اوغول توغوب خداوند خوار کورونکانیم نی انکلاغان اوچون مونی هم منکا بریب دور دیب انکا شمعون ات قویدی. و اول ینہ حاملہ بولوب بر اوغول توغوب ایتی: ایمدی بو وقتدا ایریم منکا باغلانور چونکہ من انکا اوچ اوغول توغدوم. مونی نینک اوچون اتی نی لاوی قویدی. و اول ینہ حاملہ بولوب بر اوغول توغوب ایتی: ایمدی خداوند کا حمد ایتور من. مونی نینک اوچون انکا یہودا ات قویدی. و توغوت دین توختادی.

— ﴿اوتوزونجی باب﴾ —

- ۱ و راحیل اوزی نینک یعقوبغه بلالار توغمایدورغانی نی کور کاندہ راحیل همشیره سیکا حسد قیلدی. و یعقوبغه ایتی: منکا بلالار بر کیل بولماسہ اولار من. و یعقوب نینک راحیلغه اچینی اوتدیک یاندی. و اول ایتی: آیا من خدا نینک اورنیدا بولوب سندین رحم

- ۳ نینک میوه سی نی منع قیلدیم مو؟ و اول ایتی: منا کنیز کیم بلمه‌اه!
- ۴ انکا کیر کیل. و اول منینک تیزلاریم کا توغار تا که منینک هم اولادیم اینک بیلان بولغای. و اول انکا کنیزکی بلمه‌اهنی
- ۵ خاتونلوققه بردی. و یعقوب انکا کیردی. و بلمه‌اه حامله بولوب
- ۶ یعقوبغه بر اوغول توغدی. و راحیل ایتی: خدا منکا حکم قیلیب
- دور. و هم آوزیم نی انکلاب منکا بر اوغول بریب دور. اینک
- ۷ اوچون ایتی نی دان قویدی. و راحیل نینک کنیزکی بلمه‌اه ینه حامله
- ۸ بولوب یعقوبغه ایکنجی اوغلی نی توغدی. و راحیل ایتی: هم شیردم
- بیلان چونک چالیش قیلیب غالب بولدوم. و اول انکا نفتالی ات
- ۹ قویدی. و لیاہ اوزی نینک توغوت دین توختاغانی نی کور کاندہ اول
- ۱۰ کنیزکی زلیپاہ نی الیب یعقوبغه خاتونلوققه بردی. و لیاہ نینک
- ۱۱ کنیزکی زلیپاہ یعقوبغه بر اوغول توغدی. و لیاہ ایتی: بو بخت دور.
- ۱۲ و ایتی نی کاد قویدی. و لیاہ نینک کنیزکی زلیپاہ یعقوبغه ایکنجی
- ۱۳ اوغلی نی توغدی. و لیاہ ایتی: من خوش دور من چونکه قیزلار
- ۱۴ منی مبارک دیرلار. و انکا آشیر ات قویدی. و راؤبن بغدادی
- اورادورغان کونلارده چیقیب صحرا^{دا} لفاحلار تاپیب اولارنی
- اناسی لیاہغه الیب باردی. اول وقت راحیل لیاہغه ایتی: التماس
- ۱۵ قیلور من اوغلونک نینک لفاحلاریدین منکا بر کیل. و اول انکا ایتی:
- ایریم نی الغانینک آرمو؟ و اوغولوم نینک لفاحلارینی هم الورمو سن؟

- راھیل ایتی: پس اوغلونك نینك لُفاحلاری اوچون بو کون کیچه
- ۱۶ سن بیلان یاتسون. * و یعقوب اخشامدا صحرا دین کادی. و لیاہ الدیغہ
- چیقیب ایتی: منکا کیر کیل چونکە بتتحقیق اوغوم نینك لُفاحلارینی
- ۱۷ بریب سنی اجارہ کا الیم. و اول کیچه اینك بیلان یاتی. * و خدا
- لیاہنی انکلادی. و اول حاملہ بولوب یعقوبغہ بشنجی اوغلینی
- ۱۸ توغدی. * و لیاہ ایتی: کنیز کیمنی ایریم کا بر کایم اوچون خدا منینك
- ۱۹ اجریمنی بریب دور. و اول انکا یسا کارات قویدی. * و لیاہ ینہ
- ۲۰ حاملہ بولوب یعقوبغہ التنجی اوغلینی توغدی. * و لیاہ ایتی: خدا
- منکا یخشی بر انعام بریب دور. ایددی ایریم منینك بیلان تورادور
- چونکە من انکا التہ اوغول توغدوم. و اتینی زبولون قویدی. *
- ۲۱ اندین بر قیز توغوب انکا دیناہ ات قویدی. * و خدا راھیلنی یاد
- ۲۲ قیلدی و خدا انی انکلاب رحمی نی اچتی. * و اول حاملہ بولوب بر
- ۲۳ اوغول توغوب ایتی: خدا حقار تیمنی کوتاریب دور. * و اول اتینی
- ۲۴ یوسف قویوب ایتی: خداوند منکا ینہ بر اوغول برور.
- ۲۵ و واقع بولدی کہ راھیل یوسفنی توغقاندا یعقوب لابانغہ
- ایتی: منی یولغہ سالغیل تا کہ من اوز یریمکا و یورتومغہ بارای. *
- ۲۶ من اولار اوچون سنکا خدمت قیلغان خاتونلاریم و بلالاریمنی
- ۲۷ منکا بر کیل. من کتای. چونکە سنکا قیلغان خدمتیمنی بیلورسن. * و
- لابان انکا ایتی: نظرینکده التفات تاپقان بولسام (تورغیل). من سیناب

- ۲۸ بىلدىم كە خىداۋىندىن منكا سىنىنك سىبىنك بىلان بىر كىت بىر بىر دور . * و
- ۲۹ اول ايتى : منكا اجرىنك نى تعين قىلغىل و من انى براى . * و اول انكا ايتى : من سنكا قانداغ خدمت قىلدىم و مالينك قولومدا ايكانده قانداغ
- ۳۰ بولدى اوزونك بىلور سن . * چونكه من كلاسده تعلقونك از ايردى و ايمدى نىهايت تولا بولدى . و خىداۋىندىن سنكا منينك قىلدىم بىلان بىر كىت بىر دور . و ايمدى من هم چقان اوز او يوم نينك تداركى نى
- ۳۱ قىلور من ؟ * و اول ايتى : سنكانمە برور من ؟ و يعقوب ايتى : منكا هيچ نە برما كىل . اكر سن منكا بو ايش نى قىلغالى خواھلاسانك من
- ۳۲ يىنە قوى لارىنك نى باقىب خبر الور من . * من بو كون همه مالينك نى ارالاب اينكدين جميع الا و چارلار يىنە هم قوى لاردىن جميع قونكا لارىنى و اچكولاردىن چار و آلالارىنى آرىب قویار من . اولار
- ۳۳ اجرىم بولسون . * پس سن تانكلا اجرىم نى اوز كوزونك بىلان كور كالى كلسانك راستلىق منكا كواھ بولور منداكى الا و چار بولماغان هر اچكو و منداكى قونكا بولماغان هر قوى او غورلانغانغە
- ۳۴ حساب بولسون . * و لابان ايتى : منا ايتقانينكديك بولماق نى خواھ
- ۳۵ لار ايردىم . * و اول كونى تىكە لاردىن تارغىل و چارلار يىنى و تيشى اچكولاردىن جميع الا و چارلار يىنى و آقى بار نينك همەسى نى و قوى لاردىن هر قونكايى نى آرىب اوغول لارى نينك قولىغە بردى . *
- ۳۶ و اول اوزى بىلان يعقوب نينك اراسى نى اوچ كونلوك يول يراق

- ۳۷ قیلدی . و یعقوب لابان نینک قالغان قوی لارینی باقار ایردی . و
 یعقوب تر کدین بادام دین و چنار دین کونک تیاق لارنی الیب اولارنی
 ۳۸ یول یول قیلیب اویوب اتی نی چیقاردی . و اول اویغان تیاق لارنی
 مال ایچکالی کلا دورغان نورلار و عولاق لارغه مال نینک الیغه
 ۳۹ قویدی . اولار ایچکالی کلا کاندە بوغاز بولدیلار . و مال تیاق لار
 ۴۰ نینک الیدا بوغاز بولوب تارغیل و الا و چار توغار ایردی . و
 یعقوب قوزیلارینی آیریپ مال نینک یوزینی آلا لار نینک طرفیکا و
 لابان نینک مالیدا کی جمیع قونکالار طرفیکا قیلدی . و اوز مالی نی
 ۴۱ لابان نینک مالیغه قوشمای بولک قویار ایردی . و واقع بولدی که
 چان کو چلوغراق مال بوغاز بولسه یعقوب تیاق لار نینک الیدا بوغاز
 بولسون دیب تیاق لارنی مال نینک الیغه عولانقه قویار ایردی .
 ۴۲ اما عاجزراق مال بوغاز بولسه قویماس ایردی . پس عاجزلاری لابان
 ۴۳ نینک کی و کوچلوغراق لاری یعقوب نینک کی بولور ایردی . و
 اول کشی نهایتی تولا بای بولدی . و مالی و کنیزک لاری و قل لاری
 و تیوه لاری و ایشاک لاری تولا بولدی .

••• اوتوز برنجی باب •••

- ۱ و اول لابان نینک اوغول لاری نینک یعقوب اتامیز نینک همه
 تعلقنی الیب دور و اتامیز نینک تعلقیدین جمیع بو دولت نی تاپیب

- ۲ دور دیب ایتقانی نی انکلادی . و یعقوب لابان نینک چراییغه
- ۳ قایللاسه منا انکا تونه کون اولوش کون کی دیک ایماس . و خداوند
- یعقوبغه ایتی : انا بابا لارینک نینک یور تیغه و جماعه نکیکا یانغیل . و من
- ۴ سنینک بیلان بولور من . و یعقوب راحیل بیلان لیاہنی صحراغه
- ۵ اوز پادہ سیغه ققیرغالی ایباردی . و اولارغه ایتی : من اتانکیز نینک
- چراییغه قایللاسام اول منکا تونه کون اولوش کون کی دیک ایماس اما
- ۶ اتان نینک خدای منینک بیلان بولوب دور . و سیز بیلور سیز که من
- ۷ اتانکیزغه کوچوم یتیشیچه خدمت قیلدیم . و اتانکیز منی الداب
- اون مرتبه اجریمنی بولک قیلیب دور اما خدا انی منکا ایمانلیق
- ۸ قیلغالی قویمادی . اول آلالار اجرینک بولسون دیسه اول وقت
- تمام مال آلا توغدی . تارغیل لار اجرینک بولسون دیسه اول وقت
- ۹ تمام مال تارغیل توغدی . پس خدا اتانکیز نینک مالی نی الیب انی
- ۱۰ منکا بریب دور . و واقع بولدی که مال بوغاز بولغان وقتدا من کوز
- لاریمنی کوتاریب توشومده کوردوم که منا مال نینک اوستیکا چیقان
- ۱۱ ایرکک لار تارغیل والا و چوقور ایردی . و خدا نینک فرشته سی
- ۱۲ منکا توشومده ایتی : ای یعقوب ! و من ایتیم : منا من . و اول ایتی :
- ایمادی کوز لارینک نی کوتاریب قایللاغیل . مال نینک اوستیکا چیقان
- جمیع ایرکک لار تارغیل و چوقور دور . چونکه من لابان نینک
- ۱۳ سنکا همه قیلغانی نی کوردوم . من سن بر تاشنی یاغلاب منکا بر

- ۱۴ وعدە قىلغان بىت ايلدا (كورونكان) خدا دور من . ايمدى قوپوب بو يورت دىن چىقىپ وطنىنىڭكا يانغىل . و راھىل بىلان لياھ جواب
- ۱۵ بىر بىر انكا ايتى : يىنە تامىز نىڭك او يىدە بىز نىڭك تىكشىمىكىمىز ياكە مېراشيمىز بار مو ؟ بىز انىڭكىدىن يات سانامادوق مو ؟ چۈنكە اول
- ۱۶ بىزنى ساتىپ پىلمىزنى بىر دور . چۈنكە خدا تامىز دىن الغان ھەمە بايلىق بىز نىڭكى و بلالار بىز نىڭكى كى دور . پس ايمدى خدا سنكا
- ۱۷ ايتقاننى قىلغىل . اول وقت يعقوب قوپوب اوغول بلالار بىنى و خاتون لار بىنى تىوھ لار كامىندوردى . جميع مالىنى و بار يوقىنى
- ۱۸ (يعنى) پدان آرامدە تاپقان اوزىكا تعلق مالنى اليب كىنغان يورتىدا كى اتاسى اسحققە بارغالى يولغە چىقتى . ايمدى لابان قوى لار بىنى
- ۱۹ قىر ققالى كىتكان ايردى . راھىل داداسى نىڭك ترافيمىنى اوغور لاب الدى . و يعقوب قاچىشىنى ايتماغانى بىلان ار مى لاباندىن اوغور
- ۲۰ لوچە آرىلدى . پس اول ھەمە تعلق بىلان قاچتى . و اول قوپوب دريادىن اوتوب كىعاد تاغىغە يوز لاندى .
- ۲۲ و اوچونى كۈنى لابانغە يعقوب نىڭك قاچقانى خبر بىلدى .
- ۲۳ و اول توقانلارى بىلان انى يتە كۈنلۈك يول غچە قوغلاب انكا كىعاد تاغىدا ئى . و خدا ار مى لابانغە كىچە دە بر توشدە كىپ انكا
- ۲۴ ايتى : يعقوبغە يىخشى يمان بر نرسە ايتىشىدىن احتياط قىلغىل . و لابان يعقوبغە ئى . ايمدى يعقوب چادرىنى تاغدا تىكىپ ايردى . و لابان

- ۲۶ توفانلاری بیلان کله عادی تاغیدا چادرینی تیکتی . و لابان یعقوبغنه ایتی :
بو نمه قیلغانینک؟ مندین اوغورلوچه کتیب قیزلاریمنی قلیج بیلان
- ۲۷ الغان اسیرلاردیک الیب کتینک . نمه ایشقه پنهاندان قاجیب مندین
اوغورلوچه کتینک؟ و منکا ایتادینک تا که من خوشلوق بیلان
- ۲۸ شعرلار بیلان دافلار و چنک لار بیلان یولغه سالغای ایردیم . و
بلالاریمنی و قیزلاریمنی منی سویکالی قویمادینک . ایدمی احمقلیق
- ۲۹ قیلدینک . سیز کایمانلیق قیلغالی قولوم نینک کوچی بار اما اتانک نینک
خدای بو کیچه منکا خطاب قیلیب ایتی : یعقوبغنه یخشی یمان بر نرسه
- ۳۰ ایتیشدین احتیاط قیلغیل . و ایدمی اتانک نینک اوینی شو نچه
ساغینغاندین کین البته کتکایسن اما نمه اوچون ترافیمیمنی اوغورلا
- ۳۱ دینک؟ و یعقوب جواب بریب لابانغنه ایتی : چونکه من احتمال که
قیزلارینی زورلوق بیلان مندین تارتیب الادور دیب قورقتوم .
- ۳۲ سن ترافیمینکنی تاپقان کمرسه هر کیم بولسه تیریک قالماسون .
توفانلاریمز نینک الیدا آختارغیل اگر منده سنینک بر نرسه نک
- تاپیلسه انی الغیل چونکه یعقوب راحیل نینک اولارنی اوغورلاغانی
- ۳۳ نی بیلمادی . و لابان یعقوب نینک چادر یغه و لیاہ نینک چادر یغه و
ایکی کنیزک نینک چادر یغه کیردی اما هیچ نرسه تپمادی . و لیاہ نینک
- ۳۴ چادریدین چیقیب راحیل نینک چادر یغه کیردی . ایدمی راحیل
ترافیمنی الیب تیوه نینک جهازیدا قویوب اولار نینک اوستیده

- اوتوردی. و لابان تمام چادرینی اختاردی اما هیچ نرسه تاپمادی.*
- ۳۵ و اول اناسیغه ایتی: ای خواجم الدینکدا قوپالماغانیم اوچون خفه بولما
غیل چونکه منکا خاتونلار نینک عادتی بولوب دور. و اول ایستادی
- ۳۶ اما ترافیم نی تاپمادی.* و یعقوب آچیغلانیب لابانغه تووالادی. و
یعقوب جواب بریب لابانغه ایتی: خطائیم نمه دور و کنهیم نمه که
- ۳۷ مونچه قزقیب منی قوغلادینک؟ سن ایمدی همه سرانجامیم نی
اختاردینک اندا سنکا تعلق اوی سرانجامیدین نمه ناپتینک؟ انی
منینک توقانلاریم نینک و سنینک توقانلارینک نینک الیدا قویغیل تا
- ۳۸ که اولار ارامیزدا حکم قیلسون.* بو یکرمه یل نینک ایچیده قاشینکدا
توردوم قوی لارینک و اچکولارینک بلا ناشلامادی و مالینک
نینک قوچقارلارینی یما دیم.* یرتیلغانلارنی سنکا الیب کلامدیم انی
- ۳۹ اوزوم تولادیم خواه کوندوزده خواه کیچه ده اوغورلانغان بولسه
مندین تولایب الدینک.* احوالیم شونداغ ایردی: کوندوزده
- ۴۰ ایسیق کیچه ده سوغاق منی قینار ایردی و اویقو کوزلاریم دین
قاچار ایردی.* پس بو یکرمه یل نینک ایچیده اویونکده توردوم.
- ۴۱ اون تورت یل ایکی قیزینک اوچون و الته یل مالینک اوچون سنکا
خدمت قیلدیم و سن اجریم نی اون مرتبه بولک قیلدینک.* اگر اتام
- ۴۲ نینک خدای ابراهیم نینک و اسحق نینک قورققوچی سی من بیلان
بولمسه ایردی بتتحقیق سن منی قوروق یاندورور ایردینک. خدا

- رنجیم نی و قول لاریم نینک مشقتی نی کوروب بو کون کیچه سنکا
 ۴۳ عتاب قیلدی . * و لابان جواب بریب یعقوبغه ایتی : قیزلار منینک
 قیزلاریم و بلالار منینک بلالاریم و ماللار منینک مال لاریم و
 سن کورادورغان نینک همه سی منینک کی دور . بو کون بو قیز
 ۴۴ لاریمغه یا اولار توغقان بلالارغه نه قیلای ؟ پس ایعدی کلکیل
 من و سن عهد قیلیمشالی . اول من بیلان سنینک ارامیزدا گواه لیق
 ۴۵ بولسون . * و یعقوب بر تاش الیب انی نشانه اوچون تیکلاب
 ۴۶ قویدی . * و یعقوب توغانلاریغه ایتی : تاش یغینکلار . و اولار تاش
 الیب دوبه لاب قویدی لار . و اولار دوبه نینک اوستیده (طعام)
 ۴۷ یدی لار . * و لابان انکا یکر شاهد و ثبات قویدی اما یعقوب انکا کاعید
 ۴۸ ات قویدی . * و لابان ایتی : بو کون بو دوبه من بیلان سنینک ارامیزدا
 ۴۹ گواه بولسون . اینک اوچون انکا کاعید ات قویولدی * و مصپاه
 چو نکه ایتی : بیز بر بریمزدین ایریلغاندین کین خدا من بیلان سنینک
 ۵۰ ارامیزدا باقیب تورسون . * اکر سن قیزلاریمغه اذیت یتکوزسانک
 یا قیزلاریم نینک توپه سی ده خاتونلار السانک بیز بیلان کشی
 ۵۱ بولماسه (هم) منا من بیلان سنینک ارامیزدا خدا گواه دور . * و لابان
 یعقوبغه ایتی : منا من منینک بیلان سنینک ارامیزدا قویغان بو دوبه
 ۵۲ و بو نشانه . * بو دوبه گواه بولسون و نشانه گواه بولسون یمان نیت
 بیلان من بو دوبه دین سنکا او تما کایمن و سن منکا بو دوبه دین و بو

- ۵۳ نشانه دین اوتما کایسن . ابراهیم نینک خدای و ناحور نینک خدای
اولار نینک اتالاری نینک خدای ارامیزدا حکم قیلسون . و یعقوب
۵۴ اناسی اسحق نینک قورققوچیسسی بیلان قسم قیلدی . اول وقت
یعقوب تاغدا قربانلیق ذبح قیلیب توقانلارینی نان یکالی چقیردی
۵۵ و اولار نان یب تاغدا قوندیلار . و ایرتهسی لابان سحر قوپوب
اوغوللارینی و قیزلارینی سویوب اولارغه دعای خیر قیلدی . و
لابان آیریلیب جایغنه یانیب کتی .

—*— اوتوزايکنجی باب *—

- ۱ و یعقوب اوز یولیغنه کتی و خدانینک فرشته لاری انکا اوچرا
۲ دیلار . و یعقوب اولارنی کورکانده بو خدانینک لشکری دور
دیب اول یرکا محنیم ات قویدی .
۳ و یعقوب اوزیدین ایلکاری ادوم یریداکی سیعیر یورتیغنه
۴ عیسو نینک الدیغنه خبرچیلار ایباردی . و اولارغه امر قیلیب اتی :
خواجم عیسو غنه مونداغ ایتینکلار که قلونک یعقوب شونداغ
۵ ایتور : من لابان نینک قاشیدا بو جاقغچه توروب قلدیم . و اوئی لار
و ایشاکلار و پاده لار و قل لار و کنیزک لاریم بار و کوزونک نینک
۶ الیدالالتفات تا پاقیم اوچون خواجم غنه خبر برکالی ایباردیم . و
خبرچیلار یعقوب غنه یانیب کایب ایتیلار : بیز بر توقانینک عیسو غنه

- باردوق اول هم تورت يوز كشى بيلان سمينك الدينكغه كلا دور.*
- ۷ اول وقت يعقوب تولا قورقوب بى آرام بولدى. و اول بيله بولغان خلقى نى و پاده لاريني و كلالاريني و تيوه لاريني ايكي توپ قىليب
- ۸ قويدى.* و ايتى: اكر عيسو كليب بر توپ نى اور سه اول وقت ينه بر توپ قوتولور.* و يعقوب ايتى: اى اتام ابراهيم نينك تنكريسى و اتام اسحق نينك تنكريسى منكا يورتونكغه و جماعينك كا يانغىل من سنكا
- ۱۰ يخشىلىق قىلور من دىكان خداوند* سن بنده نك كا كور ساتكان همه صرحت و همه حقيقت نينك آزارقېغه لايق ايماس من چونكه من بو
- ۱۱ عصام بيلان اردندين اوتوم و ايمدى ايكي توپ بولدوم.* يالبارور من بر توفاييم نينك قوليدىن عيسو نينك قوليدىن منى قوتقاز غىل چونكه
- ۱۲ اول كليب منى انا بيلان بلالارنى اورماقيدىن قورقار من.* و سن ايتىنك: تحقيق من سنكا يخشىلىق قىليب اولادىنك نى تولايقىدىن
- ۱۳ سانايالمايدورغان دريانينك قوميدىك قىلور من.* و اول كيچده انداقوندى و قولېغه كالكانيدىن اليب بر توفانى عيسوغه پيشكش
- ۱۴ راستلادى.* (يعنى) ايكي يوز اچكو و يكرمه تكه و ايكي يوز ساغلىق و يكرمه قوچقار.* و بوتالارى بيلان اوتوز ساغىن تيوه و قرق
- ۱۶ ايناك و اون بوقا و يكرمه تيشى ايشاك و اون تايخر.* و اول اولار نينك هر قايسى سى نى بر توپ قىليب قل لارى نينك قولېغه برب قل لارېغه ايتى: مندىن ايلكاري اوتوت هر ايكي توپ نينك اراسيدا

- ۱۷ فاصله قویونكلار . و اول اولقى سيفه امر قیلیب ایتی : بر تو قانیم عیسو
سنکا او چراب سندین : کیم نینک ادھی دور سن و نه یر کا بارور سن
۱۸ و بو الینکدا کی کیم نینک کی دور ؟ دیب سورسه . اول وقت ایتغیل :
اولار قاونک یعقوب نینک کی دور . اول خواجم عیسو غه ایبار یلکان
۱۹ پیشکش دور . و منا اوزی کینیمیزده دور . و اول شونداغ هم
ایکنجی سیکا و او چونجی سیکا و مال بیلان یور کانلار نینک همه سیکا
امر قیلیب ایتی : سیز عیسو نی تاپقاندا انکا بو طریقده ایتینکلار .
۲۰ وینه ایتینکلار : و منا قاونک یعقوب کینیمیزده دور . چونکه ایتی :
الیمدا بارغان پیشکش بیلان انکا تسکین برور من . اندین اینک
۲۱ یوزینی کورای احتمال که منی قبول قیلور . پس پیشکش اینکدین
ایلکاری او توب کتی اما اوزی اول کیچه توشکان یرده قوندی .
۲۲ و اول کیچه ده قوپوب ایکی خاتونی نی و ایکی کنیز کنی و اون
۲۳ بر او غلی نی الیب یوق کچکیدین او تی . اول اولار نی الیب جیلغه
۲۴ دین او تکازدی و هم تعلقونی او تکازدی . و یعقوب یالغوز قالدی .
۲۵ اندا بر کشی تانکاتقونچه اینک بیلان چالیشتی . و اول انکا غالب
بولمايدور غانی نی کوروب اینک یانباشی نی توتی . و یعقوب اینک
۲۶ بیلان چالیشقاندا اینک قزانچکی تولغاشیب کتی . و اول (کشی)
ایتی : منی قویغیل چونکه تانکاتیب قالدور . و اول ایتی : منی
برکتلاما کونچه سنی قویماس من . و اول ایتی : اینک نمه دور ؟ و

- ۲۸ اول ایتی: یعقوب. و اول ایتی: سن ینه یعقوب اتانمای بلیکه
- اسرائیل (انورسن) چونکه خدا و آدم لار بیلان چالیشیب غالب
- ۲۹ بولدونک. و یعقوب سوراب ایتی: التماس قیاورمن اتینک نی منکا
- ایتغیل. و اول ایتی: نمه ایشقه اتیم نی سورار سن? و اول انی اول
- ۳۰ یرده برکتلادی. و یعقوب اول یرننک اتی نی پنوئیل قویدی
- ۳۱ چونکه (ایتی:) خدانی یوز بیوز کوردوم و جانیم قوتولدی. و
- ۳۲ پنوئیلدین اوتکان وقتدا کون چیمتی و یوتاسیدین اقسادی. اول
- سبیدین بنی اسرائیل بو کونغچه یانباشدا کی پی نی یماپدور چونکه
- اول یعقوب نینک یانباشیدا کی سست بولغان پی نی تونی.

◀ او توز او چونجی باب ▶

- ۱ و یعقوب کوزلارینی کوتاریب قایلاسه منا عیسو تورت یوز
- کشی بیلان کلادور. و اول بلالارینی لیاغه و راحیلغه و ایکی
- ۲ کنیزک کا بولوب بردی. و اول کنیزک بیلان اولارننک
- بلالارینی همه دین ایلکاری اندین لیاه بیلان اینک بلالارینی و
- ۳ همه دین کین راحیل بیلان یوسف نی مانکدوردی. و اوزی اولار
- نینک الیغه اوتوب بر توفانیغه یتکونچه یته مرتبه یرکا یتکودیک
- ۴ تعظیم قیلدی. و عیسو اینک الیغه یو کوروب انی قوجاغلاب
- ۵ بوینیغه کره سالیب انی سویدی. و یغلاشتیلار. و اول کوزلارینی

- كوتارىب خاتونلارنى و بلالارنى كوروب: بولار سىنىك نىمە نك دور؟ دىدى. و اول ايتى: خدا قانكغە مەرھەت قىلىپ بركان بلالار دور. اول وقت كىزىك لار بلالارى بىلان دىغە بارىپ
- ۶ انكا تىغىم قىلدىلار. و لىياھ هم بلالارى بىلان دىغە باردى و
- ۷ اولار تىغىم قىلدىلار. و كىن يوسف بىلان راحىل دىغە بارىپ
- ۸ تىغىم قىلدىلار. و اول ايتى: مىنكا اوچراغان همە توپلار نىمە اوچون دور؟ و اول ايتى: خواجەم نىنك دىدا تىغەت تا پىقىم اوچون دور. و عىسو ايتى: اى برادرىم مىندە يتكودىك بار سىنىك كى
- ۹ اوزونك كا بولسون. و يعقوب ايتى: يوق التماس قىلور مىن اكر كوزلار نىنكە تىغەت تا پىقان بولسام ھىدە مىنى قولوم دىن الغىل چونكە يوزونك نى خدا نىنك يوزىنى كوركەندىك كوردوم و سىن مىندىن راضى بولدونك. التماس قىلور مىن مىنكا اىباركان ھىدە مىنى
- ۱۱ قبول قىلغىل چونكە خدا مىنكا مەرھەت قىلىپ دور و ھىر نىسام يتكودىك بار دور. اول انى زور لادى و اول قبول قىلدى. و
- ۱۲ (عىسو) ايتى: يولغە چىقىپ يورالى و مىن دىنكىدا يوراي. و
- ۱۳ اول انكا ايتى: خواجەم بىلور كە بلالار عاجز و اىمىتادورغان قوى و كاللارىم بار. اكر اولارنى بر كون قاتىق ھىداسە تمام مال اولادور. التماس قىلور مىن خواجەم اوتوب قلى نىنك دىدا يورسون.
- ۱۴ مىن خواجەم نىنك دىغە سىغىرغە يتكونچە دىداكى مال نىنك و بلا

- ۱۵ لار نينك يوروشىچە اھستە راق مانكاي . و عيسو ايتى : اعدى يانيم داكى خلقدين سنكا قويماي . و اول ايتى : بونمە لازم دور ؟ نہايتى
- ۱۶ خواجەم نينك كوز لار يده التفات تاپسام بولور . پس عيسو اول كوني
- ۱۷ اوز يولى بيلان سيعير غە ياندى . و يعقوب سگوت غە باريب اندا اوز يكا بر اوى بنا قىلدى . و مال لارى اوچون سايه بانلار قىلدى . بو سببدين اول ير نينك اتى سگوت بولدى .
- ۱۸ و يعقوب پدان آرام دين كلكان يده كنعان يورتيدا كى شيكم شھريكا سلامت كايب شھر نينك تاشيغە توشتى و چادر ينى شھر
- ۱۹ نينك اليدا تيكتى . و چادر ينى تيككان ير نى شيكم نينك اتاسى
- ۲۰ نى حمور بلالار يدين يوز قسيط كا * ساتيب الدى . و اول اندا بر قربانكاه ساليب اتى نى ايل الوھى اسرا ئيل قويدى .

❦ او تورتونجى باب ❦

- ۱ و لياھ نينك يعقوب غە تو غقان قيزى ديناھ يورت نينك قيز لارى
 - ۲ بيلان كوراشكالى چيقتى . و يورت نينك اميرى حوى و حمور نينك اوغلى شيكم انى كوروب توتوب اليب انينك بيلان ياتيب آبرويغە
 - ۳ تكدى . و انينك كونكلى يعقوب نينك قيزى ديناھ غە باغلاندى و
 - ۴ اول انى يخشى كوروب انكا محبتليك سوز قياور ايردى . و شيكم اتاسى حمور غە كب قىلمىب ايتى : بو قيز نى منكا خاتونلوققە اليب بر كىل .
- * بر قسيط تورت شاقل (تكوين دا ۲۳ ونجى باب ۱۶ نجى آيت كا قابلا غيل .)

- ۵ ایمدی یعقوب قیزی دیناه نینک بی آبروی قیلینغانی نی انکلادی . و
 اوغول لاری مال لاری بیلان صحرادا ایردی . و یعقوب اولار
- ۶ کلاکونچه شوک توردی . و شیکم نینک اتاسی حمور یعقوب نینک
- ۷ الدیغه سوزلاشکالی چیققی . و یعقوب نینک اوغول لاری مونی
 انکلاغاندا صحرادین کلدیلار و ادم لار رنجیده بولوب نهایت
 اچیلغاندیلار چونکه اول یعقوب نینک قیزی بیلان یاتقانیدا
- ۸ اسرا ئیلده قباحت و قیلماغولوق ایش قیلیب دور . و حمور اولار
 بیلان سوزلا شیب ایتی : اوغولوم شیکم قیزینکیزغه اشتیاق تارتادور .
- ۹ التماس قیلورمن انی انکا خاتونلوققه برینکلار . و بیز بیلان قودا
 بولوب قیزلارینکیزنی بیز کا برینکلار و بیز نینک قیزلاریمیزنی سیز
 الینکلار . و بیز بیلان اولتورونکلار و یورت سیز نینک الینکیزدا
- ۱۰ بولور . اندا اولتوروب سودا قیلینکلار و ملک الینکلار . و شیکم
 اینک اتاسی و برادرلاریغه ایتی : کوزلارینکیزده التفات تاپای و
- ۱۲ منکانه دیسانکیز انی برای . مندین قانچه جیق مہر و هدیه لار
 سورونکلار منکا ایتقانیکنکیزچه برای لیکن قیزنی منکا خاتونلوققه
- ۱۳ برینکلار . و یعقوب نینک اوغول لاری اول همشیره سی دیناهنی
 بی آبروی قیلغان اوچون شیکم کا و اتاسی حمورغه حیلہ بیلان
- ۱۴ جواب بردیلار . و اولارغه ایتیلار : بیز همشیره میزنی ختنه سز
- ۱۵ کشیکا برکالی معقول دیالما میز چونکه بو بیز کا عیب دور . اما بو

- شرط بیلان سیز کا معقول دیر میز اگر همه ایرکاک لارینکیز ختنه
 ۱۶ قیلینماق بیلان بیز دیک بولسانکیز اول وقت بیز قیز لاریمزنی سیز کا
 بریب سیز نینک قیز لارینکیزنی الور میز و بیز ارانکیز دا اولتور ووب
 ۱۷ سیز لار بیلان بر خلق بولور میز. اما اگر ختنه قیلینیشقه اوناماسانکیز
 ۱۸ اول وقت قیزیمزنی الیب کتار میز. و سوز لاری همور و همور نینک
 ۱۹ اوغلی شیکم کا خوش کلدی. و اول اوغول ایشنی قیلغالی تاخیر
 قیلمادی چونکه یعقوب نینک قیزی بیلان خوش ایردی. و اول
 ۲۰ اتاسی نینک او پیده همه دین حرمتلیک ایردی. و همور بیلان اوغلی
 شیکم شهر نینک در وازه سیغه باریب شهری نینک کشیلاری
 ۲۱ بیلان کبلا شیب ایتیلار. بو آدم لار بیز بیلان صلحده دور انینک
 او چون یورت دا اولتور ووب اندا سودا قیلسونلار چونکه منا یورت
 اولارغه يتکودیک کنکرو دور. بیز اولار نینک قیز لارینی
 ۲۲ خاتونلوققه الیب بیز نینک قیز لاریمزنی اولارغه برالی. لیکن فقط
 ارامیزدا کی همه ایرکاکنی اولار ختنه قیلینغاندیک ختنه قیلماقیهیز
 بیلان اول آدم لار ارامیزدا اولتور ووب بیز بیلان بر خلق بولغالی
 ۲۳ اونار لار. اولار نینک مالی و تعلقو و همه چهار پای مال لاری
 بیز نینک کی بولماس مو؟ بیز اولارغه معقول دیلی و اولار ارامیزدا
 ۲۴ اولتور وور لار. شهر نینک در وازه سیدین چیقانلار نینک همه سی
 همور بیلان اوغلی شیکم نینک سوزیکا قولاق سالدی. و شهری

- نېنك دروازەسىدىن چىققان اير كاك لار نېنك ھەمەسى خىتتە قىلىندى .
 ۲۵ و واقع بولدى كە اولار او چۈنچى كۈنى اغرىب ياتقاندا يعقوب نېنك
 ايكي اوغلى دىناھ نېنك بر توقانلارى شمعون بىلان لاوى ھرقايسى
 قلىچ نى اليب غيرت بىلان شھر نېنك اوستىكا كايب ھەمە اير كاك نى
 ۲۶ اولتور دىلار . و اولار ھور بىلان اوغلى شىكم نى قلىچ نېنك بىسى
 بىلان اولتور و ب دىناھ نى شىكم نېنك اويىدىن اليب چىقىب
 ۲۷ كىلار . يعقوب نېنك اوغول لارى اولتور و لكانلار نېنك اوستىكا
 كايب شھر نى خراب قىلدىلار چۈنكە ھمشىرەسى نى بى آروى
 ۲۸ قىلغان اير دىلار . اولار قوى لارىنى و كاللارىنى و ايشاك لارىنى
 ۲۹ و شھر داكى و صحرا داكى نېنك ھەمەسى نى الدىلار . و ھەمە دولتى نى
 و بلالارىنى و خاتونلارىنى و اويداكى نېنك ھەمەسى نى بولاب اليب
 ۳۰ كىلار . و يعقوب شمعون بىلان لاويغە ايتى : سىز مەنى بلاغە
 قويوب مەنى يورت نېنك خلقى كىنغانى و پرزىلار نېنك اليدا مكر وە
 قىلدىنكىز و مەن آز خلق دور مەن . مەنىنك اوستومكا يغىلىب كايب
 ۳۱ مەنى اولتور و رلار و مەن اويوم بىلان ھلاك بولور مەن . * و اولار
 ايتىلار : آيا اول ھمشىرەمىز بىلان فاحشە دىك ايش قىلور مو ؟

❖ او تۈز بىشنىچى باب ❖

۱ و خدا يعقوب بغە ايتى : قوپوب بىت ايلغە بارىب اندا اولتور غىل .

- ۲ و سن بر توفانینک عیسودین قاچقاندا سنکا کورونکان خداغه بر قربانگاه سالغیل. * اول وقت یعقوب او پیدا کی لار و بیله بولغانلار نینک همه سیکا ایتی: ارانکیزدا کی یات خدالارنی تاشلاب پاکیزه
- ۳ بولوب لباس لارینکیزنی ینکوشلانکار. * و قوپوب بیت ایلغه بارالی و اندا تنکلیک و قتمیم دادعایم نی قبول قیلغان و یورکان یولومدا
- ۴ بیله بولغان خداغه بر قربانگاه سالای. * و اولار قول لاریدا کی همه یات خدالارنی و قولاقلاریدا کی زیره لارینی یعقوبغه بر دیلار. و یعقوب اولارنی شیکمدا کی بلوط درختی نینک توبیکا یا شوردی. *
- ۵ و اولار کوچتیلار و اطرافدا کی شهرلار کا خدا طرفیدین بر قورقونج بولدی و اولار یعقوب نینک اوغول لارینی قوغلامادیلار. * پس
- ۶ یعقوب بیله بولغان همه خلق بیلان کنعان یورتیدا کی لوزغه یعنی بیت ایلغه باردی. * و اول اندا بر قربانگاه سالیب اول یر نینک اتی نی
- ۷ ایل بیت ایل قویدی چونکه اول بر توفانیدین قاچقاندا خدا انکا اول یرده کورونکان ایردی. * و ربقاه نینک اینه کدسی دبوره وفات بولوب بیت ایل نینک ایاغیدا بر بلوط نینک توبیکا دفن قیلیندی. *
- ۸ و اینک اتی نی الون باکوت * قویدی.
- ۹ و یعقوب پدان آرامدین کلکاندین کین خدا انکا ینه کورونوب
- ۱۰ انی برکتلادی. * و خدا انکا ایتی: اتینک یعقوب دور موندین کین

* یعنی بلوطی

- يعقوب اتانمايسن بلکہ اتينك اسرائيل بولور واتى نى اسرائيل قويدى .
 ۱۱ و خدا انكا ايتى : من قادر خدا دور من . اوروغلوق و تولا بولغىل
 سندين قوم و قوم لار جماعتى بولور و پوشتو نكدين پادشاه لار چيقار .
 ۱۲ و من ابراهيم غه و اسحققه برکان يورت نى سنكا برور من و سندين
 ۱۳ كين كى اولادينكغه اول يورت نى برور من . و خدا اينك بيلان
 ۱۴ كبلاشكان يردين اينك الديدن چيقيب كتى . و اول اينك بيلان
 كبلاشكان يرده يعقوب بر نشانه تاشدين بر نشانه قويوب اوستيكا
 مشروبات قربانى تو كوب اوستيكا ياغ قويدى . و يعقوب خدا
 ۱۵ اينك بيلان كبلاشكان يرينك اتى نى بيت ايل قويدى . و بيت
 ايلدين كوچتيلار . و افراتاغه يتكالى از قلغان ايردى راحيل نينك
 تولغاقى توتى و دردى قاتيق بولدى . و واقع بولدى كه دردى نهايت
 ۱۷ قاتيق بولغاندا قابيله خاتون انكا ايتى : قورقماغىل بو نوبت هم بر
 اوغول توغارسن . و واقع بولدى كه اول آخرقى نفسكا يتيب اولكالى
 تورغاندا انكا بن اونى ات قويدى اما اتاسى انكا بن يمىن ات قويدى .
 ۱۹ و راحيل وفات بولوب افراتا يعنى بيت لحم يولى نينك اوستينده دفن
 ۲۰ قيليندى . و يعقوب اينك قبرىغه بر نشانه قويدى . اول بو كو نغچه
 ۲۱ راحيل نينك قبرى نينك نشانه سى دور . و اسرائيل كوچوب
 ۲۲ چادرىنى عيدر بر جى نينك اول بر طرفيكا تيكتى . و واقع بولدى كه
 اسرائيل اول يورتدا اولتورغان وقتدا راؤبن باريب اتاسى نينك

- توپه كا الغان خاتونى بلمهه بيلان ياتي و اسرائيل انى انكلادى.
- ۲۳ ايمدى يعقوب نينك اون ايكي اوغلى بار ايردى. * لياه نينك
اوغول لارى يعقوب نينك تونجيسى رابون و شمعون و لاوى و
- ۲۴ يهودا و يساكار و زبولون (ايرديلار). * راحيل نينك اوغول لارى
- ۲۵ يوسف و بن يمين (ايرديلار). * و راحيل نينك كنيزكى بلمهه نينك
- ۲۶ اوغول لارى دان و نفتالى (ايرديلار). * لياه نينك كنيزكى زلفاه نينك
- اوغول لارى كاد و آشير (ايرديلار). بولار يعقوب نينك پدان آرام
- ۲۷ ده انكا توغولغان اوغول لارى دور. * و يعقوب اتاسى اسحق نينك
- قاشيغه ابراهيم و اسحق مسافر بولوب اولتورغان كريات اربع يعنى
- ۲۸ حبرونداكى ممره كا كلدى. * و اسحق نينك كونلارى يوز ساكسن
- ۲۹ يل ايردى. * و اسحق قريلىقدا كمالىغه يتيب آخرقى نفسنى تارتيب
- وفات بولوب اوز خلقىغه قوشولدى. و اوغول لارى عيسو بيلان
- يعقوب انى دفن قىلدىلار.

❦ اوتوزالتنجى باب ❦

- ۱
- ۲ ايمدى بو عيسو يعنى ادوم نينك اولادلارى دور. * عيسو
خاتونلارنى كنعانيلار نينك قيزلار يدين الدى يعنى حتي ايلون نينك
قيزى عاداه و حوى صبغون نينك اوغلى عنان نينك قيزى اهليبا ماه. *
- ۳ و اسماعيل نينك قيزى و نبايوث نينك هم شيره سى باسمث. *

- ۴ و عاده عیسو غه ایفزی توغدی و باسمت رعوتیل نی توغدی .
- ۵ و اهلیمامه یعوشنی و یعلامنی و قورح نی توغدی . بولار عیسو نینک
- ۶ کنعان یورتیدا انکا توغولغان اوغول لاری دور . و عیسو خاتونلار
ینی و اوغول لارینی و قیزلارینی و اویداکی همه خلقی نی و همه چهار
پای مال لارینی و همه مالی نی و کنعان یورتیدا تاپقان همه تعلقی نی
الیب بر توقانی یعقوبدین (آریلیب) باشقه بر یورت غه باردی .
- ۷ چونکه دولت لاری شونداغ تولا ایردی که اولار بیله بر یرده
اولتورالماس ایردی و اولار مسافر بولوب تورغان یر مال لاری
اوچون یتیشمادی . پس عیسو سיעیر تاغیدا اولتوردی . عیسو
- ۸ ادوم دور . و بو سיעیر تاغیدا ادومیلار نینک اتاسی عیسو نینک
- ۹ اولادلاری دور : بولار عیسو نینک اوغول لاری نینک اسم لاری
دور : عیسو نینک خاتونی عاده نینک اوغلی ایفزی عیسو نینک خاتونی
باسمت نینک اوغلی رعوتیل . و ایفزی نینک اوغول لاری تیمان
- ۱۱ او مرصفو و کعم و قنزا یردی لار . و تمنع عیسو نینک اوغلی ایفزی نینک
- ۱۲ توپه کا الغان خاتونی ایردی . اول ایفزی غه عمالیق نی توغدی . بولار
عیسو نینک خاتونی عاده نینک اوغول لاری دور . و رعوتیل نینک
- ۱۳ اوغول لاری بولار دور : نحت و زرح و شماه و مزاه . بولار
عیسو نینک خاتونی باسمت نینک اوغول لاری ایردی . و عیسو نینک
- ۱۴ خاتونی صبعون نینک نبیره سی عناه قیزی اهلیمامه نینک اوغول

- لارى بولار ايردى. و اول عيسوغه يعوش و يعلام و قورحنى
 ۱۵ توغدى. بولار عيسونينك اوغول لارى نينك اميرلارى دور
 عيسونينك تونجيسى اليغز نينك اوغول لارى امير تيمان و امير اوسر
 ۱۶ و امير صغفو و امير قنز * امير قورح و امير كعتم و امير عماليق. بولار
 ادوم يورتيداكى اليغز دين كلكان اميرلار دور و بولار عماداه نينك
 ۱۷ اوغول لارى دور. و بولار عيسونينك اوغلى رعوتيل نينك
 اوغول لارى دور: امير نخت و امير زرح و امير شماه و امير مزاه.
 بولار ادوم يورتيداكى رعوتيلدين كلكان اميرلار دور و بولار
 ۱۸ عيسونينك خاتونى باسمت نينك اوغول لارى دور. و بولار عيسو
 نينك خاتونى اهليباماه نينك اوغول لارى دور: امير يعوش و امير
 يعلام و امير قورح. بولار عناه نينك قيزى و عيسونينك خاتونى
 ۱۹ اهليباماه دين كلكان اميرلار دور. بولار عيسونينك يعنى ادوم
 نينك اوغول لارى و بولار اولار نينك اميرلارى دور.
 ۲۰ بولار يورت دا اولتورغان حورى سيعير نينك اوغول لارى
 ۲۱ دور: لوطان و شوبال و صبغون و عناه * و ديشون و ايصير و ديشان.
 بولار ادوم يورتيداكى حورى سيعير نينك اوغول لارى نينك امير
 ۲۲ لارى دور. و لوطان نينك اوغول لارى حورى و هيومان ايرديلار
 ۲۳ و لوطان نينك همشيره سى تمنع ايردى. و بولار شوبال نينك اوغول
 ۲۴ لارى دور: علوان و مانخت و عيبال و شفو و اونام. و بولار

- صبعون نینک اوغول لاری دور: آیه و عناه (یعنی) اتاسی صبعون
 نینک ایشاک لارینی باقن و قتدا چولداکی ایسیق بولاق لارنی تاپقان
 ۲۵ عناه. * و بولار عناه نینک بلالاری دور: دیشون و عناه نینک قیزی
 ۲۶ اهلیماماه. * و بولار دیشون نینک اوغول لاری دور: حمدان و ایشبان
 ۲۷ و یثران و کران. * و بولار ایصیر نینک بلالاری دور: بلهان و
 ۲۸ زعوان و عقان. * بولار دیشان نینک بلالاری دور: عوص و
 ۲۹ آران. * بولار حوریلار نینک امیرلاری دور: امیر لوطان و امیر
 ۳۰ شوبال و امیر صبعون و امیر عناه. * و امیر دیشون و امیر ایصیر و
 امیر دیشان. بولار سیعیر یورتی نینک امیرلاریکا موافق حوریلار
 نینک امیرلاری دور.
- ۳۱ و بولار بنی اسرائیلکا هیچ پادشاه تخی سلطنت قیلما سدا
 ۳۲ ادوم یورتیدا سلطنت قیلغان پادشاهلار دور. * و بعور نینک اوغلی
 ۳۳ بلع ادومدا سلطنت قیلدی و شهری نینک اتی دنهاباه ایردی. * و
 بلع وفات بولدی و انینک اورنیدا بصره دین (کلکان) زرح نینک
 ۳۴ اوغلی یوباب سلطنت قیلدی. * و یوباب وفات بولدی و انینک
 اورنیدا تیمانیلار نینک یورتیدین (کلکان) حوشام سلطنت قیلدی. *
 ۳۵ و حوشام وفات بولدی و انینک اورنیدا موآب صحراسیدا مدیا
 نیلارغه شکست برکان بدد نینک اوغلی هدد سلطنت قیلدی و
 ۳۶ انینک شهری نینک اتی عویت ایردی. * و هدد وفات بولدی و

- انینگ اورنیدا مسریقادین (کلکان) سملاه سلطنت قیلدی . *
- ۳۷ و سملاه وفات بولدی و اورنیدا دریا بوییداکی رحوبوت دین
- ۳۸ (کلکان) شاول سلطنت قیلدی . * و شاول وفات بولدی و انینگ
- ۳۹ اورنیدا عکپور نینگ اوغلی بعل حانان سلطنت قیلدی . * و عکپور
- نینگ اوغلی بعل حانان وفات بولدی و انینگ اورنیدا هدر سلطنت
- قیلدی و انینگ شهری نینگ اتی پاعو ایردی و انینگ خاتونی نینگ
- اسمی مهیطبئل ایردی و می زهاب نینگ قیزی مطرید نینگ قیزی
- ایردی . * و بولار قبیلله لاریده و یرلاریده اسم لاری بیلان عیسو
- ۴۰ نیلار نینگ امیر لاری نینگ اسم لاری دور : امیر تمنع و امیر علواه
- ۴۱ و امیر یتیت . * و امیر آهلیباماه و امیر ایلاه و امیر پینون . * و امیر
- ۴۲ قنز و امیر تیمان و امیر مبصر . * و امیر مکدی نیل و امیر عیرام .
- ۴۳ بولار وطن لاریکا موافق تصرف قیلغان یرلاریده ادوم نینگ امیر
- لاری دور . بو عیسو ادومی لار نینگ اتاسی دور .

—* اوتوزیتنجی باب *—

- ۱ و یعقوب کنعان یورتیدا اتاسی مسافر بولوب تورغان یرده
- ۲ اولتوردی . * بو یعقوب نینگ اولاد لاری دور : یوسف اون یتد
- یاشقه کیرکانده برادر لاری بیلان قوشولوب قوی لارنی باقار ایردی .
- و اول اوغول اتاسی نینگ خاتون لاری بلهههه و زلفاه نینگ اوغول

- لاری بیلان بولور ایردی و یوسف اولارنینک یمان خبیرلارینی
 ۳ اتاسیغه یتکوزور ایردی. ایمدی اسرائیل یوسفنی قریلیقداک
 اوغلی بولغان اوچون باشقه همه اوغول لاریدین یخشی کورور ایردی.
 ۴ و اول انکارنکارنک بر چپان تیکتوروب بردی. * و برادرلاری
 اتاسی انی همه برادرلاریدین یخشی کورکانی نی بیلیب انی یمان
 ۵ کوردیلار و انکا محبت بیلان سوز قیلالماس ایردیلار. * و یوسف
 بر توش کوروب انی برادرلاریکا ایتی: و اولار انی تخی یمان
 ۶ کوردیلار. * و اول اولارغه ایتی: التماس قیلورمن من کورکان
 ۷ توشنی انکالانکار. * چونکه منا بیز صحرا دا باغ باغلار ایمیشمیز
 و منا منینک باغیم قوپوب اوره تورغان ایمیش و منا سیزنینک
 باغلار ینکیز چوره سیده توروب منینک باغیم غه تعظیم قیلغان ایمیش.
 ۸ و ایننک برادرلاری انکا ایتیلار: آیا سن بتتحقیق بیزکا سلطنت
 قیلورسن مو؟ یا بتتحقیق بیزکا حکومت قیلورسن مو؟ و اولار
 ۹ توشلاری و سوزلاری اوچون انی تخی یمان کوردیلار. * و اول
 ینه بر توش کوروب انی برادرلاریکا بیان قیلیب ایتی: منامن تخی
 بر توش کوردوم و منا کون و آی و اون بر یولدوز منکا تعظیم
 ۱۰ قیلغان ایمیش. * و اول انی اتاسیغه و برادرلاریکا ایتی. و اتاسی
 انکا عتاب قیلیب ایتی: بو کورکان توشونک نمه؟ آیا من و انانک
 و برادرلارینک کلیب سنکا یرکا تگودیک تعظیم قیلورمیز مو؟ *

- ۱۱ و برادرلاری انکا حسد قیلور ایردیلار اما اتاسی سوزنی یادیدا
- ۱۲ ساقلار ایردی. و برادرلاری شیکم کا اتاسی نینک قوی لارینی
- ۱۳ باققالی چیققیلار. و اسرائیل یوسفکا ایتی: برادرلارینک شیکمده
- قوی لارنی باقماسلار مو؟ کلکیل من سنی اولارغه ایبارای و اول
- ۱۴ انکا ایتی: منا من. و اول انکا ایتی: اعدی برادرلارینک نینک
- سلامت لیکنی و قوی لارینک سلامت لیکنی کوروب خبرینی
- منکا ایب کلکیل. پس اولانی حبرون دره سیدین ایباردی و اول
- ۱۵ شیکم کا باردی. و اول صحرا دا از یقیب یورکانده بر آدم انی تاپتی.
- ۱۶ و اول آدم انینکدین سوراب ایتی: نمه ایستار سن؟ و اول ایتی: من
- برادرلاریم نی ایستار من التماس قیلور من قوی لارنی نه یرده باقادرور؟
- ۱۷ منکا ایتغیل. و اول آدم ایتی: اولار موندین کوچکان چونکه اولار
- نینک دوتانغه بارالی دیب ایتقانی نی انکلادیم. و یوسف برادرلاری
- ۱۸ نینک ارقاسیدین باریب اولارنی دوتاندا تاپتی. و اولار انی یراقدین
- کوروب اول تخی اولارغه یتیب کلماسده انی اولتورکالی مصلحت
- ۱۹ قیلدیلار. و اولار بر بریک ایتیشتیلار: مناتوش کور کوچی کادی.
- ۲۰ پس اعدی کلینکلاریمز انی اولتوروب بر قد و ققه تاشلاب وحشی
- بر حیوان انی یب دور دیب ایتالی. و توشلاری نمه بولادور کورور
- ۲۱ میز. و رأوبن مونی انکلاب انی اولار نینک قولیدین قوتقازیب
- ۲۲ الدی. و ایتی: میز انی اولتورمایلی. و رأوبن اورلاغه ایتی: قان

- تو کهای انی جنکالداکی بو قدوققه تاشلانکارلار. و انکا قول کوتار
مانکارلار. چونکه اول انی قول لاریدین قوتقازیب اتاسیغه یاندور
غوسی بار ایردی. و واقع بولدی که یوسف برادر لاریکا یتیب
کلیکانده اولار یوسف نینک چپانی نی یعنی اوستیداکی رنکارنک
چپانی نی سالدوردیلار. و انی توتوب قدوققه تاشلادیلار. و قدوق
سوی یوق قوروق ایردی. و نانیکالی اولتوردیلار. و کوزلارینی
کوتاریب قایللاسه لار مناکاماد طرفیدین تیوه لاریکا دارولار و
باسان و مرآرتقان اسماعیلی لاردین برتوب کاروان کلادور و اولار
مصرغه بارور ایردیلار. و یهودا برادر لاریکا ایتی: برادریمیزی
اولتوروب اینک قانی نی یاشورماقیمیز نینک نمه فاندوسی بار?
کلینکارلار انی اسماعیلی لارغه ساتالی و قول لاریمیز انکا تکماسون
چونکه اول بیز نینک برادریمیز و باغریمیز دور. و برادرلاری انکا
قولاق سالدیلار. و مدیانلیق سوداگرلار اوتکانده اولار یوسف نی
قدوقدین تارتیب الیب انی اسماعیلی لارغه یکر مه شاقل کوشکا
ساتیلار. و اولار یوسف نی مصرغه الیب کتیلار. و رأوبن قدوققه
یانیب کلسه منا یوسف قدوقدا یوق ایردی. و اول لباسی نی
یرتیب. برادر لاریکا یانیب باریب ایتی: اوغول یوق دور. و من
نه یرکا بارای؟ و اولار یوسف نینک چپانی نی الیب برتکه نی بوغوز
لاب چپانی نی قانیغه سالدیلار. و رنکارنک چپانی نی ایباردیلار و

- انى اتاسيغە كلتوروب ايتيلار: موني بيز تاپيب الدوق. ايمدى اول
 ۳۳ اوغلونك نينك چپانى مو ايماس مو؟ كوروب باققيل. و اول انى
 تونوب ايتى: بو اوغلوم نينك چپانى دور. انى بر وحشى حيوان ييب
 ۳۴ دور. شك سز يوسف يرتيلىب دور. و يعقوب لباسلارنى يرتيب
 ۳۵ بليكا پلاس باغلاب تولا كونلار اوغلى اوچون يغلادى. و همه
 اوغول لارى و قيزلارى انكا تسلى بر كالى قوپتيلار. اما اول تسلىنى
 قبول قيلماي ايتى: چونكه يغلماق بيلان كورغه اوغلوم نينك
 ۳۶ قاشيغە بارور من. و اتاسى اينك اوچون يغلادى. و مديانيلار انى
 مصرغه (الم باريب) فرعون نينك خواجه سرايى و خاص لشكرى
 نينك سردارى پوطيفارغه ساتيلار.

﴿ اوتوزسكزنجى باب ﴾

- ۱ اول وقتدا واقع بولدى كه يهودا برادرلار يدين كتيب عدلامداكى
 ۲ حيراه ديكان بر كشى نينك كى دا توشتى. و اندا يهودا شوع ديكان
 ۳ بر كنعانى نينك قيزىنى كوروب انى اليب انكا كيردى. و اول
 ۴ حامله بولوب بر اوغول توغوب انكا غيرات قويدى. و اول ينه
 ۵ حامله بولوب بر اوغول توغوب انكا اونان ات قويدى. و تخى
 حامله بولوب بر اوغول توغوب انكا شيلاه ات قويدى. و اول انى
 ۶ توغقاندا (يهودا) كزيبدا ايردى. و يهودا تونجى اوغلى ايرغه تامار

- ۷ دىكان بر خاتون اليب بردى . و يهودا نىنك تونجى سى عير خداوند
- ۸ نىنك نظريده بوزوق ايردى و خداوند انى اولتوردى . و يهودا
اونانغه ايتى : بر توفانينك نىنك خاتونىغه كىريب قاين ليق حقىنى بجا
- ۹ كلتوروب بر توفانينكغه اولاد وجودغه كلتور كىل . و اونان اولاد
اوزى نىنك كى بولمايدورغانىنى بىلدى . و واقع بولدى كه اول بر
توفانى نىنك خاتونىغه كىر كانده بر توفانيمغه اولاد وجودغه كلتور
- ۱۰ ماعن ديب ير كا انزال قىلدى . و انىنك بو قىلغانى خداوند نىنك
- ۱۱ نظريده يمان ايردى و انى هم اولتوردى . اول وقت يهودا كالىنى
تامارغه ايتى : او غلوم شىلاه چونك بولغونچە اتانك نىنك او يىده
تول بولوب اولتور غىل . چونكه اول ايتى : اول هم بر توفانلار يغه
- ۱۲ او خشه اولما كاي . و تامار بارىب اتاسى نىنك او يىده توردى . و
موندىن اوزون مدت كىن شوع نىنك قىزى يهودا نىنك خاتونى اولدى .
و يهودا تسلى تاپقاندىن كىن دوستى عدلامى حىراه بىلان قوى لارىنى
- ۱۳ قرققو چىلار نىنك قاشىغىغه تىماغه چىقتى . و تامارغه قىن اتاسى نىنك
تىماغه قوى لارىنى قرققالى چىقادور دىب خبر برىلكان ايردى . و
- ۱۴ اول تول لوق ايكىنىنى سالىب پرىجه سالىب يور كانىب تىما يولى نىنك
اوستىده عىنيم دروازە سىدا اولتوردى . چونكه اول كوردى كه
شىلاه چونك بولوب قالدى و اول انكا خاتونلوقىغه برىلمادى .
- ۱۵ يهودا انى كوروب يوزىنى ياپقان او چون فاحشه كان قىلىب يولدىن
- ۱۶

- قايرىلىپ قاشىغە باريپ ايتى: التماس قىلور من كلكيل من سنكا كىراى
(چونكه اينك كلينى ايكانى نى بىلمادى). و اول ايتى: منكا كىر كانىنك
۱۷ اوچون نە برورسن؟ و اول ايتى: مالدین بر اوغلاق ایدارای. و اول
۱۸ ايتى: سن انى ايسار كونچه رهن برورسن مو؟ و اول ايتى: سنكا نە
رهن برای؟ و اول ايتى: مهورونك نى و شوينانك نى و قولونكداكى
عصانى. و اول انى انكا بريب انكا كىردى. و اول انىنكدين حامله
۱۹ بولدى. و اول قوپوب اول یردين كتيب پرىجه نى ساليب ینە تول
۲۰ لوق ايکينى نى كىدى. و يهودا دوستى عدلاميدىن خاتون نىنك قوليدا
كى رهن نى الماق اوچون اوغلاق نى ایداردى. اما اول انى تاپمادى.
۲۱ اول وقت انداكى خلقدين عَيْنِيْمَ دا يول نىنك بويدا اولتورغان فاحشه
نە یرده دور؟ ديب سورادى. و اولار موندا فاحشه يوق ايردى
۲۲ ديديلار. و اول يهوداغه يانيب كليب ايتى: من انى تاپمادىم و اندا
۲۳ كى كشييلار هم موندا فاحشه يوق ايردى ديديلار. و يهودا ايتى: انى
اوزى السون بيز اهانت بولماغايىز. منا من بو اوغلاق نى ایداردىم و
۲۴ سن انى تاپمادىنك. و واقع بولدى كه موندین تخمیناً اوج آى كىن
يهوداغه خبر بريدى كه كلينىنك تامار زنا قىلىپ دور و منا زنادىن
حامله بولوب دور. و يهودا ايتى: انى چىقار غىل كويدور ولسون.
۲۵ و اول چىقاريلغاندا قىن اتاسىغە ايساريب ايتوردى: مونيىنك ايكى
سیدین حامله بولدوم و ايتوردى: التماس قىلور من بو مهور و بو

- ۲۶ شوینالار و بو عصا کیم نینک کی دور؟ کوروب باققیل . و یهودا
تونوب ایتی : اول مندین صالح بولغان دور چونکه من انی اوغلام
۲۷ شیلاغه ایب برمادیم و انی ینه بیلمادی . و واقع بولدی که
۲۸ توغادورغان وقتیدا منا بطنیده ایکیزک ایردی . و واقع بولدی که
توغقاندا بری قولی نی اوزاتی و قابله بر قزیل یپ ایب قولیغه
۲۹ چیکیب ایتی : بو اول چیققی . و واقع بولدی که قولی نی تارتیب
الغاندا منا بر توقانی چیققی . و اول ایتی : نمه ایشقه سن اوزونک
۳۰ او چون شورا قیلدینک اینک او چون انی پرص قویولدی . اندین کین
قولیدا قزیل یپ بار بر توقانی کلدی . و اینک اتی زرح بولدی .

— ﴿ اوتوز توقوزونجی باب ﴾ —

- ۱ و یوسف نی مصرغه ایب باردیلار . و فرعون نینک خوجه
سرائی و خاص لشکری نینک سرداری مصرلیق پوطیفار انی ایب
۲ کلکان اسماعیلی لاردین الدی . و خداوند یوسف بیلان ایردی .
و اول بخت لیک بر آدم ایردی . و اول مصرلیق خواجه سی نینک
۳ اوییده توردی . و خواجه سی خداوند اینک بیلان بولغانی نی و
۴ هر نمه قیاسه خداوند اینک قولیدار و اج قیلغانی نی کوردی . و
یوسف کوز لاریده التفات تاپیب انکا خدمت قیاور ایردی . و اول
۵ انی اوی نینک اوستیکا قویوب همه تملوقی نی قولیغه بردی . و واقع

- بولدى که اول انى اوي نينک اوستیکا و همه تعلقى نينک اوستیکا
 قویغاندىن تارتیب خداوند مصرلیق نينک اویکا یوسف نينک
 سببیدین برکت بردى. و خداوند نينک برکتی اویداکی و محمرا داکى
 ۶ همه تعلقى غه بولدى. * و اول همه تعلقى نى یوسف نينک قولیغه
 تاپشوردى. و اول ییدورغان نانیدین باشقه نى بیلماس ایردى.
 ۷ و یوسف خوش صورت و چیرایلیق ایردى. * و واقع بولدى که
 موندین بر مدت کین خواجه سی نينک خاتونى کوزلارینی سالیب
 ۸ یوسفکا قایلاب من بیلان یاتغیل دیدى. * اما اول اونامای خواجه
 سی نينک خانو نیغه ایتی: منا خواجم منینک قولومدا بولغان اویداکی
 ۹ نرسه لارنى بیلمایدور و همه سی نى قولوم غه بریب دور: * بو اویده
 مندین چونک کشى یوق. سندن باشقه هیچ نرسه نى مندین ایاماغان
 دور چونکه سن اینک خاتونى دور سن. پس من قانداغ شونچه
 ۱۰ یمانلیق نى قیلیب خداغه گناه قیلور من؟ * و واقع بولدى که اول
 یوسفکا کوندین کونکا سوز قیاسه هم اول اینک بیلان یاتقالی و
 ۱۱ اینک بیلان بولغالی اوناماس ایردى. * و واقع بولدى که بر کونى
 اول اویکا ایشى نى قیلغالی کیرکانده اوی خلقی نينک هیچ برى
 ۱۲ اویده یوق ایردى. * و اول اینک چپانى نى توتوب ایتی: من بیلان
 یاتغیل. و اول چپانى نى اینک قولیغه تاشلاب تاشقاری قاجیب
 ۱۳ چیقتى. * و واقع بولدى که اول اینک چپانى نى قولیغه تاشلاب

- ۱۴ تاشقارى قاچقانى نى كور كاندە . اوزاوى خلقى نى قچقيرىب اولارغە
 كىب قىلىپ ايتى : منا اول بىز كا اھانت بولماق اوچون بىز كا بر عبرانى
 كشى نى كلتوروب دور . اول من بىلان ياتقالى منكا كىردى و من
 ۱۵ اونلوك آواز بىلان قچقيردىم . و واقع بولدى كه اول اونلوك آواز
 بىلان قچقيرغايىم نى انكلاغاندا چپانى نى يانمغە تاشلاب تاشقارى
 ۱۶ قاچىب چىقتى . و اول چپانى نى خواجەسى اويكا كالكو نچە يانيدا
 ۱۷ قويدى . و اول انكا حلىقى دىك سوز قىلىپ ايتى : سن بىز كا كلتور
 ۱۸ كان عبرانى قۇل منكا اھانت قىلغالى كادى . و واقع بولدى كه من
 اونلوك آواز بىلان قچقيرغاندا اول چپانى نى يانمدا قويوب تاشقارى
 ۱۹ قاچتى . و واقع بولدى كه اينىك خواجەسى خاتونى نىنك قونك
 منكا شونداغ قىلدى دىب ايتقان سوزىنى انكلاغاندا اچىغى اوتدىك
 ۲۰ ياندى . و يوسف نىنك خواجەسى انى توتوب پادشاھ نىنك بندى
 ۲۱ لارى تورادورغان زندانغە اىباردى . و اول اندازندان ياتى . اما
 خداوند يوسف بىلان بولوب انكا عنایت قىلىپ زندان نىنك چونكى
 ۲۲ نىنك الديد التفات تاپتوردى . و زندان نىنك چونكى زندانداكى
 همه بنديلارنى يوسف نىنك قولىغە بردى . و انداكي هر ايش اينىك
 ۲۳ بىلان بولور ايردى . و خداوند اينىك بىلان بولغان اوچون زندان
 نىنك چونكى اينىك قوليداكى هيچ ايشدين انديشه قىلماس ايردى .
 و هر نە قىلسە انى خداوند رواج قىلور ايردى .

﴿ قرقنچى باب ﴾

- ۱ موندین کین واقع بولدی که مصر پادشاهی نینک ساقی سی بیلان
- ۲ نانبايی خواجه سی مصر پادشاهیغه خطا قیلدی یلار . و فرعون ساقی
- ۳ لار نینک چونکی و نانبايی لار نینک چونکی بولغان ایکی منصبدار یغه
- ۴ غضب قیلیب . اولارنی خاص لشکری نینک سرداری نینک او ییده
- ۵ یوسف سولا غلیق بولغان زندانغه سالدوردی . و خاص لشکری نینک
- ۶ سرداری یوسفنی اولارغه خدمت قیلغالی بیوردی . و اولار بر
- ۷ وقتغچه اندا توردیلار . و مصر پادشاهی نینک زندانداکی ساقی سی
- ۸ بیلان نانبايی ایکیلاسی توش کوردیلار هر قایسی بر کیچه ده اوز
- ۹ توشی نینک تعبیریکا موافق توش کوردی . و یوسف ایرته کاندە
- ۱۰ اولار نینک قاشیغه کیریب اولارغه قایلاندا منا غمکین ایردی یلار .
- ۱۱ و اول نینک بیلان بولغان و خواجه سی نینک او ییده سولا غلیق
- ۱۲ فرعون نینک منصبدار لاریدین بو کون نمه ایشقه چرایینکیز بوز و نوب
- ۱۳ دور؟ دیب سورادی . و اولار انکا ایتیلار : بیز توش کوردوک و
- ۱۴ انکا تعبیر بر کوچی یوق دور . و یوسف اولارغه ایتی : تعبیرلار
- ۱۵ خداغه خاص ایماس مو؟ التماس قیلور من توشنی منکا ایتینکلار .
- ۱۶ و ساقیلار نینک چونکی یوسفکا توشنی بیان قیلیب انکا ایتی :
- ۱۷ توشومدا الیمدا منا بر تال تورغان ایمیش . و تال اوچ شاخلیق

- بولوب كوكلاب چچكلاكان و ساپ لاريدا اوزوم پشقان ايمش .
- ۱۱ و فرعون نينك پياله سى قولومدا ايمش و من اوزوم لارنى اليب
فرعون نينك پياله سيغه سيقيب پياله نى فرعون نينك قوليغه بركان
ايمشمن . و يوسف انكا ايتى : تعبيرى بودور اوج شاخ اوج كون
دور . اوج كون نينك ايچيده فرعون سنى چيقاريب اورنونكغه
قويادور . و سن بالدورقى ديك انكا ساغىلىق قىلغاندا پياله نى فرعون
نينك قوليغه برورسن . اما سنكا يخشى بولغاندا منى يادينكغه يتكوز
كيل . و التماس قىلورمن منكا يخشىلىق قىليب فرعون نينك اليدا
منينك توغرامدا كب قىليب منى بو اويدىن چيقارغىل . چونكه
بتحقيق من عبرانييلار نينك يورتيدىن اوغورلاندىم مونداهم منى
زندانغه سالغوديك هيچ ايش قىلمادىم . و نانباي لار نينك چونكى
اينك يخشى تعبير بركانى نى كوركانده اول يوسفكا ايتى : من هم بر
توش كوردوم . و منا باشىمدا اوج اق تونك * و اوستونكى تونكده
فرعون ييدورغان هر قسم نانلار بار ايمش و اوچارلىق لار باشىمداكى
تونكدىن اولارنى يرايمش . و يوسف جواب بريب ايتى : تعبيرى
بودور : اوج تونك اوج كون دور . اوج كون نينك ايچيده فرعون
باشينك نى سندن اليب سنى يغاچغه اسادور و قوشلار كوشتونك نى
يرلار . و واقع بولدى كه اوچونجى كوني فرعون نينك توغولغان
كونى بولدى . اول همه قۇل لارى اوچون بر ضيافت قىلدى . اول

- قل لاری نینک ار اسیدا ساقیلار نینک چونکی بیلان نانباى لار نینک
 ۲۱ چونکی نی چیقاردی . و اول ساقیلار نینک چونکی نی ینه ساقیلیق
 ۲۲ منصبیکا قویدی . و اول پیاله نی فرعون نینک قولیغه بردی . اما
 ۲۳ نانباى لار نینک چونکی نی یوسف تعبیرده ایتقاندیک استی . اما
 ساقیلار نینک چونکی یوسف نی یاد قیلماى ابی اونوتوب قلدی .

— ﴿ قرق برنجی باب ﴾ —

- ۱ و واقع بولدی که ایکی یل تمام بولغاندین کین فرعون بر توش
 ۲ کوردی . و منا اول دریانینک بوییدا تورغان ایمیش . و منا دریادین
 ۳ چیرایلیق و سمیز یته کلا چیقیب قوشلوقدا اوتلار ایمیش . و منا
 بولاردین کین باشقه سرت و اوروق یته کلا چیقیب دریانینک
 ۴ بوییدا باشقه لار نینک یانیدا تورغان ایمیش . و سرت و اوروق
 کلالار چیرایلیق و سمیز یته کلانی یکان ایمیش . پس فرعون
 ۵ اویغاندی . و اول اوخلاب ایکنجی مرتبه توش کوردی . و منا بر
 ۶ توبدین تولوق و چیرایلیق یته باش چیقان ایمیش . و منا اولاردین
 کین مشرق نینک شمالی بیلان سولاشقان یته اوروق و سرت باش
 ۷ چیقان ایمیش . و یته اوروق باش یته سمیز و تولوق باش نی یکان
 ۸ ایمیش . و فرعون اویغانیب باقسه منا توش ایردی . و واقع بولدی که
 ایرته کاندە کونکلی بی آرام بولدی . و اول ایباریب مصردا کی همه

- جادو کرلارنى و همه دانشمندلارنى چقىرغالى ايباردى . و فرعون
 توشى نى اولارغه بيان قىلدى . اما فرعونغا تعبیرى برادورغان كشى
 ۹ يوق ايردى . اول وقت ساقيلار نينك چونكى فرعونغا كب قىليب
 ايتى : بو كون خطالاريمنى يادىمغه كاتتورور من . فرعون قل لارىغه
 ۱۰ غضب قىليب منى نانبای لار نينك چونكى نى خاص لشكر نينك
 سردارى نينك اويىكا سولاب قويغان ايردى . و بيز ايكولان بر
 ۱۱ كىچده توش كوردوك و هر قايسىمىز كوركاز توش نينك تعبیرى
 باشقه ايردى . و اندا بيز بيان خاص لشكر نينك سردارى نينك قلى
 بولغان عبرانى بر يكىت بار ايردى و انكا ايتوق و اول بيز كا توشلار
 ۱۲ يىمىز نينك تعبیرى ايتى . هر قايسى نينك كوركاز توشىكا موافق تعبیر
 بردى . و واقع بولدى كه بيز كانينك تعبیر بر كانيدىك بولدى . منى
 ۱۳ اور نومغه قويدى و انى استى . اول وقت فرعون يوسف نى چقىرغالى
 ايباردى . و انى زنداندىن آلديراب اليب چىقتىلار . و اول (باشىنى)
 ۱۴ توشوروب ايكىن يذكوشلاب فرعون نينك الديغه كيردى . و فرعون
 يوسف كا ايتى : من بر توش كوردوم و انينك تعبیرى برادورغان كشى
 يوق دور . و بر توش نى انكلاسه تعبیرى برالایدور ديب سنينك
 ۱۵ باره نكده خبر انكلاديم . و يوسف فرعونغا جواب برب ايتى : منده
 ۱۶ ايماس خدا فرعونغا سلامت ليك بيان جواب برور . و فرعون
 ۱۷ يوسفكا ايتى : توشومده منا من دريانينك ليیده تورغان ايميش من .

- ۱۸ و منا دریا دین سمیز و چرایلیق یتہ کلا چیقیب قوشلو قدا اوتلاب
- ۱۹ یورکان ایمیش . و منا اولاردین کین بولک عاجز و تولا سرت و اوروق یتہ کلا چیقی شونداغ کہ تمام مصر ولا یتیدہ انداغ سرتنی
- ۲۰ کورمادیم . و اوروق و سرت کالار اولقی سمیز یتہ کلانی
- ۲۱ یکان ایمیش . و اولارنی یکاندین کین یکانی معلوم بولمادی بلکہ
- ۲۲ بالدورقی دیک سرت حالیدا قالغان ایمیش . پس اویغاندیم . و توشومده
- کور دوم و منا بر توبدین تولوق و چرایلیق یتہ باش چیقان ایمیش .
- ۲۳ و منا اولاردین کین مشرق نینک شمالی بیلان سولاشقان قوروق و
- ۲۴ اوروق یتہ باش چیقان . و اوروق باشلار یتہ بخششی باشلارنی یکان
- ایمیش . وانی جادو کرلار کا ایتیم اما اینک تعبیرینی برادورغان کشی
- ۲۵ یوق ایردی . و یوسف فرعونغه ایتی : فرعون نینک توشی بر دور
- ۲۶ خدا فرعونغه قیلادورغانی نی بیلدوروب دور . یتہ بخششی کلا یتہ
- ۲۷ یل و یتہ بخششی باش هم یتہ یل دور . توش بر دور . و اولاردین
- کین چیقان اوروق و سرت یتہ کلا یتہ یل دور و مشرق نینک
- شمالی بیلان سولاشقان یتہ اوروق باش (هم شونداغ دور) . یتہ یل
- ۲۸ اچاچیلیق بولور . من فرعونغه خدا قیلادورغانی نی بیلدوروب دور
- ۲۹ دیب ایتقائیم نینک تاویلی بو دور . منا تمام مصر یورتیدا یتہ یل تولا
- ۳۰ توچیلیق بولور . و اولاردین کین یتہ یل اچاچیلیق بولور . و مصر
- یورتیدا تمام توچیلیق اونوتولور و اچاچیلیق یورتنی خراب

- ۳۱ قیاور . و کلا دورغان اچاچیلیق سببیدین توچیلیق بیلینمایدور
- ۳۲ چونکه اول تولا اغیر بولور . و توش فرعونغه تکرار ایکی مرتبه
- کورونکان نینک سببی اول ایش خدا طرفیدین توختاتیلغان و خدا
- ۳۳ انی پات قیلا دورغان دور . پس ایمدی فرعون عاقل و دانا برکشی نی
- ۳۴ ایلغاب مصر یور تیغه قویسون . فرعون مونی قیلسون . و توچیلیق
- یته یل نینک ایچیده مصر یورتیدا حصول نینک بشدین برینی الماق
- ۳۵ اوچون ناظرلار قویسون . و اولار کلا دورغان یخشی یل لار نینک
- ایچیده طعام اوچون هر قسم یکولوک یغیب بر شهرده فرعون نینک
- ۳۶ قولی استیدا اشلیق جو غلاب ساقلاسونلار . بو اشلیق مصر یور تیغه
- کلا دورغان اچاچیلیق یته یل ایچیده یورت اوچون حاضرلانغان
- ۳۷ بولسون تا که یورت اچاچیلیقدین هلاک بولماغای . و اول مصلحت
- فرعون نینک نظریده و همه قل لاری نینک نظریده معقول بولدی .
- ۳۸ و فرعون قل لاریغه ایتی : بو کشیدیک ایچیده خدا نینک روحی بولغان
- ۳۹ برکشی تاپالورمیز مو ؟ و فرعون یوسفکا ایتی : خدا سنکا مونینک
- همه سی نی بیلدورکاندین کین هیچ کرسه سنديک عاقل و دانا ایماس
- ۴۰ دور . سن منینک او یوم نینک اوستیده تورارسن و همه خلایق منینک
- اغزینکغه قایلار . یالغوز تخیم بیلان سندين چونک بولورمن .
- ۴۱ و فرعون یوسفکا ایتی : منا من سنی تمام مصر یور تیغه قویدوم .
- ۴۲ و فرعون قویدین اوزوکی نی ایب یوسف نینک قولیغه سالیب

- انکا نازوك كتان لباسی كیدوروب بویسیغه برالتون زنجیر سالدی . *
- ۴۳ وانی ایکنجی عرابه سیغه اولتور غوزوب الیداتیر بو کونکالر دیب
- منادی قیلدوردی . وانی تمام مصر یورتی نینک اوستیکا قویدی . *
- ۴۴ و فرعون یوسفکا ایتی : من فرعون دور من و سندن بی جواب تمام
- ۴۵ مصر یورتیدا هیچ کشی قولی نی یا که پوتی نی کوتار مایدور . و فرعون
- یوسفکا صافنث پغنیح ات قویوب انکا اونداکي کاهن پوطی فرع نینک
- قیزی آسنث نی خاتونلوققه بردی . و یوسف مصر یورتی نینک هر
- ۴۶ طرفیکا چیققی . و یوسف مصر پادشاهی فرعون نینک الیداتورغاندا
- اوتوز یاشدا ایردی . و یوسف فرعون نینک الیدین چیقیب تمام مصر
- ۴۷ یورتی نینک هر طرفیکا باردی . و یر توچیلیق یته یل نینک ایچیده
- ۴۸ اشقودیک حصول بردی . و مصر یورتیدا بولغان بو یته یل نینک
- ایچیده اول هر قسم اشلیق یغیب شهرلارده جو غلاب قویدی .
- هر شهرده اطرافیدا کی صحرالاردا یغیلغان اشلیق نی جو غلاب
- ۴۹ قویدی . و یوسف دریانینک قومیدیک نهایت تولا اشلیق یغدی
- ۵۰ شونداغ که حساب قیلاماغان اوچون حساب قیلیمشیدن توختادی . و
- یوسفکا اچاچیلیق یل لار کماسدین ایلمکاری ایکی اوغول توغولدی .
- اولارنی اونداکي کاهن پوطی فرع نینک قیزی آسنث انکا توغدی . *
- ۵۱ و یوسف تونجی سیغه منسه ات قویدی چونکه خدا منکا همه
- ۵۲ مشقتیمنی و اتام نینک تمام اونی او نووردی دیدی . و ایکنجی سیکا

- افرایم ات قویدی چونکه مشقتیم نینک یورتیدا خدا منی اوروغاوق
 ۵۳ قیلیب دور (دیدی) * و مصر یورتیدا بولغان توچیلیق یته یل تمام
 ۵۴ بولدی * و یوسف ایتقاندیک اچاچیلیق یته یل باشلاندى . و همه
 یورت لاردا اچاچیلیق بولدی . اما تمام مصر یورتیدا نان بار ایردی *
 ۵۵ و تمام مصر یورتی آچ بولغاندا خلق فرعونغه نان اوچون فریاد
 قیلدی . و فرعون جمیع مصرلیق لارغه ایتی : یوسفکا باریب اول
 ۵۶ سیزلارکانه دیسه انی قیلینکلار * . و تمام یر یوزیده اچاچیلیق
 بولدی و یوسف همه سانک لارنی اچیپ مصرلیق لارغه (اشلیق)
 ۵۷ ساتار ایردی . و مصر یورتیدا اچاچیلیق قاتیق بولدی * و همه
 یورت لار دین مصرغه یوسف نینک الدیغه اشلیق الغالی کادیلار
 چونکه تمام یرده قاتیق اچاچیلیق بولدی .

﴿ قرق ایکنجی باب ﴾

- ۱ ایمدی یعقوب مصردا اشلیق بارلیقی نی بیلکانه یعقوب
 ۲ اوغول لاریغه ایتی : ننه ایشقه بر برینکیز کا قایلاب تورور سیز ؟ و
 اول ایتی : منا مصردا اشلیق بار ایمش . اول یر کا باریب اندین بیز کا
 ۳ (اشلیق) الینکلار تاکه اولمای تیریک قلاغامیز * . و یوسف نینک اون
 ۴ برادری مصرغه اشلیق الغالی باردی * . اما یعقوب یوسف نینک
 بر توفانی بن یمیننی انکا بر حادثه بولماسون دیب اـ الاری بیلان

- ۵ ایبارمادی . و باشقه لار بیلان اسرائیل نینک اوغول لاری اشلیق
- ۶ الغالی کلدیلار چونکه کنعان یورتیدا اچاچیلیق ایردی . و یوسف یورت نینک والی سی بولوب یورتداکی همه خلیقنه اشلیق ساتار ایردی . و یوسف نینک برادرلاری کلیب انکا یوزلاری یرکا
- ۷ تگودیک تعظیم قیلدیلار . و یوسف برادرلارینی کوروب اولارنی تونودی اما تونوشلوق برمای اولارغه قانیغلیق بیلان کب قیلدی و اولارغه ایتی : نه یردین کلدینکیز؟ و اولار ایتیلار : کنعان یورتیدین
- ۸ اشلیق الغالی (کلدوک) . و یوسف برادرلارینی تونودی اما اولار
- ۹ انی تونومادیلار . و یوسف اولار توغراسیدا کورکان توشلارینی یادیغه یتکوزدی و اولارغه ایتی : سیز جاسوس بولوب یورت نینک
- ۱۰ اوچوق یرلارینی کورکالی کلدینکیز . و اولار انکا ایتیلار : یوق
- ۱۱ ای خواجم اما قل لارینک اشلیق الغالی کلیب دور . همه میز بر
- کشی نینک اوغول لاری بولوب صادق آدم لار دور میز . قل لارینک
- ۱۲ جاسوس ایماس دور . و اول اولارغه ایتی : یوق بلکه یورت نینک
- ۱۳ اوچوق یرلارینی کورکالی کلدینکیز . و اولار ایتیلار : قل لارینک
- اون ایکی برادر کنعان یورتیداکی بر آدم نینک اوغول لاری دور
- ۱۴ و مناچیکی بو کونده اتامیز نینک قاشیدا دور و بری یوق دور . و
- یوسف اولارغه ایتی : سیز کا ایتقانیمدیک ایکان . جاسوس دور
- ۱۵ سیز . مونی نینک بیلان سیزنی سینار من : فرعون نینک حیاتی بیلان

- (قسم قیلور من) کچیک او کانکیز بویر کا کلا کو نچه سیز بویر دین چیقیب
 ۱۶ کتاس سیز. او کانکیزنی الیب کاکالی برینکیزنی ایبار ینکارلار و سیز
 بندی بولوب قالور سیز تا که ایتقانینکیز راست مو سینای. چونکه
 انداغ بولماسه فرعون نینک حیاتی بیلان (قسم قیلور من) سیز بتحقیق
 ۱۷ جاسوس دور سیز. و اول همسی نی اوچ کونکچه سولاب قویدی.*
 ۱۸ و او چونجی کونی یوسف اولارغه ایتی: بو ایشنی قیلیب تیریک
 ۱۹ قالینکارلار چونکه من خدادین قورقار من. صادق آدم لار بولسانکیز
 برادرلارینکیز دین بری سیز سولانغان اویده بندی بولوب قالسون
 اما سیزاوی لارینکیز نینک اچاچیلیقی او چون ایشلیق الیب کتینکارلار.
 ۲۰ و کچیک او کانکیزنی منکا الیب کاینکارلار. پس سوزلارینکیز راست
 ۲۱ چیقار و اولماس سیز. و اولار شونداغ قیلار یلار.* و اولار بر بریکا
 ایتیلار: محقیق برادریمیز نینک باره سیده کنه کار دور میز چونکه
 اول بیز کا یالبارغان وقتدا جانی نینک قیسیلغانی نی کوردوک و انکا
 ۲۲ قولاق سالمادوق. اول جهتدین بو تنکلیک بیز کا توشوب دور.* و
 رأوبین اولارغه جواب بریب ایتی: من سیز کا بلاغه کنه قیلما انکارلار
 دیب ایتادیم مو؟ و سیز انکلامادینکیز. پس منا اینک قانی هم
 ۲۳ طلب قیلیندی. و یوسف انی اوققانی نی بیلما دیلار چونکه یوسف
 ۲۴ اولارغه تونکچی بیلان کب قیلور ایردی. و اول اولاردین
 اورولوب یغلادی. اندین ینه اولارغه یانیب اولارغه کب قیلیب

- اولار نينك اراسيدىن شعموننى اليب اولار نينك كوز اليدا باغلاب
قويدى . اول وقت يوسف تغار يغا اشليق تولدوروب هر برى نينك ۲۵
پلىنى ياندوروب تغار يغه ساليب يولغا اوزوق بر كالى بيوردى .
۲۶ و اولار غه شونداغ قيليندى . و اولار اشليقنى ايشاك لاريكا
۲۷ يوكلاب اول يردىن كتييلار . و اولار نينك برى بر منزله ايشا كايكا
بوغاز بر كالى تغار ينى اچقاندا تغارى نينك اغز يدا پلىنى كوردى . و
۲۸ منا اول تغارى نينك اغز يدا ايردى . و اول برادر لاريكا ايتى : پلوم
ياندورولوب دور و منا تغار يمداهم تورادور . و اولار مضطرب
بولوب نهايت قورقوب بر بريك ايتيشتميلار : خدانينك بيز كا بو
۲۹ قيلغانى نعه دور ؟ و اولار كنعان يور تيغه اتاسى يعقوب نينك قاشيغه
كليپ اوزلاريكا واقع بولغان نينك همده سىنى انكا بيان قيليب
۳۰ ايتيلار : ولايت نينك خواجه سى بولغان كشى بيز كا قاتيق كك
۳۱ قيليب بيزنى ولايت كا كاكان جاسوس كوردى . و بيز انكا ايتوق :
۳۲ بيز صادق ادم لار دور ميز جاسوس ايماسمىز . بيز اون ايكي برادر
اتامىز نينك اوغول لارى دور ميز برى يوق و كچيكي بو كونده كنعان
۳۳ يور تيدا اتامىز نينك قاشيدا دور . و ولايت نينك خواجه سى بولغان
كشى بيز كا ايتى : مونينك بيلان صادق ايكانيكيزنى بيلور من ؛
قاشيم دا برادر لار ينيكيز دىن برىنى قويوب او يونكيز نينك اچاچيليقى
۳۴ اوچون اشليق اليب كتمينكلار . و كچيك اوكانكيزنى منكا اليب

- کلینکلا . اندین اینککدین سیز نینک جاسوس بولمای صادق
 بولغانینکیزنی بیاور من . و من برادرینکیزنی سیز کا برور من و سیز
 یورت دا اوقات قیاور سیز . و واقع بولدی که اولار تغارلارینی ۳۵
 بوشاتقاندا منا هر بری نینک چیکیک لیک پلئ تغاریدا بار ایردی . و
 اولار و اتاسی چیکیک لیک پل لارنی کور کاندە قورقتیلار . و ۳۶
 اتاسی یعقوب اولار غه ایتی : منی بلاسز قیلدینکیز . یوسف یوق و
 شمعون یوق و بن یمنی مندین الیب کتکالی خواهلار سیز . مونی نینک
 همه سی منکا بولدی . و ر اوبین اتاسیغه کب قیلیب ایتی : اکر من انی ۳۷
 سنکا یاندوروب الیب کماسام ایکی او غلومنی اولتور کیل . انی منینک
 قولوم غه تاپشور غیل . من ان سنکا یاندوروب الیب کاور من . و ۳۸
 اول ایتی : او غلوم سیز بیلان بارماس چونکه بر توقانی اولکان و اول
 یالغوز قالیب دور . اکر سیز بارادورغان یولدا انکا بر حادثه بولسه
 اول وقت آق ساچلاریمنی غم بیلان کور غه یتکوزور سز .

﴿ قرق اوچونجی باب ﴾

- ۱ و یورت دا اچاچیلیق قاتیق ایردی . و واقع بولدی که مصر دین
 ۲ الیب کالکان اشلیق نی یب بولغاندا اتاسی اولار غه ایتی : ینه باریب
 ۳ بیز کا آرنه اشلیق الیب کلینکلا . و یهودا انکا جواب بریب ایتی :
 اول کشی بیز کا تا کید بیلان ایتی : اکر او کانکیز سیز بیلان بولماسه سیز

- ۴ یوزومنی کورماس سیز. اگر او کامیزنی بیز بیلان ایبار سانک بیز سنکا
- ۵ اشلیق الیب کلورمیز. اما ایبار کالی او ناما سانک بیز بار ما میز چو نکه
- اول کشی بیز کا او کانکیز سیز بیلان بولماسه یوزومنی کورماس سیز
- ۶ دیب ایتی. و اسرائیل ایتی: نمه اوچون ینه بر او کامیز بار دیکانینکیز
- ۷ بیلان منکا یمانلیق قیلدینکیز? و اولار ایتیلار: اول کشی احوالیمیز
- و جماعه میز توغراسیدا بیز دین کورلا ب سوراب ایتی: اتانکیز حاضر
- حیات مو? برادرینکیز بار مو? و بیز بوسوزلار کا موافق انکا ایتوق.
- بتحقیق بیز اینک او کانکیزنی الیب کلینکار دیدورغانی نی
- ۸ قانداغ بیلور ایدوک? و یهودا اتاسی اسرائیلکا ایتی: اوغولنی من
- بیلان ایبار کیل و قوپوب بارالی تاکه بیز و سن هم بلالار ییمز اولمای
- ۹ تیریك قالغایمیز. من انکا کیفیل بولور من. انی منینک قولوم دین
- طلب قیلغایسن. اگر من انی سنکا یاندوروب الیب کلیب الدینکغه
- ۱۰ قویعاسام تمام عمر و مده کنه کار بولای. چونکه اگر بیز حیال
- بولماساق ایردی بتحقیق بیز ایکنجی مرتبه یانغان بولور ایدوک.
- ۱۱ و اتاسی اسرائیل اولار غه ایتی: انداغ بولسه ایمدی مونی قیلینکار.
- اول کشیکا پیشکش اوچون تغارلارینکیز غه یورت نینک همادین
- اوبدان میوه لاری دین و آرنه بلسان و آرنه عسل و دارولار و مر
- ۱۲ پسته و بادام الیب بارینکار. و قولونکیزدا ایکی حصه پل الینکار
- و تغارلارینکیز نینک اغزیدا کی یاندورولغان پلنی قولونکیز غه

- ۱۳ الیب بارینکالار. احتمال که سهو بولغان دور. او کانکیزنی هم الیب
- ۱۴ قوپوب اول کشیکا ینه بارینکالار. و قادر خدا سیز کا اول کشی
نینهک الیدامرحت قیلسون تا که اول ینه برادرینکیزنی و بن یامیننی
یاندوروب ایبارکای. اگر بلاسز بولماقیم لازیم بولسه بولای.
- ۱۵ و ادم لار مذکور پیشکشنی و قول لاریغه ایکی حصه پل و
بن یامیننی الیب قوپوب مصرغه باریب یوسف نینهک الیغه کلدی.*
- ۱۶ و یوسف بن یامین اولار بیلان بولغاننی کوروب بورچی سیغه ایتی:
بو ادم لارنی اویکا باشلاب کیریپ (مال) سو یوب (طعام) طیّار قیماغیل
چونکه بو ادم لار من بیلان توشلوك آش یرلار. و اول کشی یوسف
- ۱۷ بیورغاندیک قیلیب ادم لارنی یوسف نینهک اویکا باشلاب کیردی.*
- ۱۸ و ادم لار یوسف نینهک اویکا کیر کوزولکان اوچون قورقتی و
ایتیلار: اولقی مرتبه تغارلار یمیزدا یاندورولغان پل نینهک سببیدین
کیر کوزولدوک تا که بیزلار کا هجوم قیلیب اوستومیز کا توشادور
و بیزنی فل قیلیب ایشاک لاریمیزنی الغای.* و اولار یوسف نینهک
- ۱۹ بورچی سیغه یقین کلیب اوی نینهک ایشکیده انینک بیلان کبلاشیپ.*
- ۲۰ ایتیلار: ای خواجه بتتحقیق بیز اولدا اشلیق الغالی کلدوک.*
- ۲۱ و واقع بولدی که بیز منزلغه کلکانده تغارلار یمیزنی اچتوق و منا هر
کشنی نینهک پل تغاری نینهک اغزیدا ایردی. پلومیز (بالدورقی دیک)
- ۲۲ وزنیده ایردی. اولارنی قولومیزدا یاندوروب الیب کلدوک.* و

- اشلیق الغالی قولومیزدا باشقه پل لار ایب کادوک . تعار لار ییزغه پل
 ۲۳ نی کیم سالدی بیلما ییز . و اول ایتی : سلامت سیز کا قور قمانکار .
 سیز نینک خداینکیز و اتانکیز نینک خدایی تعار لار ییزدا خزینه
 بریب دور . پلونکیز منکا تکدی . و اول شمعون نی اولار نینک قشیغه
 ۲۴ ایب چیققی . و اول کشی ادم لار نی یوسف نینک اویکا باشلاب
 کیریب اولارغه پوت لارینی یوغالی سو بریب ایشاک لاریکا بوغاز
 ۲۵ بردی . و اولار یوسف توش وقتیدا کاکونچه پیشکش لارنی
 ۲۶ راستلادیلار چونکه اندانان ییدورغانی نی انکلاغان ایردیلار . و
 یوسف اویکا کاکانده اولار قول لاریداکی پیشکش نی اویکانینک
 ۲۷ الدیغه ایب کیریب انکا باشی یر کا تگودیک تعظیم قیلدیلار . و اول
 اولاردین تنج امانلیق سوراب ایتی : اتانکیز سیز ایتقان قری کشی
 ۲۸ سلامت مو؟ اول حاضر حیات مو؟ و اولار ایتیلار : قلونک اتامیز
 سلامت و حاضر حیات دور . و اولار ایکیلیب تعظیم قیلدیلار .
 ۲۹ و اول کوزلارینی کوتاریب اناسی نینک اوغلی بر توفانی بن یامیزنی
 کوروب ایتی : بو سیز منکا ایتقان کچیک او کانکیز مو؟ و اول ایتی :
 ۳۰ ای اوغلوم خدا سنکا مرحت قیلسون . و یوسف الیرادی چونکه
 یوراککی اوکاسی اوچون حرکت کا کادی و یغلاغالی یر ایستاب
 ۳۱ ایچکارکی اویکا کیریب اندا یغلادی . و یوزینی یوب چیقیب اوزینی
 ۳۲ توختایب ایتی : نان قویونکار . و اولار انکا باشقه و اولارغه باشقه

۳۳ و انينك بيلان بولغان مصر ليق لار غه باشقه قويديلار . چونكه مصر ليق لار عبرانييلار بيلان يماكنى مكروه كوركان اوچون اولار بيلان يماس ايردييلار . و اولار انينك او توريدا تونجى سى تونجى ياقىغىغا يراشا و كچىكى ياشلىقىغىغا يراشا اولتورديلار . و اولار بربريكا حيرت بيلان قايلار ايردييلار . و اول اليداكى طعام دين اليب اولار غه ايداردى اما بن يامين نينك طعامى اولار نينك هر برى نينك كى دين بش حصه او شوق ايردى . و اولار اچيب انينك بيلان خوش بولدييلار .

◀ قرق تور تونجى باب ▶

- ۱ و اول بورچى سيغه بيوروب ايتى : ادم لار نينك تغار لارنى اولار كوتارالاشيچقه اشلىققه تولدورب هر ادم نينك بلىنى تغارى
- ۲ نينك اغز يغه قويغىل . و پيالمنى كوش پيالنه اشلىق پلى بيلان كچىكى نينك تغارى نينك اغز يغه سالغىل . و اول يوسف ديكانديك قىلدى . ايرته سى تانكا تقاندا ادم لار كا ايشاك لارى بيلان رخصت
- ۳ بريدلى . شهردين چىقىب از غنه يول مانكىغاندا يوسف بورچى سيغه ايتى : قوپوب اول ادم لار نينك ارقه سىدين بارغىل و سن اولار غه يتكانه اولار غه ايتغىل : نمه اوچون يخشىلىق نينك اورنىغه
- ۴ يمانلىق قىلدىنكىز ؟ خواجم اچقادورغان و فال باقادورغان پيالنه سى
- ۵ ايماسمو ؟ مونداغ قىلغاندىنكىز بيلان يمان ايش قىلدىنكىز . و اول

- ۷ اولارغه يتيب مذکور سوزلارنى اولاغه ايتى . و اولار انكا ايتيلار :
- ۸ خواجهم نمه اوچون بو سوزلارنى ايتادور ؟ حاشا قُل لارينك مونداغ قيلماسلار . منابيز تغارلار يميزدا تاپقان پُل نى سنكا كنعان يورتيدىن ياندوروب اليب كلدوك . پس قايداغ خواجهم نينك او ييدىن كوش
- ۹ و التون اوغورلار ميمز ؟ قُل لارينك دىن قايسيدا تاپيلسه اول اولسون
- ۱۰ و موندىك اوستيده بيز خواجهم نينك قُل لارى بولالى . و اول ايتى :
- ۱۱ حاضر هم سوزلار ينيكيز كاموافق بولسون قايسينكيزدا تاپيلسه اول قُلووم بولسون و قالغانلار ينيكيز بى كناه بولور . اول وقت اولار يلدام تغارلار ينى ير كا توشورديلار و هر برى اوز تغار ينى اچتى .
- ۱۲ و اول چو نكيدىن باشلاب كچيكيغچه اختاردى و پياله بن يامين نينك تغاريدا تاپيلدى . اول وقت ايكىن لار ينى يرتيلار . و هر برى
- ۱۴ ايشا كيكايو كلاب شهر كا ياندى . و يهودا و انينك برادر لارى يوسف نينك اوييكا كلديلار و اول تنخى اندا ايردى . و اولار انكا
- ۱۵ باشى ير كا تگوديك تعظيم قيلدويلار . و يوسف اولارغه ايتى :
- ۱۶ سيز نينك بو قيلغانينكيز نمه ؟ منديك كشى فال باقلايدور غانيمنى بيلمادينكيز مو ؟ و يهودا ايتى : خواجهم غه نمه ديلى ؟ نمه كب قيلالى
- ۱۷ و اوزوميزنى قانداغ ساق قيلغايمز ؟ خدا قُل لارينك نينك كناهى نى اشكارا قيليب دور . منابيز و پياله قوليدا تاپيلغان كشى هم خواجهم نينك قُل لارى دور ميمز . و اول ايتى : حاشا مونداغ قيلماس من .

پياله قوليدا تاپيلغان كشي منينك قانوم بولسون . و سيز بولسانكيز
سلامتليك بيلان اتانكيز نينك الديقغه بارينكالار .

- ۱۸ اول وقت يهودا انكايقين باريب ايتى : و اى اى خواجم التماس
قياور من قانوكىغه خواجه نينك قولايقيغه برسوز ايتقالى اذن بركيل
و قانوكىغه اچيغينك اوتديك يانماسون چونكه سن هم فرعونديك
۱۹ دور سن . خواجه قىل لاريدىن سوراب ايتى : سيز نينك اتانكيز ياكه
برادرينكيز بارمو ؟ و بيز خواجه غه ايتوق : بيز نينك اتاميز بر قرى
۲۰ كشي بار و قريليقدا تاپقان بر چچيك بلاسى (بار) و اينك بر توقانى
اولكان و اول اناسيدىن يالغوز قالغان و اتاسى انكا آصراق دور .
۲۱ و سن قىل لارينكىغه انى منكا ايب كاكيل من انى كوراي ديدىنك .
۲۲ و بيز خواجه غه ايتوق : اوغول اتاسيدىن آيرىلا مايدور . چونكه
۲۳ اتاسيدىن آيرىلسه اتاسى اولادور . و سن قىل لارينكىغه ايتىنك اكر
۲۴ چچيك او كانكيز سيز بيلان كلاس ينه يوزومنى كورماس سيز . و
واقع بولدى كه قانوك اتام غه بيز بارغاندا خواجه نينك سوز لاريني
۲۵ انكا ايتوق . و اتاميز ينه باريب بيز كا ازغنه اشليق ايب كاينكالار
۲۶ ديدى . و بيز ايتوق : بيز بارالماسمىز . اكر چچيك او كاميز بيز بيلان
بولسه اول وقت بارورمىز . چونكه اكر چچيك او كاميز بيز بيلان
۲۷ بولمسه بيز اول كشي نينك يوزىنى كورالماسمىز . و قانوك اتام
بيز كا ايتى : سيز بياور سيز كه خاتونوم منكا ايكي اوغول توغوب

- ۲۸ دور . بری مندین کتی . و من : بتحقیق اول یرتیلغان دور ، دیدیم .
- ۲۹ و من انی اندین کین کور مادیم . و اگر سیز مونی هم مندین السانکینز
و انکا بر حادثه بولسه سیز آق ساچلاریم نی غم بیلان کورغه
- ۳۰ یتکوزور سیز . پس ایمدی من قلونک اتامغه بارغاندا اوغول بیز
بیلان بولماسه اینک جانی اوغول نینک جانیهغه باغلانغان اوچون .
- ۳۱ واقع بولور که اوغول نینک بیله بولماغانی نی کور کاندە اولادور . و
قل لارینک قلونک اتامیز نینک آق ساچلارینی غم بیلان کورغه
- ۳۲ یتکوزور لار . چونکه قلونک اتامغه اوغولغه کیفیل بولغالی وعده
قیلیب ایتی : اگر من انی سنکا یاندوروب ایب کلاسام تمام عمر و مده
- ۳۳ اتام نینک الیددا کیناه کار بولای . پس التماس قیلور من قلونک
ایمدی اوغول نینک اورنیددا خواجم نینک قاشیددا قل بولسون و
- ۳۴ اوغول برادرلاری بیلان اویکایانغالی اذن برکیل . چونکه اوغول
من بیلان بولماسه قانداغ اتام نینک قاشیغه بارور من ؟ اول وقت من
اتامغه بولادورغان بلانی کورور من .

﴿ قرق بشنجه باب ﴾

- ۱ اول وقت یوسف همه حاضر تورغان لار نینک الیددا اوزینی
توختا تالمای همه سی نی الیم دین چیقار غیل دیب قچقیردی . و یوسف
اوزینی قاشیددا هیچ کشی یوق وقتدا برادرلاریکا اشکارا قیلدی .

- ۲ و اول مصر ليق لار فرعون نېنك اوى خلقى انكلا غوديك اونلوك
- ۳ آواز بيلان يغلادى . و يوسف برادر لاريكا ايتى : من يوسف دور
- من . اتام حاضر حيات مو ؟ و برادر لارى انېنك الديد قورقان اوچون
- ۴ انكا جواب برالمادىلار . و يوسف برادر لاريكا ايتى : التماس قىلور من
- منكا يقين كلينكلار . و اولار انكا يقين كلدىلار . و اول ايتى : من
- ۵ سيز مصر غه ساتقان برادر ينكيز يوسف دور من . و ايمدى غمكيز
- بولمانكلار و منى بو ير كا ساتقانكيز اوچون خفه بولوب اوز ينكيز كا
- اچيغلا نمانكلار چونكه جان (لارينكيزنى) ساقلاماق اوچون خدا منى
- ۶ سيز دين ايلكاري بو ير كا ايباريب دور . چونكه يورت دا بو ايكي
- يل اچاچيلىق بولدى و ينه بش يل اچمىده هيچ كشي تريمايدور و
- ۷ اورمايدور . و يرده سيزنى باقى قىليب سيز كا چونك بر خلاص
- بيلان حياتلىق برماك اوچون خدا منى سيز دين ايلكاري بو ير كا
- ۸ ايباريب دور . پس ايمدى منى بو ير كا ايباركان سيز ايماس بلكه
- خدا دور . و اول منى فرعون غه اتا و تمام اوييكا خواجه و تمام مصر
- ۹ يور تيغه امير قىليب دور . سيز يلدام اتام غه باريب انكا ايتينكلار :
- اوغلونك يوسف شونداغ ايتور : خدا منى تمام مصر غه خواجه
- ۱۰ قىليب دور . حيال بولماي منكا كلكيل . و سن جوشن يورتيدا
- اولتوروب بلالارينك نديره لارينك قوى لارينك و كالالارينك و
- ۱۱ همه تعلقونك بيلان منكا يقين بولور سن . و من سنى اندا پروريش

- قىياور من . چونكى تىخى بش يىل اچاچىلىق بار تا كه سن و اوى اچىنىك
 ۱۳ و همه تعلقونك فقير چىلىققه تو شما كاسىز لار . و منا كوز لار يىكيز
 و بر توقانيم بن يامين نىنىك كوز لارى منىنىك اغزىم سىز كا كىب
 ۱۳ قىلادورغانى نى كورادور . و سىز اتامغه مصر دكى همه جلالتىم نى
 و همه كور كانىكىز نى ايتىب اتام نى يىلام بو ير كا اليب كلينىكلار .
 ۱۴ و اول بر توقانى بن يامين نىنىك بو نىغى كره سالىب يىلادى . و بن يامين
 ۱۵ انىنىك بو نىدا يىغلادى . و اول همه برادر لار نى سو يوب اولار نىنىك
 اوستىده يىغلادى . اندىن كىن برادر لارى انىنىك بىلان كىلاشتىلار .
 ۱۶ و فرعون نىنىك اوىكا يوسف نىنىك برادر لارى نىنىك كا كان
 خبرى يتكانده اول فرعونغه و انىنىك قىل لار نىغى خوش كلدى .
 ۱۷ و فرعون يوسف كا ايتى كه برادر لار نىنىك كا ايتقىل : موى قىلنىكلار ؛
 ۱۸ اولار نىكىز غه يوك آرتىب كىنغان يور نىغى بارىب . اتانكىز نى و
 خلقىنىكىز نى منكا اليب كلينىكلار و من سىز كا مصر يور تى نىنىك يىخى
 ۱۹ سى نى برور من و سىز يور تى نىنىك سىز لىكىدىن ير سىز . اعدى منكا
 امر بولدى كه موى قىلنىكلار ؛ كچىك بلالار نىكىز و خاتونلار نىكىز
 او چون مصر يور تىدىن عرابه لار اليب اتانكىز نى بو ير كا يتكوزوب
 ۲۰ كلينىكلار . و هم كوز لار نىكىز سر نجام لار نىكىز دا بولماسون چونكه
 ۲۱ بارچه مصر يور تى نىنىك يىخى سى سىز نىنىك كى بولور . و اسراىل
 ۲۲ نىنىك اوغول لارى شونداغ قىلدىلار . و يوسف اولار غه فرعون

- ۲۲ بیورخان دیک عرابه لار و یول اوچون اوزوق بردی . و اولار نینک هر بریکایینکی ایکین بردی اما بن یامینغه اوچ یوز پارچه کوش و بش
- ۲۳ یینکی ایکین بردی . و اتاسیغه بو نرسه لارنی ایباردی : مصر نینک یخشی نرسه لاری آرتیلغان اون ایشاک و آشلیق و نان و اتاسیغه یول
- ۲۴ اوچون اوزوق آرتیلغان اون تیشی ایشاک . پس اول برادرلارینی یولغه سالدی . و اولار کتیلار . و اول اولارغه یولدا تاپه قیلیمش
- ۲۵ مانکلار دیب ایتی . و اولار مصر دین چیتیپ کنعان یور تیغه اتاسی
- ۲۶ یعقوب نینک قاشیغه باریب . انکا کب قیلیب ایتی : یوسف حاضر حیات دور . تمام مصر ولایتی نینک امیری دور . و اینک یوراک
- ۲۷ تویماس بولدی چونکه اول اولارغه ایشاعادی . و اولار انکایوسف اولارغه ایتقان سوز نینک همه سی نی ایتیلار . و اول انی الیب کلاک
- اوچون یوسف ایبارکان عرابه لارنی کور کاندده اولار نینک اتاسی
- ۲۸ یعقوب نینک روحی تیریلدی . و اسرائیل ایتی : بویتادور . او غلوم یوسف حاضر حیات دور . من اولماسده باریب انی کورای .

﴿ قرق التنجی باب ﴾

- ۱ و اسرائیل همه تعلق بیلان کوچوب بئر شبع کا کلیب اتاسی
- ۲ اسحق نینک خدایغه قربانلیق لار ذبح قیلدی . و خدا کیچده اسرائیلکا بررؤیادا کب قیلیب ایتی : ای یعقوب ای یعقوب ! و اول

- ۳ ايتى : منامن . و اول ايتى : من اتانك نينك تنكريسى خدا دور من .
- ۴ مصرغه بارغالى قور قماغيل چونكه من سنى اندا چونك بر قوم قياور من . من سنينك بيلان مصرغه بارور من و هم سنى البتة ياندورور من .
- ۵ يوسف قولى نى سنينك كوزلار ينك كا قويار . و يعقوب بئر شبعدين چيقتى . و اسرائيل نينك اوغول لارى اتاسى يعقوب نى و بلالار نى و خاتونلار نى فرعون انى اليب كلك او چون ايسار كان عرابه لارغه
- ۶ سالديلار . و اولار مالى نى و كنعان يورتيدا تاپقان نرسد لار نى
- ۷ الديلار . و يعقوب همه اولادى بيلان مصرغه كلدى . اوغول لار نى و اوغول لارى نينك اوغول لار نى قيزلار نى و اوغول لارى نينك قيزلار نى و همه اولادى نى مصرغه اوزى بيلان اليب باردى .
- ۸ بو مصرغه كلكان اسرائيل نينك بلالار نى نينك اسم لارى دور : يعقوب و اينك اوغول لارى : يعقوب نينك تونجيسى ر اوبين *
- ۹ و ر اوبين نينك اوغول لارى : حنوك و فلو و حصرون و گرمى . و
- ۱۰ شمعون نينك اوغول لارى : يوسيل و يامين و اوهد و ياكين و صوحر
- ۱۱ و كنعانلىق خاتون نينك اوغلى شاول . و لاوى نينك اوغول لارى :
- ۱۲ كرشون و قهاث و مزارى . و يهودا نينك اوغول لارى : عير و اونان و شيلاه و پرض و زرح — اما عير و اونان كنعان يورتيدا اولديلار —
- ۱۳ و پرض نينك اوغول لارى حصرون و همول ايرديلار . و يساكار
- ۱۴ نينك اوغول لارى : تولاع و فوه و يوب و شمرون * و زبولون نينك

- ۱۵ اوغول لازى: سِرد و ايلون و يحميل * — بولار لياہ نينك يعقوبغا پدان
 آرمده قيزى ديناہ بيلان توغقان اوغول لازى دور، اينك اوغول
 ۱۶ لازى و قيز لازى نينك همەسى اوتوز اوچ جان ايردى * و كاد نينك
 اوغول لازى: صفيون و حكي و شونى و اصبون و عيرى و ارودى
 ۱۷ و ارئيلي * و آشر نينك اوغول لازى: يناہ و يشواہ و يشوى و بريعاہ
 و اولار نينك همشيرەسى سرح و بريعاہ نينك اوغول لازى: حبر و
 ۱۸ ملكي ئيل * — بولار لابان قيزى لياہغا برکان زلپاہ نينك يعقوبغا
 ۱۹ توغقان اوغول لازى دور: اون التہ جان ايردى لار * يعقوب نينك
 ۲۰ خاتونى راحيل نينك اوغول لازى يوسف و بن يامين ايرديلار * و
 يوسفكا مصر يورتيدا توغولغان منسہ و افرايم — اولارنى انكا
 ۲۱ اونداكى كاھن پوطى فرع نينك قيزى آسنت توغدى * و بن يامين
 نينك اوغول لازى: بلع و بكير و اشبيل و كراء و نعمان و ايجى و
 ۲۲ روش و ميم و حيم و آرد * — بولار يعقوبغا توغولغان راحيل نينك
 ۲۳ اوغول لازى دور: اولار اون تورت جان ايرديلار * و دان نينك
 ۲۴ اوغول لازى: حشيم و نفتالى نينك اوغول لازى: يحصئيل و كوني و
 ۲۵ بصير و شليم * — بولار لابان قيزى راحيلغا برکان بدهاہ نينك يعقوبغا
 ۲۶ توغقان اوغول لازى دور: اولار يتہ جان ايرديلار * يعقوب
 بيلان مصرغا بارغان و پوشتيدىن بولغان نينك همەسى يعقوب نينك
 ۲۷ كلين لاريدىن باشقا ايمش التہ جان ايردى * و يوسف نينك مصردا

انكا توغولغان اوغول لارى ايكي جان ايردى . يعقوب نينك اريدن بولوب مصر غه كلكان جانلار نينك همه سي يتميش ايردى .

۲۸ و اول جوشنغه باشلاب بارماق اوچون اليدا يهودانى يوسفكا

۲۹ ايساردى . و اولار جوشن يور تيغه كلديلار . و يوسف عرابه سى نى

قوشتوروب جوشنغه اتاسى نينك الديغه چيقيب تونوشلوق بردى

۳۰ و بو ينيغه كره ساليب توروب اوزون يغلادى . و اسرائيل يوسفكا

ايتى : ايمدى من يوزونك نى كوركاندين كين اولاي چونكه سن حاضر

۳۱ حيات دور سن . و يوسف برادر لاريكا و اتاسى نينك اوى خلقينغه

ايتى : من باريب فرغونغه خبر بريب ايتاي كه كنعان يور تيدا كي

۳۲ برادر لاريم و اتام نينك اوى خلقى منكا كليب دور . * و بو آدم لار

قوى باققوچيلار دور چونكه مالدار دورلار و قوى لارى و

۳۳ كلالارى و همه نرسه لار ينى اليب كليب دورلار . و واقع بولور كه

۳۴ فرعون سيزنى چقيريب كسيينكيز غه دور ؟ ديب سوراسه ايتيكالار :

قُل لار يذك اتا بابالار يميز غه اوخشه چيكيه يميز دين بو وقتتچه مال

باقماق بيلان كسب قياورلار تا كه جوشن يور تيده اولتور غايسيز .

چونكه هر بر پاده چر مصر ليقلار غه مكر وه دور .

﴿ قرق يتنجى باب ﴾

۱ اول وقت يوسف فرعونغه باريب خبر بريب ايتى : اتام و

- برادرلاريم كنعان يورتيدىن قولى لارى و كلالارى و ھەم نرسە
 ۲ لارى بىلان كليب دور . و منا حاضر جوشن يورتيدا دور . و اول
 برادرلار يىدىن بش اولاننى اليب اولارنى فرعون نىناك الديغا حاضر
 ۳ قىلدى . و فرعون انىنك برادرلار يىكا ايتى : كسىيىنكىز نغە دور ؟ و
 اولار فرعون نغە ايتىلار : قىل لارىنك اتا بابالار يىزغە اوخشە قولى
 ۴ باقغوجىلار دورلار . و اولار فرعون نغە ايتىلار : قىل لارىنك نىنك
 ماليغە يايلاق يوق بولغان اوچون بو يىر كا مسافر بولوب تورغالى
 كادوك چونكە كنعان يورتيدا اچاچىلىق قاتتىق دور . پس اىمدى
 ۵ قىل لارىنك نغە جوشن يورتيدا اولتورغالى التفات قىلغايىسن . و فرعون
 يوسف كا كىب قىلىپ ايتى : اتانك و برادرلار يىنك سنكا كليب دور .
 ۶ مصر يورتى الدينكدا دور اتانك نى و برادرلار يىنك نى يورت نىنك
 يىخشى يىرىدە اولتورغوزغىل . جوشن يورتيدا اولتورسونلار . و
 اولار نىنك اراسىدا قوليدىن ايش كلالا دورغان كشىلارنى بىلسانك
 ۷ اولارنى (چىھارپاى) ماليم نىنك اوستىدە قويغىل . و يوسف اتاسى
 يعقوب نى كلتوروب فرعون نىنك الديغا حاضر قىلدى . و يعقوب
 ۸ فرعون نغە دعائى خىر قىلدى . و فرعون يعقوب نغە ايتى : عمر و نك نىنك
 ۹ يىل لارى نچە كا يتىب دور ؟ و يعقوب فرعون نغە ايتى : مسافر ايتىم
 نىنك يىل لارى يوز او توز يىلغە يتىب دور . عمر و نىنك يىل لارى
 از و يمان بولوب دور . اولار اتا بابالار يىم نىنك مسافر ايتىداكى
 كىتاب تكوين ۱۰

- ۱۰ عمرى نينك يىل لارىغه يتتاب دور . و يعقوب فرعونغه دعای خیر
- ۱۱ قیلیب فرعون نینک الیدین چیقتی . و یوسف فرعون بیورغاندیک
- اتاسى نى و برادرلارینی اولتورغوزوب مصر یورتی نینک یخشی
- ۱۲ یریده رعسمیس داملك بردی . و یوسف اتاسى نى و برادرلارینی
- و اتاسى نینک همه اوی خلقی نى بلالارىغه قایللاب اوزوق بریب
- پروریش قیاور ایردی .
- ۱۳ و اچاچیلیق تولا قاتیق بولغان او چون یورت نینک هیچ یریده نان
- یوق ایردی . انداغ که مصر یورتی بیلان کنعان یورتی اچاچیلیقدین
- ۱۴ عاجز بولدی . و یوسف مصر یورتیدا و کنعان یورتیدا تاپقان تمام
- پُل نى اشلیق ساتیب جمع قیلدی . و یوسف اول پُل نى فرعون
- ۱۵ نینک اوییکا الیب کلدی . و مصر یورتیدا و کنعان یورتیدا پُل
- تو کاکانده همه مصر لیق لاری یوسف نینک الیغه کایب ایتیلار : بیز کا
- نان برکیل نمانه ایشقه پُل یوق او چون سنینک الینکدا اولار میز ؟
- ۱۶ و یوسف ایتی : اکر پُل قالماغان بولسه مال لارینکیز نى برینکلار و
- ۱۷ من مال لارینکیز نینک اور نیغه (نان) برور من . و اولار مال لارینی
- یوسفکا الیب کلدیلار . و یوسف اولارغه آطلاری و قوی لاری
- و کللالاری و ایشاک لاری نینک اور نیدا نان برور ایردی . پس
- ۱۸ اولار نى اول یلی مال لاری نینک اور نیغه نان بریب باقتی . و اول
- ییل تمام بولغاندا ایکنجی یلی اولار کایب انکا ایتیلار : خواجم دین

- ياشور مايميز که پليميز توکادی ماليميز خواجه ميز نينک کی دور
خواجه نينک اليدا بدنلار يميز بيلان يريميز دين باشقه هميچ نرسه
قالمادی. * نمه ايشقه يريميز تورغاندا الينکدا اولار ميميز؟ ييزنى و ۱۹
يريميزنى نانغه الغيل و بيز يريميز بيلان فرعون نينک قل لارى بولالى.
و بيز کا اوروغ برکيل که بيز اولماي تيريك قالغاميز و يرويران
بولماي. * پس يوسف مصر نينک تمام يرينى فرعون اوچون ساتيب ۲۰
الدى چونکه مصر ليق لار نينک هر برى اچاچيلىق اولارغه قاييق
بولغان اوچون اوز يرينى ساتي. و يرفرعون نينک کی بولدى. * و خلق ۲۱
بولسه اولارنى مصر نينک بر چتيدين ينه بر چتيفچه شهر لار کا
کوچوردى. * اما کاهن لار نينک يرينى المادى چونکه کاهن لار کا ۲۲
فرعون طرفيدين عابوفه تکار ايردى و اولار فرعون اولارغه
برکان عابوفه نى يديلار. انينک اوچون يرلار ينى ساتماديلار. * اول ۲۳
وقت يوسف خلققه ايتي: منامن بو کون سيزنى و يرلار ينيکيزنى
فرعون اوچون ساتيب اليم مناسيز کا اوروغ! يرکا ترينکار! *
و واقع بولور که حصوليدين فرعونغه بشدين يرينى برينکار. ۲۴
بشدين تورتي يرکا تر يماق اوچون و سيز کا و اوى خلق ينيکيزغه
و بلالار ينيکيزغه اوزوق بولماق اوچون اوزلار ينيکيز نينک کی
بولسون. * و اولار ايتيلار: سن جانلار يميزنى قوتقاز دینک خواجه ۲۵
نينک نظريده التفات تاپقايميز و بيز فرعون نينک قل لارى بولالى.

- ۲۶ و یوسف مصر یورتیدا بو کو نغچه فرعونغا بشدین برینی بریشنی
نظام قیلیب قویدی . اما کاهن لار نینک یری فرعون نینک کی
- ۲۷ بولمادی . و اسرائیل مصر یورتیدا جوشن یورتیدا اولتوردی .
و اولار اندا یرلار ایب اوسوب نهایی غولدادیلار .
- ۲۸ و یعقوب مصر یورتیدا اون یته یل عمر کوردی . پس
- ۲۹ یعقوب نینک عمری یوز قرق یته یل بولدی . و اسرائیل نینک
وفاتی یقینلاشقاندا اول اوغلی یوسفنی چقیریب انکا ایتی : اکر
نظرینکده التفات تاپقان بولسام التماس قیلور من قولونک نی یوتام
نینک استیغه قویغیل و منکا التفات و راستلیق کورساتکیل . التماس
۳۰ قیلور من منی مصر دا دفن قیلماغیل . بلکه اتالاریم بیلان یاتماقیم نی
خواهالار من . و منی مصر دین ایب چیقیب منی اولار نینک قهریدا
۳۱ دفن قیلغیل . و اول ایتی : ایتقاینک دیک قیلای . و اول ایتی : منکا
قسم قیلیب برکیل . و اول انکا قسم قیلیب بردی . و اسرائیل
اوران نینک باشیدا سجده قیلدی .

﴿ قرق سگزنجی باب ﴾

- ۱ موندین بر مدت کین واقع بولدی که بر کرسه یوسفکا ایتی : منا
اتانک کسل دور . و اول ایکی اوغلی منسه و افرایم نی ایب باردی .
- ۲ و بر کرسه یعقوبغا خبر بریب ایتی : منا اوغلونک یوسف سنکا

- ۳ کلدی . و اسرائیل قوتی نی یغیب اورانیدا اولتوردی . و یعقوب
یوسفکا ایتی : قادر خدا منکا کنعان یورتیدا کی لوزدا کورونوب منی
۴ برکتلادی . و منکا ایتی : منامن سنی اوروغلوق قیلیب غولدا تیب
سندین تولا خلق لار جماعتی چقارورمن . و بو یورت نی سندین کین
۵ کی اولادینکغہ دائم تصرف اوچون برورمن . و ایددی من مصرغہ
کلماسده سنکا مصر یورتیدا توغولغان ایکی اوغلونک افرایم و منسه
۶ منینک کی بولور . ر اوبین و شمعونغہ اوخشه منینک کی بولور . و
اولاردین کین سندین وجودغہ کالکان بلالار سنینک کی بولور .
۷ اولار برادرلاری نینک میرانیدا و اسم لاریدا بولور . و من بولسام
من پدان آرمدین کالکانده راحیل کنعان یورتیدا افراتاغہ یتکالی آز
قالغاندا الیم دا یولدا وفات بولدی . و من انی افراتا یعنی بیت لحم نینک
۸ یولیدا دفن قیلدیم . و اسرائیل یوسف نینک اوغول لارینی کوروب
۹ ایتی : بولار کیم دورلار ؟ و یوسف اتاسیغہ ایتی : اولار خدا منکا
موندا برکان اوغول لاریم دور . و اول ایتی : التماس قیلور من
اولارنی الیمغہ الیب کاکیل و من اولارغہ دعای خیر قیلای .
۱۰ ایددی اسرائیل نینک کوزلاری قریلیقدین عاجز بولغان اوچون
کورالمادی . و اول اولارنی الیمغہ الیب کلدی . و اول اولارنی
۱۱ سویوب قوچاقیغہ الدی . و اسرائیل یوسفکا ایتی : من یوزونک نی
کورورمن دیب کمان قیلما دیم و منا خدا اولادینک نی هم منکا

- ۱۲ گورساتيب دور . و يوسف اولارنى انينك تيزلار يدين اليب يوزى
- ۱۳ ير كاتكوديك ايكيلاى . و يوسف ايكولاننى افرایمنى اونك قوليدا
- اسرائيل نينك سول قولى نينك اوتوريدا و منسهنى سول قوليدا
- اسرائيل نينك اونك قولى نينك اوتوريدا توتوب اولارنى انكا اليب
- ۱۴ كلدى . و اسرائيل اونك قولىنى سونوب كچيك (اوغلى) افرایم
- نينك باشيغنه و سول قولىنى منسه نينك باشيغنه قويدى منسه تونجى
- ۱۵ بولسه هم اول قول لارنى قصداً شونداغ قيلدى . و اول يوسفكا
- دعاى خير قيليب ايتى : اتالاريم ابراهيم و اسحق اليدا رفتار
- ۱۶ قيلغان خدا منى تمام عمر و مده بو كونجه پروريش قيلغان خدا . هر
- يمانليقدىن قوتقازغان فرشته بلالارنى بركتلا كاي و اولار منينك
- و اتا بابالاريم ابراهيم و اسحق نينك اسم لاريمىز بيلان اتانيب ير
- ۱۷ نينك اوتراسيدانهايت غولدا سونلار . و يوسف اتاسى نينك اونك
- قولىنى افرایم نينك باشيغنه قويغانىنى كور كانده اول انكا ناخوش
- كلدى . و اول اتاسى نينك قولىنى توتوب افرایم نينك باشيدىن
- ۱۸ منسه نينك باشيغنه يوتكا كالى اراده قيلدى . و يوسف اتاسيغنه ايتى :
- اي اتام انداغ ايماس چونكه بو تونجى دور اونك قولونكنى انينك
- ۱۹ باشيغنه قويغىل . و اتاسى اوناماي ايتى : بيلور من اى او غلوم بيلور من
- اول هم بر خلق بولور و اول هم چونك بولور . اما بتحقيق او كاسى
- انينكدين چونك بولور و انينك اولاديدىن تولا قوم لار كلور .

- ۲۰ و اول کونده اولارغه دعای خیر قیلیب ایتی : سنده اسرائیل : خدا
سنی افرایم و منسه کا او خشه قیلغای دیب دعای خیر قیلور . و اول
۲۱ افرایم نی منسه دین ایلمکاری قیلدی . و اسرائیل یوسفکا ایتی : منا
من اولور من اما خدا سیز بیلان بولوب سیزنی اتا بابا لارینکیز نینک
۲۲ یورتیغه یاندورور . و برادرینکدین سنکا من قلیچیم و یایم بیلان
اموریلار نینک قولیدین الغان یرنی برور من .

﴿ قرق توقوزونجی باب ﴾

- ۱ و یعقوب او غول لارینی ققیریب ایتی : جمع بولونکلار تاکه
۲ من سیز کا کین کی کونلارده سیز کا بولادورغاننی ایتای . ای
یعقوب نینک او غول لاری جمع بولوب کلیب انکلانکلار و اتانکیز
۳ اسرائیلغه قولاق سالینکلار . ای رأوبین سن تونجوم و قوتیم و
کوچوم نینک باشی اولوغا قدا ایلمکاری و قوتده ایلمکاری دورسن .
۴ قایناب تورغان سودیک دورسن . اولوغ بولماس سن چونکه اتانک
نینک اورانیغه چیقتمینک اول وقت انی پاسکنه قیلدینک . اول
۵ اورانیمغه چیقتی . شمعون و لاوی برتوقان دور . قلیچ لاری ظلم
۶ نینک اسباب لاری دور . ای جانیم اولار نینک مصالحتیکا کیرما کیل !
ای عرتیم اولار نینک جماعتیغه قوشولماغیل ! چونکه اولار اچینغیدا
آدم اولتوردیلار و اوز خواهیشیدا کلانینک پی نی کستیلار .

- ۷ اولار نينك كوچلوق غضبى و قاتيق اچيغى ملعون بولسون . من
اولارنى يعقوب نينك اچمىده ساچيب اسرائيل نينك اچمىده پراگنده
۸ قىلور من . اى يهودا سنى برادرلار نينك ماختارلار سنى نينك قولونك
دوشمنلار نينك نينك كجكاسمىده بولور سنىكا اتانك نينك اوغول
۹ لارى تعظيم قىلور . يهودا شير نينك بلاسى دور . اى اوغولوم شكار
دين قوپتونك اول شير و قرى شيركا اوخشه بوكولوب ياتى . كيم
۱۰ انى قوپارادور ؟ شياو كلكا كو نچه يهودا دين سلطنت نينك عصاسى و
پوتلار دين صاحب شريعت اوزولماس و انكا طائفه لار اطاعت
۱۱ قىلورلار . اول تاىخرى نى تالغه و ايشاك بلاسى نى نىخشيرا ق تالغه
باغلار . اول ايكىن لار نى شراب بىلان و كيمى نى اوزوم نينك قانى
۱۲ بىلان يويدور . كوزلارى شرابدين قزىل و تيشلارى سوتدين آق
۱۳ بولور . زبولون تىنكىز كىناريدا اولتورور و اول كيمه لار نينك قرار
۱۴ كاهى بولور و حدودى صيد و نغچه بولور . يساكار قوتانلار نينك
۱۵ اراسمىدا ياتادورغان كوچلوق بر ايشاك دور . و راحت نينك
اوبدانلىقى نى و يورت نينك چرايلىق لىقى نى كوروب دالوسى نى يوك
۱۶ كوتار كالى ايكيب البانغه قل بولدى . دان اوز خلقىغه اسرائيل نينك
۱۷ قبيله لارى نينك برىديك حكم قىلغوجى بولور . دان يول اوستمىده
يلان و چغىر يول اوستمىده زهر لىك يىلان بولوب اطنينك پوتى نى

- ۱۸ چاقار شونداغ که مینکوچی ارقاسیغه یقیلور . ای خداوند من
- ۱۹ نجاتینکغه منتظر بولدوم . کادغه بر گروه هجوم قیلور اما اول
- ۲۰ تاپانلاریغه هجوم قیلور . آشیرنینک نانی یاغلیق بولور و پادشاها
- ۲۱ نه لذیذ طعام لار برور . نفتالی بوشانغان بر مرال دور . اول یخشی
- ۲۲ سوزلار برور . یوسف میوه لیک کوچت دور . بولاق نینک یانیداکی
- ۲۳ میوه لیک کوچت دور . شاخلاری تام دین اوتادور . مرکن لاری
- ۲۴ نهایی رنجیتیب انکاتیب انی قوغلا دیلار . اما یایی محکم تورادور
- ۲۵ و قول لاری نینک بیلا کلاری یعقوب نینک قادر خدای نینک قول
- لاری بیلان؛ پاده چی و اسرائیل نینک قورای اندین دور . سنکا
- یاردم بر کوچی اتانک نینک خدای بیلان و سنکا یوقاریدین آسمانلار
- نینک بر کنی نی و توبنده چوقور نینک بر کنی نی و امچک بیلان رحم
- ۲۶ نینک برکت لارینی بر کوچی قادر خدا بیلان قوتلان دیلار . اتانک
- نینک برکت لاری اتالاریم نینک برکت لاریکا دائمی دوبه لار
- نینک چتییغچه غالب بولوب دور . اولار یوسف نینک باشیغه و
- ۲۷ برادلاریدین آیریلغان نینک باش چوقاسیغه کاور . بن یمین یرتقوچی
- بوری دور . ایرته کاندە شکاریب اخشام دا اولجا تقسیم قیلا دور .
- ۲۸ بولار نینک همه سی اسرائیل نینک اون ایکی قبیلە سی دور
- و بو اتاسی نینک اولارغه دعای خیر قیلغاندا ایتقانی دور . هر
- بریکا خاص بولغان برکت بیلان اولارغه دعای خیر قیلدی .

- ۲۹ و اول اولارغه وصیت قیلیب اولارغه ایتی: من خلقیم غه قوشولور
من منی اتالاریم نینک یانیدا حتی عفرون نینک اتیزلیقیدا کی غاردا دفن
۳۰ قیلینکلار. (یعنی) ابراهیم کورستان قیلماق اوچون حتی عفرون دین
اتیزلیق بیلان ساتیب الغان کینعان یورتیدا ممره نینک او تورتیدا کی
۳۱ مکپیللاه نینک اتیزلیقیدا کی غاردا. اندا ابراهیم بیلان خاتونی ساراهنی
دفن قیلدی یلار. اندا اسحق بیلان خاتونی ربقاهنی دفن قیلدی یلار. و
۳۲ اندا لیاهنی دفن قیلدیم. بنی حیث دین ساتیب الغان اتیزلیق و اندا کی
۳۳ غار. و یعقوب اوغول لاریغه وصیتی نی تمام قیلیب بولغاندا اوراندا
پوت لارینی یغیب جان تسلیم قیلیب اوز خلقیغه قوشولدی.

❦ الیکنجی باب ❦

- ۱ و یوسف اتاسی نینک یوزیکا توشوب انکا یغلاب انی سویدی.*
۲ و یوسف خدمتیدا کی طیب لار کا اتاسی نی مومیا قیلغانی بیوردی.
۳ و طیب لار اسراییل نی مومیا قیلدی یلار. و قرق کون انکا تمام
بولدی چونکه مومیا قیلغان کشیلار نینک کونلاری شونداغ تمام
بولور. و مصرلیق لار انکا تیش کون یغلا دیلار.
۴ و انکا یغلایدورغان کونلار تمام بولغاندا یوسف فرعون نینک اوی
خلقیغه کب قیلیب ایتی: اکر من نظرنیکیزده التفات تاپقان بولسام
التماس قیلور من فرعون نینک قولاق لاریغه بوسوزنی ایتینکلار.*

- ۵ اتام منکا قسم برب ایتی: منامن اولور من منی کنعان یورتداکی اوزوم
 اوچون راستلاغان کوردا دفن قیلغیل. پسر ایدمی منکا اذن بر کیل که
- ۶ باریب اتام نی دفن قیلیب یانغایمن. و فرعون ایتی: باریب اتانک قسم
 برکاندیک دفن قیلغیل. و یوسف اتاسی نی دفن قیلغالی باردی و
- ۷ اینک بیلان فرعون نینک همه قل لاری اویداکی همه آقسقال لاری
 و مصر یورتی نینک همه آقسقال لاری. و یوسف نینک همه اوی
- ۸ خلقی و برادر لاری و اتاسی نینک اوی خلقی بیله باردیلار اما چمیک
 بلالارینی قوی لارینی و کلالارینی جوشن یورتیدا قویدیلار. و
- ۹ عرابه لار هم اطلاق لار اینک بیلان باردیلار. و چونک بر جماعت
 بولدی. و اردن نینک اول طرفیداکی آطادنینک خرمنیغه کایب اندا
- ۱۰ چونک و قاتیق فریاد بیلان یغلا دیلار و اول اتاسیغه یته کون عزا
 قیلدی. و یورت خلقی کنعانیلار آطادنینک خرمنیداکی یغی نی کور
- ۱۱ کاندده اولار: بو مصرلیقلار نینک اغیر عزاسی دور دیدیلار. اینک
 اوچون آبل مصر ایم اتاندی. اول اردن نینک اول طرفیده دور. و
- ۱۲ اوغول لاری انی اول اولارغه بیورغاندیک قیلدیلار. چونکه
- ۱۳ اینک اوغول لاری انی کنعان یورتیغه ایب باریب انی ابراهیم مره
 نینک او تورتیداکی حتی عفر و ندین کورستان قیلماق اوچون اتیزلیقی
 بیلان ساتیب الغان مکپیلان نینک اتیزلیقدکی غاردا دفن قیلدیلار.
- ۱۴ و اتاسی نی دفن قیلغاندین کین یوسف برادر لاری و اینک

- اتاسی نی دفن قیلغالی بیله بارغانلار نینک همه سی مصرغه یاندیلار .
- ۱۵ و یوسف نینک برادرلاری اتاسی نینک اولکانی نی کورکانده ایتیلار : احتمال که یوسف بیز کا عداوت قیلیب بیز انکا قیلغان
- ۱۶ همه یمانلیقمیزغه جزا برادور . و اولار یوسفکا خبرچر ایباریب ایتوردیلار : اتانک اولماسدین ایلکاری وصیت قیلیب ایتی :
- ۱۷ یوسفکا مونداغ ایتینکلار : التماس قیلور من برادرلارینک نینک خطالاری و کنه لاری دین اوتکیل چونکه سنکا یمانلیق قیلدی یار . و اعدی التماس قیلور میز اتانک نینک خدای نینک بنده لاری نینک
- ۱۸ خطالاری دین اوتکیل . و انکا کب قیلغاندا یوسف یغلادی . و برادرلاری هم باریب الیدای قیلیب ایتیلار : منا بیز قل لاری نینک
- ۱۹ دور میز . و یوسف اولارغه ایتی : قورقمانکلار . من خدانینک اور نیدامو ؟ اما سیز بولسانکیز منکا یمانلیق قصد قیلدینکیز اما خدا
- بو کونکی غه اوخشه تولا خلق نی تیریک ساقلاماق اوچون انی
- ۲۱ یخشی قصد قیلیب دور . پس اعدی قورقمانکلار . من سیزنی و بلالارینکیزنی پروریش قیلور من . و اول اولارغه تسلّی باریب اولارغه محبت بیلان کب قیلدی .
- ۲۲ و یوسف مصردا اتاسی نینک اوی خلقی بیلان اولتوردی .
- ۲۳ و یوسف یوز اون ییل عمر کوردی . و یوسف افرایم نینک بلا لارینی ایکنجی نبیره سیغچه کوردی و منسه نینک اوغلی ماکیب

- ۲۴ نینک اوغول لاری هم یوسف نینک تیزلاریدا توغولدیلار . و
یوسف برادرلاریکا ایتی : من اولور من و خدا البتّه سیزنی یوقلاب
سیزنی بو یورتدین ابراهیم غه اسحققه و یعقوب غه انینک توغراسیدا
۲۵ قسم قیلغان یورتغه یاندورور . و یوسف نبی اسرائیلغه قسم بریب
ایتی : خدا سیزنی البتّه یوقلار . و سیز استخوانلاریمنی بو یردین
۲۶ ایب چیقینکالار . پس یوسف یوزاون یاشقه کیرکانده وفات بولدی
و اولارانی مومیا قیلیب بر تابوت غه سالیب مصردا قویدیلار .

